

POMOC TECHNICZNA
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Strategia Rozwoju Gminy Barciany do roku 2025

Warszawa – Barciany 2015

Projekt pn.: „Strategiczne planowanie szansą rozwoju kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 przyznanych w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych”

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Spis treści

1. Wprowadzenie.....	5
2. Opis metodologiczny	7
2.1. Cel i główne założenia projektu	7
2.2. Opracowanie syntetycznej diagnozy	8
2.2.1. Zakres diagnozy	8
2.2.2. Analiza danych zastanych	8
2.2.3. Badania ankietowe.....	8
2.3. Uspołecznienie procesu.....	9
2.3.1. Założenia koncepcji uspołecznienia.....	10
2.3.2. Warsztaty strategiczne (spotkania warsztatowo-konsultacyjne z liderami społecznymi)	10
2.3.3. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami	10
2.3.4. Konsultacje on-line z wykorzystaniem platformy CyfrowaDemokracja.pl.....	11
3. Diagnoza strategiczna Gminy Barciany	12
3.1. Informacje ogólne	12
3.1.1. Położenie geograficzne.....	12
3.1.2. Rys historyczny.....	14
3.1.3. Podział administracyjny	14
3.1.4. Rozwój społeczny	15
3.1.5. Oświata i opieka nad dziećmi	26
3.1.5.1. Żłobki i przedszkola	26
3.1.5.2. Szkoły podstawowe i gimnazjalne	27
3.1.5.3. Szkoły ponadgimnazjalne i inne placówki oświatowe.....	30
3.1.6. Ochrona zdrowia.....	32
3.1.7. Pomoc społeczna i rozwiązywanie problemów społecznych	35
3.1.8. Aktywność obywatelska i społeczeństwo informacyjne	37
3.1.9. Podsumowanie	40
3.2. Rynek pracy.....	40
3.2.1. Aktywność ekonomiczna ludności, w tym struktura zatrudnienia	40

3.2.2.	Charakterystyka bezrobocia wraz z analizą sytuacji grup szczególnie zagrożonych bezrobociem.....	45
3.2.3.	Działania na rzecz osób bezrobotnych.....	49
3.2.4.	Podsumowanie	52
3.3.	Kultura (w tym ochrona dziedzictwa kulturowego), sport i rekreacja	53
3.3.1.	Dom kultury	53
3.3.2.	Biblioteka	53
3.3.3.	Stowarzyszenia o profilu kulturalnym.....	54
3.3.4.	Imprezy cykliczne	55
3.3.5.	Wydatki na kulturę.....	56
3.3.6.	Dziedzictwo kulturowe i jego ochrona.....	57
3.3.7.	Rekreacja i sport.....	58
3.3.8.	Podsumowanie	58
3.4.	Infrastruktura techniczna	59
3.4.1.	Sieć komunikacyjna	59
3.4.2.	Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	61
3.4.3.	Sieć gazowa	67
3.4.4.	Gospodarka odpadami.....	69
3.4.5.	Podsumowanie	71
3.5.	Potencjał gospodarczy i struktura gospodarki.....	72
3.5.1.	Instytucje otoczenia biznesu	79
3.5.2.	Turystyka.....	79
3.5.3.	Podsumowanie	83
3.6.	Potencjał przyrodniczy i jego ochrona	83
3.7.	Współpraca międzynarodowa	86
4.	Wyniki badania społecznego	87
4.1.	Badanie wśród mieszkańców Gminy Barciany.....	87
4.1.1.	Próba.....	87
4.1.2.	Wyniki badania	89
4.1.3.	Podsumowanie	92

4.2.	Badanie wśród przedsiębiorców Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego.....	93
4.2.1.	Próba.....	93
4.2.2.	Wyniki badania.....	95
4.2.3.	Podsumowanie.....	99
5.	Analiza problemów.....	100
6.	Analiza SWOT.....	101
7.	Analiza PEST.....	104
8.	Misja i wizja rozwoju.....	107
9.	Obszary strategiczne, cele priorytetowe, szczegółowe kierunki działań wraz z zadaniami realizacyjnymi.....	108
9.1.	Obszary strategiczne.....	108
9.2.	Cele priorytetowe.....	108
9.3.	Szczegółowe kierunki działań wraz z zadaniami realizacyjnymi.....	109
10.	Źródła finansowania.....	126
11.	Wdrożenie i monitoring Strategii.....	130
11.1.	Założenia wdrożenia strategii.....	130
11.2.	Planowanie rozwoju gminy.....	131
11.3.	Zasady zarządzania strategią.....	133
11.4.	Monitoring strategii.....	134
11.5.	Wskaźniki realizacji celów priorytetowych.....	136
	Spis tabel.....	141
	Spis wykresów.....	145
	Spis map.....	146
	Załącznik 1. Pełne nazwy priorytetów inwestycyjnych wskazanych przy źródłach finansowania.....	147

1. Wprowadzenie

Strategia Rozwoju gminy Barciany na lata 2014-2025 została opracowana w ramach projektu „Strategiczne planowanie szansą rozwoju kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej przyznanych w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych”. Liderem tego projektu jest Związek Gmin „Barcja”, natomiast partnerami projektu są gmina Reszel i gmina Korsze.

Zapisy Strategii Rozwoju gminy Barciany są spójne ze Strategią Rozwoju Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Podstawą do opracowania tej Strategii stało się podpisanie w dniu 14 października 2014 roku przez przedstawicieli samorządów powiatu kętrzyńskiego porozumienia w sprawie utworzenia Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego. Ma ono duże znaczenie ze względu na podejście Unii Europejskiej do realizacji polityki rozwoju w perspektywie 2014-2020. Związane jest to z ideą promowania partnerstwa i współpracy między jednostkami samorządów terytorialnych (JST) w celu realizowania wspólnych przedsięwzięć. Dzięki realizacji takich projektów możliwe jest wykorzystanie wspólnych potencjałów, mocnych stron do dalszego rozwoju i przewyższanie problemów, które dotyczą wszystkich jednostek.

Tworzenie Strategii Rozwoju gminy Barciany wpisuje się w dokumenty strategiczne zarówno na poziomie krajowym i europejskim. Można do nich zaliczyć:

Dokumenty krajowe

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020: Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,
- Założenia Krajowej Polityki Miejskiej,
- Strategia Rozwoju Polski Wschodniej do roku 2020,
- Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025,

Dokumenty europejskie

- Pakiet legislacyjny dla polityki spójności przedstawionymi przez KE w dniu 6 października 2011 roku,
- Strategia Europa 2020,
- Umowa Partnerstwa 2014-2020,
- Zasady realizacji Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych w Polsce.

Planując rozwój gminy należy uwzględnić, że zaspokajanie potrzeb mieszkańców, rozwijanie infrastruktury technicznej i społecznej oraz rozwój gospodarczy warunkowane są wieloma czynnikami zewnętrznymi i wewnętrznymi. Strategia Rozwoju to scenariusz osiągnięcia celów,

do których dąży wspólnota samorządowa, który pozwala transformować sytuację obecną w projektowaną.

Na podstawie pozyskanych danych ilościowych i jakościowych, wyników spotkań warsztatowo-konsultacyjnych oraz badań społecznych zostały opracowane cele priorytetowe, szczegółowe kierunki działań i zadania realizacyjne, które wyznaczają charakter rozwoju i sposoby dążenia do osiągnięcia zakładanej misji i wizji gminy.

Przy określaniu celów priorytetowych uwzględnione zostały występujące uwarunkowania zewnętrzne i wewnętrzne. Cele priorytetowe dotyczą spraw, co do których władze samorządowe gminy i partnerzy społeczni, mogą podejmować autonomiczne działania w zakresie swoich kompetencji.

Proponowane w Strategii cele i zadania służące ich realizacji, obejmują wszystkie sfery życia i funkcjonowania gminy. W pracach nad Strategią wyodrębnione zostały trzy obszary strategiczne:

- obszar społeczny,
- obszar potencjałów i zasobów,
- obszar gospodarki i promocji.

Kompleksowe podejście, będące cechą planowania strategicznego powoduje, iż realizacja tak określonej Strategii jest wspólnym zadaniem władz samorządowych i wszystkich partnerów społeczno-gospodarczych działających na terenie gminy.

Bardzo ważnym aspektem jest uspołecznienie procesu opracowania i wdrażania Strategii przy udziale wszystkich głównych partnerów społeczno-gospodarczych.

Do realizacji Strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:

- samodzielnych przez władze samorządowe,
- samodzielnych przez podmioty sektora prywatnego,
- samodzielnych przez organizacje pozarządowe,
- indywidualnych przez mieszkańców i ich nieformalne grupy i środowiska,
- wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów (publicznego, prywatnego i pozarządowego).

2. Opis metodologiczny

2.1. Cel i główne założenia projektu

Opracowanie dokumentu Strategii Rozwoju gminy Barciany ma umożliwić realizację następujących celów:

- identyfikację obszarów wsparcia/obszarów problemowych,
- określenie celów rozwojowych,
- określenie priorytetów i listy przedsięwzięć do realizacji, w tym ze wskazaniem strategicznych projektów,
- poprawę warunków rozwoju gminy.

Tworzenie dokumentu Strategii odbywało w oparciu o następujące założenia:

- 1) Przyjęta została perspektywa planowania do 2025 roku.
- 2) Strategia opracowywana była metodą uspołecznioną.
- 3) Strategia jest spójna ze Strategią Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, Strategia rozwoju społeczno-gospodarczego województwa warmińsko-mazurskiego do roku 2025 oraz innymi dokumentami strategicznymi i planistycznymi wyższego szczebla (wspólnotowymi, krajowymi, regionalnymi).
- 4) Strategia koncentruje się na zagadnieniach, przedsięwzięciach i innych działaniach służących rozwiązywaniu problemów demograficznych, społecznych, gospodarczych, środowiskowych i klimatycznych, które wpływają na rozwój gminy.
- 5) Strategia uwzględnia zasady zrównoważonego rozwoju, to jest:
 - zachowanie szansy dla przyszłych pokoleń na realizację ich potrzeb,
 - poszanowanie zasobów ze względu na ich ograniczoność,
 - harmonizowanie ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju,
 - długookresowe podejście do analizowania, planowania i urzeczywistniania celów rozwoju.
- 6) Planowanie i realizacja strategii uwzględnia potrzeby mieszkańców gminy jak również perspektywę całego Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego.
- 7) Zadaniem Strategii Rozwoju jest ułatwienie władzom gminy osiągnięcia długookresowych celów rozwojowych.
- 8) Dokument Strategii Rozwoju został poddany konsultacji społecznej.

2.2. Opracowanie syntetycznej diagnozy

2.2.1. Zakres diagnozy

Na potrzeby powstającego dokumentu została opracowana strategiczna diagnoza aktualnego stanu gminy Barciany. Na bazie przeprowadzonych analiz sformułowane zostały wnioski stanowiące podstawę do wyznaczenia kierunków rozwoju. W oparciu o zebrane dane zostały także wskazane obszary wsparcia zgodne z wytycznymi dla dokumentów Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych. Elementem diagnozy jest również opracowanie analizy SWOT gminy.

2.2.2. Analiza danych zastanych

Diagnoza została sformułowana na podstawie analizy danych zastanych (desk research), przy czym głównym źródłem informacji były dane udostępnione przez jednostki administracji samorządowej (w tym dokumenty strategiczne).

W miarę potrzeby i możliwości wykorzystane zostały również dane z innych źródeł, w tym:

- wyniki badań delimitacji Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego (KOF) opracowane w ramach projektu „Przeprowadzenie badań oraz diagnozy i delimitacji kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego w ramach projektu pn. Strategiczne planowanie szansą rozwoju kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego”,
- dane Głównego Urzędu Statystycznego oraz Banku Danych Lokalnych,
- dane instytucji rynku pracy.

Analiza obejmowała aktualne dane (nie starsze niż 5 lat). Część danych przedstawiona została w porównaniu do jednostek referencyjnych. Miało to na celu pokazanie jak gmina Barciany prezentuje się na tle innych jednostek samorządu terytorialnego (innych gmin Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego oraz jednostek wyższego rzędu). Kryterium doboru jednostek referencyjnych było ich położenie oraz inne uwarunkowania społeczno-gospodarcze.

2.2.3. Badania ankietowe

Celem przeprowadzenia badań społecznych było uwzględnienie perspektywy społeczności lokalnej przy opracowywaniu diagnozy oraz formułowaniu Strategii Rozwoju Gminy.

Zaproszenie do wzięcia udziału w badaniu zostało skierowane do dwóch podgrup:

- mieszkańców gminy,
- przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie gminy oraz inne podmioty działające na terenie gminy.

Badania społeczne zostały przeprowadzone za pomocą kwestionariusza ankiety internetowej CAWI (Computer Assisted Web Interview). Jest to technika badawcza polegająca na zamieszczeniu kwestionariusza na stronie WWW, aby respondenci mogli wypełnić go za pośrednictwem Internetu w dogodnym dla siebie czasie. Do jej zalet należy więc możliwość

dotarcia do osób rozproszonych terytorialnie oraz fakt, że respondenci mogli brać udział w badaniu bez wychodzenia z domu. Ważne jest również wysokie poczucie anonimowości respondentów, sprzyjające szczerym i otwartym odpowiedziom.

Kwestionariusz został umieszczony na dwóch wyspecjalizowanych platformach internetowych Wykonawcy:

- Cyfrowy Manager – ankieta została opublikowana na platformie, zaś osoby wytypowane do udziału w badaniu (przedsiębiorcy) otrzymały drogą elektroniczną zaproszenie ze spersonalizowanym linkiem umożliwiającym wypełnienie kwestionariusza.
- CyfrowaDemokracja.pl– ankieta została umieszczona na platformie będącej narzędziem dialogu społecznego. Do udziału w badaniu zaproszeni zostali wszyscy chętni, informację o badaniu (wraz z linkiem) opublikowano na stronach internetowych odwiedzanych przez mieszkańców – stronach jednostek samorządowych, portalach społecznościowych etc.

2.3. Uspołecznienie procesu

Prace nad Strategią były prowadzone przez konsultantów z udziałem kluczowych interesariuszy. Przedstawiciele władz samorządowych, wytypowani pracownicy JST oraz reprezentanci poszczególnych grup interesów społeczności lokalnej uczestniczyli w pracach nad opracowaniem Strategii. Miało to zapewnić wysoki stopień akceptacji dokumentu (co z kolei warunkuje skuteczność na etapie wdrożenia).

Przyjęto następujące zasady pracy nad Strategią:

- 1) Kierowanie pracą przez przedstawicieli Zamawiającego.
- 2) Udział w pracach diagnostycznych i projektowych przedstawicieli władz samorządowych.
- 3) Aktywne uczestnictwo:
 - czołowych polityków/liderów lokalnych,
 - reprezentantów głównych grup interesów,
 - kluczowych podmiotów działających na obszarze gminy.
- 4) Partycypacja społeczna:
 - udział reprezentantów społeczności lokalnej (jako źródła informacji, współautorów koncepcji oraz realizatorów przyszłych działań),
 - mobilizowanie mieszkańców do dyskusji, tworzenia i działania,
 - publiczna konsultacja Strategii.
- 5) W celu sprawnego zarządzania procesem realizacji prac oraz skutecznego i efektywnego działania planuje się powołanie następujących zespołów i funkcji:
 - Koordynator ds. Strategii Gminy,
 - Zespół Koordynujący,

- Zespół Roboczy,
- Kierownik Zespołu Konsultantów ResPublic,
- Zespół Konsultantów ResPublic.

2.3.1. Założenia koncepcji uspołecznienia

Udział społeczności lokalnej w opracowywaniu dokumentu Strategii był konieczny, aby dokument jak najlepiej odzwierciedlał potrzeby i preferencje zróżnicowanych grup interesariuszy z obszaru gminy. Dlatego też przyjęte zostały następujące założenia dotyczące uspołecznienia prac nad Strategią:

- Proces uspołecznienia prac nad dokumentem realizowany był wśród interesariuszy dokumentu, a więc podmiotów (osób fizycznych i prawnych), na których funkcjonowanie będzie miał on wpływ.
- W ramach procesu prowadzona była zarówno komunikacja jednokierunkowa, jak i dwukierunkowa.
- Uspołecznienie było prowadzone w sposób bezpośredni.
- Wszystkie działania zaplanowane w ramach procesu uspołecznienia były na bieżąco dopasowywane do oczekiwań, potrzeb i możliwości uczestników procesu.

2.3.2. Warsztaty strategiczne (spotkania warsztatowo-konsultacyjne z liderami społecznymi)

Spotkanie warsztatowe miało na celu włączenie przedstawicieli społeczności gminy Barciany do prac nad Strategią. Poprzez zaangażowanie osób reprezentujących różne grupy interesariuszy możliwe było dokonanie wielostronnej analizy aktualnej sytuacji. Do udziału w warsztacie zaproszone zostały osoby, które ze względu na role pełnione w życiu społecznym gminy mogą być określone mianem liderów społecznych. Podczas spotkania odbywały się prace trzech obszarach: społecznym, zasobów i potencjałów oraz gospodarki i promocji gminy.

Dla uzyskania jak najlepszych rezultatów pracy zastosowana została technika moderacji wizualnej. Istotne było również prowadzenie dyskusji przez moderatora, dzięki czemu możliwe było zogniskowanie jej na kluczowych zagadnieniach jak również zapewnienie wysokiego poziomu aktywności wszystkich obecnych osób.

2.3.3. Spotkanie konsultacyjne z mieszkańcami

Na etapie konsultacji dokumentu zostało przeprowadzone spotkanie mające na celu umożliwienie mieszkańcom wyrażenia swoich opinii odnośnie Strategii. Miało ona charakter otwarty. W celu dotarcia do jak największej liczby osób informacje były rozpowszechniane za pomocą plakatów, informacji na tablicach ogłoszeń, stronach www oraz informacji przekazywanych w wszelkiego rodzaju spotkaniach organizowanych w gminie. Władze gminy współpracowały z Wykonawcą w rozpowszechnieniu informacji o konsultacjach poprzez zamieszczenie informacji na urzędowych stronach internetowych oraz rozesłanie zaproszeń do udziału w nich.

2.3.4. Konsultacje on-line z wykorzystaniem platformy CyfrowaDemokracja.pl

Platforma CyfrowaDemokracja.pl to narzędzie służące do przeprowadzenia konsultacji w formie on-line. Formularz konsultacyjny został zamieszczony w Internecie, dzięki czemu wszystkie zainteresowane osoby miały do niego dostęp z dowolnego komputera, w dogodnym dla siebie czasie. Jest to funkcjonalne rozwiązanie ułatwiające udział w konsultacjach osób zamieszkujących cały obszar gminy, również tych, których dyspozycyjność czasowa jest niewielka (np. ze względu na działalność zawodową czy aktywność społeczną).

Do konsultacji został załączony dokument Strategii, tak aby przed wyrażeniem swoich opinii mieszkańcy mogli zapoznać się z jego treścią. Taka forma przeprowadzenia konsultacji zapewniła wysoką jakość merytoryczną zgłoszonych komentarzy, a także ułatwiła opracowywanie ich (uwagi zgłaszane za pośrednictwem formularza odnosiły się do konkretnych części Strategii).

Konsultacje były promowane poprzez serwisy samorządowe (strona www gminy, podległych jej instytucji, jak szkoły czy dom kultury, konta gminy na portalach społecznościowych) oraz strony dotyczące Obszaru Funkcjonalnego (lokalne portale informacyjne, fora mieszkańców). Dzięki przekazaniu informacji o konsultacjach poprzez możliwie wiele kanałów, udało się dotrzeć do szerokiej grupy interesariuszy Strategii.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

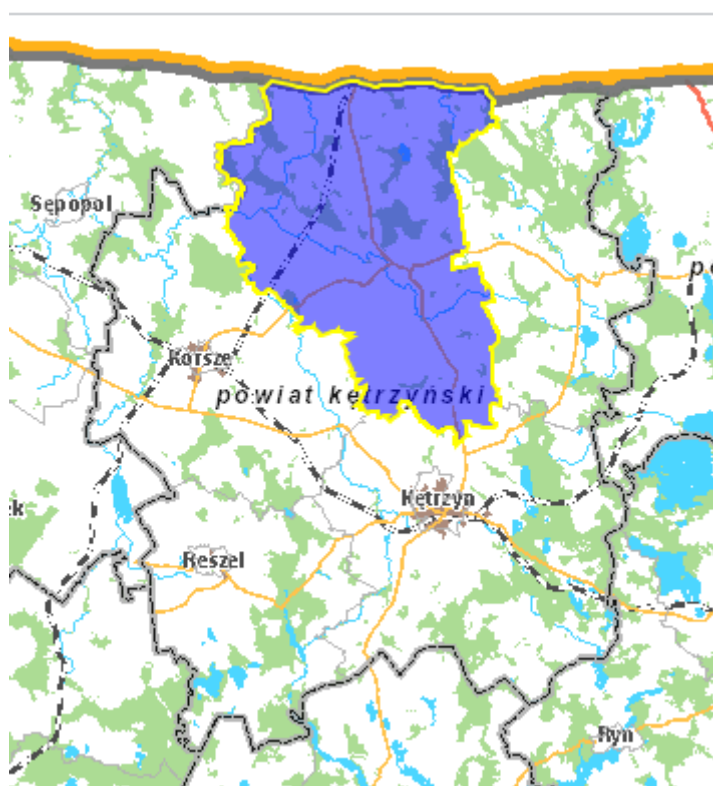
3. Diagnoza strategiczna Gminy Barciany

3.1. Informacje ogólne

3.1.1. Położenie geograficzne

Gmina Barciany położona jest w północnej części powiatu kętrzyńskiego, województwa warmińsko-mazurskiego. Od zachodu graniczy z gminami: Sępólno (powiat bartoszycki) oraz Korsze (powiat kętrzyński), a od wschodu z gminą Srokowo (powiat kętrzyński), natomiast od południa z gminą Kętrzyn (powiat kętrzyński). Od północy gmina Barciany graniczy z Rosją – Obwodem Kaliningradzkim.

Mapa 1. Położenie gminy Barciany na tle Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego

Źródło: www.geoportal.gov.pl

Gmina Barciany zajmuje powierzchnię 294,08 km², co stanowi 24,2% powierzchni powiatu kętrzyńskiego i 1,2% województwa warmińsko-mazurskiego. Struktura wykorzystania gruntów w gminie przedstawia się następująco:

- grunty rolne – 84,1%,
- grunty leśne – 10,5%,
- tereny zurbanizowane – 3,2%,

12

Projekt pn.: „Strategiczne planowanie szansą rozwoju kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 przyznanych w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych”

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

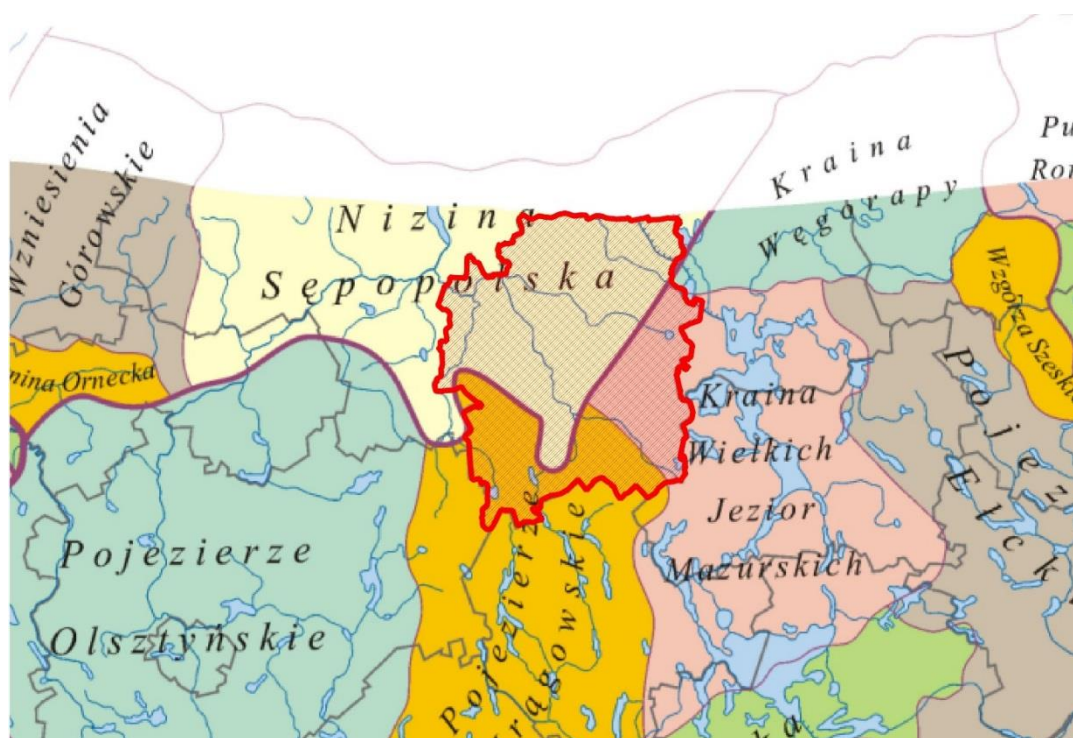

- obszary zajęte przez wody – 0,5%,
- inne – 1,7%¹.

W gminie Barciany zdecydowanie przeważają grunty rolne (84,1%), ich odsetek jest zdecydowanie wyższy niż średnia dla Polski (ok. 60%), województwa warmińsko-mazurskiego (ok. 55%) oraz powiatu kętrzyńskiego (ok. 73%). Zdecydowanie mniejszą powierzchnię – wskaźnik trzykrotnie mniejszy niż dla Polski i województwa warmińsko-mazurskiego – zajmują powierzchnie lasów (wskaźnik w gminie – 10,5%), podobnie z gruntami pod wodami, ich odsetek dla województwa jest jednym z najwyższych w Polsce, lecz w gminie Barciany wynosi zaledwie 0,5%.

Nawiązując do podziału fizyczno-geograficznego Polski (Kondracki, 1978) obszar gminy Barciany znajduje się w makroregionie Niziny Staropruskiej na Nizinie Sępopskiej. Obszar ten jest rozległą niecką z wykształconym dnem doliny rzeki Guber, będącej dopływem rzeki Łyny. Ukształtowanie terenu swój wygląd zawdzięcza zlodowaceniom – śladem po zlodowaczeniu są zalegające w podłożu ły, na których wykształciły się żyzne gleby brunatne, sprzyjające rozwojowi rolnictwa na tym obszarze.

Mapa 2. Podział na krainy fizyczno-geograficzny polski prof. Kondrackiego na tle granic powiatu kętrzyńskiego

Źródło: http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/4/4e/Mezoregiony_Kondrackiego.png

¹ Dane z BDL GUS

3.1.2. Rys historyczny

Barciany były głównym ośrodkiem grodowym pruskiego plemienia Bartów, którzy we wczesnym średniowieczu mieli tu swój główny gród nad rzeką Liwną. W 1240 roku plemię zostało podbite przez Zakon Krzyżacki, jego ziemie zostały włączone do państwa krzyżackiego – śladem tych wydarzeń jest m.in. zamek w Barcianach. Wtedy też powstało wiele miejscowości gminy Barciany – np. wieś Ogródki powstała w 1378 roku dzięki utworzeniu czterech służb rycerskich przez wielkiego mistrza krzyżackiego Winricha von Kniprode, zaś wieś Rodele została lokowana na prawie chełmińskim w 1427 roku.

Ziemie dzisiejszej gminy Barciany przynależały do państwa krzyżackiego aż do sekularyzacji zakonu w 1525 roku. Następnie znalazły się na terenie Prus Wschodnich, a po zjednoczeniu Niemiec w 1871 roku przynależały do Rzeszy Niemieckiej. Dlatego też na terenie gminy Barciany odnaleźć można liczne ślady obecności Niemców w charakterystycznej dla nich architekturze czy układzie miast i wsi.

Armia Czerwona odbiła tereny gminy Barcja z rąk Niemców w 1945 roku. Dwory i folwarki zostały odebrane niemieckim właścicielom, którzy zostali przesiedleni na zachód, do Niemiec. Po wojnie, w wyniku akcji „Wisła” w gminie pojawiła się mniejszość ukraińska.

W latach powojennych przyjęto też dzisiejsze nazwy miejscowości – dla przykładu: niemiecko brzmiącą nazwę „Barten” zastąpiono przez „Barciany”, wieś „Skandau” stała się „Skandawą”, a nazwa „Drogosze” zastąpiła „Dönhoffstädt”.

W okresie PRL-u na terenie gminy powstały Państwowe Gospodarstwa Rolne, m.in. we Frączkowie, Barcianach i Skandawie.

3.1.3. Podział administracyjny

Na terenie gminy Barciany znajdują się następujące sołectwa:

- Aptynty,
- Asuny,
- Barciany,
- Bobrowo,
- Drogosze,
- Frączkowo,
- Gęsie Góry,
- Gęsiki,
- Krelikiejmy,
- Modgarby,
- Mołtajny,
- Momajny,

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

- Ogródki,
- Podławki,
- Radosze,
- Rodele,
- Silginy,
- Skandawa,
- Skierki,
- Solkieniki,
- Suchawa,
- Wilkowo Małe,
- Winda.

3.1.4. Rozwój społeczny

Struktura wieku i płci

Liczba mieszkańców gminy Barciany wzrosła w latach 2009-2013 z 6 609 do 6 671, a ich udział w liczbie ludności Kętrzyńskiego Obszaru funkcjonalnego utrzymywał się na poziomie 10,2%. Łączna liczba mieszkańców Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego zgodnie z zdanymi GUS wyniosła w 2013 r. 65 509 osób, natomiast gęstość zaludnienia 54,5 osób na km².

Gmina Barciany jest drugą najmniej ludną spośród gmin członkowskich KOF, ponad czterokrotnie mniejszą od Kętrzyna – najludniejszej z gmin Obszaru, w której odnotowano również największy przyrost liczby ludności (o ponad 5,2%). Ogólnie liczba ludności na terenie całego KOF wzrosła w porównaniu do roku 2009 o 1,1%. Jest to porównywalna wielkość dla całego województwa warmińsko-mazurskiego i kraju. Dynamika wzrostu liczby ludności w gminie Barciany była nieco niższa i wyniosła 0,9%.

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

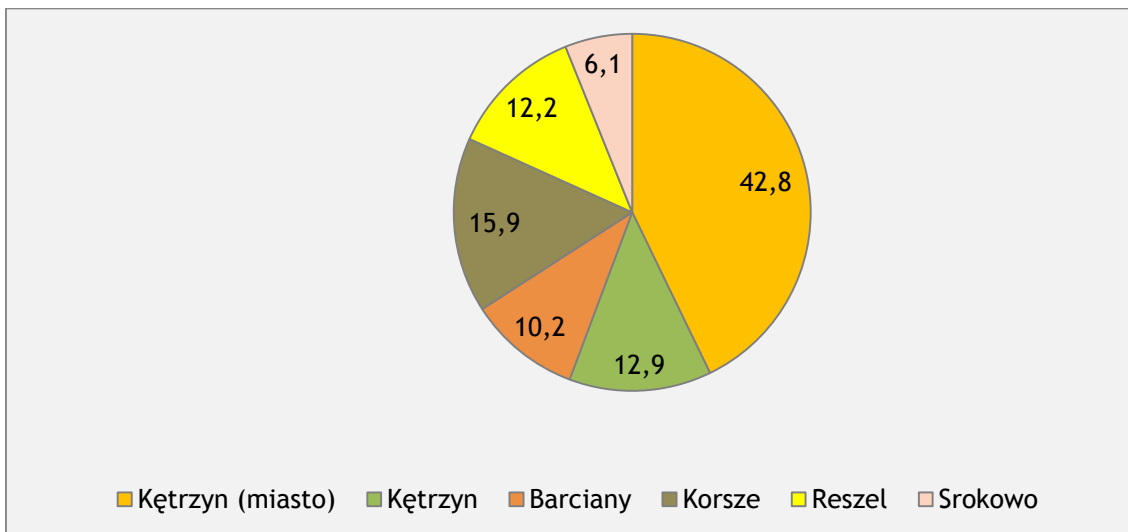
Jednostka terytorialna	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
powiat kętrzyński	64 814	66 723	66 424	66 108	65 509	101,1
miasto Kętrzyn	27 672	28 519	28 363	28 256	28 051	101,4
gmina Kętrzyn	8 020	8 443	8 470	8 472	8 439	105,2
gmina Barciany	6 609	6 790	6 753	6 758	6 671	100,9
gmina Korsze	10 322	10 610	10 579	10 473	10 388	100,6
gmina Reszel	8 084	8 241	8 155	8 088	7 968	98,6
gmina Srokowo	4 107	4 120	4 104	4 061	3 992	97,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 1. Procentowy udział liczby mieszkańców gminy Barciany do łącznej liczby mieszkańców KOF w 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Udział ludności ogółem w rocznikach w przedziale 0-19 oraz 20-34 łącznie w gminie Barciany jest wyższy niż udział ten w KOF, lecz w Barcjanach niski jest odsetek ludności w wieku 35-54 lat, a więc osób w wieku produkcyjnym. 26,9% mieszkańców gminy Barciany ma 55 lat i więcej, co wyróżnia Barciany na tle KOF, porównywanych powiatów, województw i kraju i świadczy o tym, że struktura demograficzna gminy podlega procesowi starzenia.

Barciany są najmniej sfeminizowaną gminą KOF – kobiety stanowią 49% mieszkańców, jedynie w najstarszej grupie wiekowej (65 lat i powyżej) przewaga kobiet jest większa niż średnio na terenie KOF, województwa i kraju.

Szczegółowa struktura wieku i udział kobiet w poszczególnych grupach wiekowych została zaprezentowana w poniższej tabeli.

Tabela 2. Struktura wieku i płci w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 roku [%]

Jednostka	Ogółem					Udział kobiety w poszczególnych grupach wiekowych					
	0-19	20-34	35-54	55-64	65+	0-19	20-34	35-54	55-64	65+	Ogółem
powiat kętrzyński	20,1	23,4	27,6	15,3	13,7	47,6	47,3	49,4	51,6	63,8	50,9
miasto Kętrzyn	18,0	22,4	27,6	17,3	14,8	48,1	48,5	51,3	54,1	62,8	52,3
gmina Kętrzyn	23,7	24,7	28,2	12,3	11,0	48,1	46,0	47,5	47,9	63,4	49,1
gmina Barciany	22,3	24,1	26,7	13,6	13,3	44,5	46,9	48,2	46,3	64,8	49,0
gmina Korsze	21,9	24,8	27,5	13,7	12,0	48,0	45,7	48,2	50,1	65,9	49,9
gmina Reszel	18,8	22,8	27,5	15,2	15,7	47,4	47,8	49,0	50,4	65,0	51,2
gmina Srokowo	20,4	24,1	28,4	13,9	13,3	47,9	47,2	46,2	51,0	62,5	49,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Struktura wiekowa mieszkańców gminy Barciany jest zbliżona do struktury wiekowej w Polsce, w województwie warmińsko-mazurskim i KOF. Udział osób w wieku produkcyjnym wynoszący 64,8%, jest na terenie gminy wyższy niż w kraju (63,4%) i województwie (64,7%), lecz niższy niż w KOF (65%).

Wśród porównywanych jednostek terytorialnych, gmina Barciany odznacza się trzecim największym procentowym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym — 19,2% i niskim udziałem osób w wieku poprodukcyjnym — 16,1%. Świadczy to o korzystnej strukturze demograficznej gminy, w której jest wiele osób, które wkrótce zaczną pracę, a liczebność osób, które z powodu wieku opuściły rynek pracy jest jeszcze stosunkowo niska. Wyraża się to w relatywnie niskim, wynoszącym 83,7 wskaźniku liczby osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym.

Wskaźnikiem, który obrazuje starzenie się społeczeństwa jest także współczynnik obciążenia demograficznego, czyli stosunek liczby ludności w wieku przed- i poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. Zbyt wysokie wartości tego wskaźnika mogą być niekorzystne m.in. z punktu widzenia finansów publicznych (mała liczba osób płacących podatki przy dużej liczbie osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej, ochrony zdrowia itp.). W przypadku gminy Barciany wskaźnik obciążenia demograficznego wyniósł 54,4, i jest to wartość wyższa od średniej dla KOF, lecz niższa od wskaźnika dla województwa warmińsko-mazurskiego i kraju. Poniższa tabela obrazuje strukturę ludności według grup ekonomicznych.

Tabela 3. Struktura wieku według grup ekonomicznych w 2013 roku w gminie Barciany i jednostkach porównywanych

Jednostka	Ludność w wieku						
	przedprodukcyjnym [%]	produkcyjnym [%]	poprodukcyjnym [%]	przedprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	przed- i poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym	poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym
powiat kętrzyński	17,6	65,0	17,4	27,1	26,8	53,9	98,7
miasto Kętrzyn	16,0	64,7	19,4	24,7	30,0	54,7	121,3
gmina Kętrzyn	21,1	65,3	13,7	32,3	20,9	53,2	64,9
gmina Barciany	19,2	64,8	16,1	29,6	24,8	54,4	83,7
gmina Korsze	19,2	65,8	15,0	29,1	22,8	51,9	78,3
gmina Reszel	16,4	64,3	19,3	25,5	30,1	55,6	117,7
gmina Srokowo	17,8	66,3	16,0	26,8	24,1	50,9	89,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

² Wskaźnik obciążenia demograficznego

Ruch naturalny i wędrownkowy

W latach 2009-2010 i 2012 przyrost naturalny w gminie Barciany był dodatni, natomiast w latach 2011 i 2013 – ujemny. Liczba urodzeń na 1 000 mieszkańców spadła z 12,2 w 2009 roku do 8,3 w 2013 roku. Liczba zgonów na 1000 mieszkańców nie wykazywała jednoznacznego trendu, wahając się pomiędzy 9,5 w 2012 roku a 11,5 w 2011 roku. Wartość przyrostu naturalnego wynosiła od -3,0‰ w 2013 roku do 2,3‰ w 2010 roku. W 2013 roku wartość -3,0 była znacznie niższa niż przyrost naturalny w województwie warmińsko-mazurskim i kraju, który wyniósł odpowiednio -0,2‰ i -0,46‰.

Tabela 4. Liczba urodzeń, zgonów oraz przyrost naturalny w gminie Barciany na 1 000 ludności, w latach 2009-2013

	2009	2010	2011	2012	2013
Liczba urodzeń	12,2	12,0	11,4	10,7	8,3
Liczba zgonów	11,0	9,7	11,5	9,5	11,3
Przyrost naturalny	1,2	2,3	-0,1	1,2	-3,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Liczba urodzeń żywych na 1 000 mieszkańców osiągnęła rekordową wartość 12,2 w 2009 roku, znacznie wyższą od średniej dla KOF (10,8), województwa warmińsko-mazurskiego (11,6) i Polski (10,9). W 2013 roku wskaźnik ten spadł do poziomu 8,3 i był najniższy spośród porównywanych jednostek. W 2011 roku gmina Barciany wyróżniła się na tle porównywanych jednostek wyjątkowo wysokim wskaźnikiem zgonów na 1 000 ludności (11,5).

Tabela 5. Urodzenia żywe i zgony w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych, w latach 2009-2013

Jednostka terytorialna	urodzenia żywe na 1000 ludności					zgony na 1000 ludności				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
powiat kętrzyński	10,8	10,0	10,4	9,3	8,7	11,3	9,8	10,4	10,0	11,5
miasto Kętrzyn	11,1	9,5	9,0	8,5	8,0	11,1	9,4	10,2	9,1	11,4
gmina Kętrzyn	10,1	12,1	11,6	12,3	9,8	11,6	8,7	9,1	10,4	11,7
gmina Barciany	12,2	12,0	11,4	10,7	8,3	11,0	9,7	11,5	9,5	11,3
gmina Korsze	10,6	9,6	12,1	9,0	9,1	11,5	11,1	10,7	10,1	11,9
gmina Reszel	10,3	8,1	8,9	8,3	8,7	12,5	10,9	11,1	12,1	10,4
gmina Srokowo	9,9	9,9	14,1	8,6	10,6	9,4	9,5	9,5	12,0	13,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W latach 2009-2013 liczba małżeństw zawieranych w gminie Barciany znacząco spadła, co odzwierciedla sytuację całego KOF-u. W Barcianach w 2009 roku zawarto 48 małżeństw, a w 2013 roku blisko dwukrotnie mniej – 26. Wartość ta w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców wyniosła w 2013 roku 3,9 i była ona niższa od średniej dla kraju, województwa i KOF o odpowiednio 0,8, 0,6, i 0,5.

Tabela 6. Liczba małżeństw zawartych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych, w latach 2009-2013, na tle kraju i jednostek porównywanych

Jednostka	Liczba zawartych małżeństw									
	ogółem					na 1000 ludności				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
powiat kętrzyński	431	416	369	337	292	6,6	6,2	5,5	5,1	4,4
miasto Kętrzyn	228	176	176	152	126	8,2	6,2	6,2	5,4	4,5
gmina Kętrzyn	20	51	36	37	40	2,5	6,1	4,3	4,4	4,7
gmina Barciany	48	41	31	29	26	7,1	6,0	4,6	4,3	3,9
gmina Korsze	63	72	61	53	44	6,0	6,8	5,7	5,0	4,2
gmina Reszel	46	52	40	42	36	5,6	6,3	4,9	5,2	4,5
gmina Srokowo	26	24	25	24	20	6,1	5,8	6,1	5,9	4,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Saldo migracji w gminie Barciany w latach 2009-2013 wynosiło średniorocznie $-7,8\%$ i był to drugi najniższy wynik zarówno spośród porównywanych gmin, jak i w porównaniu do średniej krajowej i wojewódzkiej. Niskie saldo migracji w gminie Barciany spowodowane jest bardzo wysokim odpływem mieszkańców gminy, wynoszącym 16,5 na 1 000 mieszkańców, stanowiącym drugą najwyższą wartość spośród porównywanych jednostek. Gmina Barciany odznacza się jednocześnie niskim poziomem emigracji o wartości $8,6\%$, jednak wyższym od Srokowa, gdzie na 1 000 mieszkańców średniorocznie osiedliło się 7,2 osoby spoza gminy.

Tabela 7. Średnioroczne migracje na pobyt stały na 1 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych, w latach 2009-2013

Jednostka	Napływ	Odpływ	Saldo migracji
	2009-2013	2009-2013	2009-2013
powiat kętrzyński	10,2	15,1	-4,9
miasto Kętrzyn	9,3	13,5	-4,2
gmina Kętrzyn	16,1	16,2	-0,1
gmina Barciany	8,6	16,5	-7,8
gmina Korsze	11,1	17,1	-6,0
gmina Reszel	9,0	15,9	-6,9
gmina Srokowo	7,2	15,6	-8,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Warunki życia mieszkańców

Zgodnie z danymi Banku Danych Lokalnych GUS w 2013 roku w gminie Barciany nie oddano do użytku żadnego mieszkania. W latach 2011-2012 liczba oddanych mieszkań w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Barciany była około dwukrotnie niższa średnio w kraju i w województwie warmińsko-mazurskim, podobnie sytuacja wygląda w przypadku wskaźnika na 1 000 zawartych małżeństw. Zarówno w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców, jak i 1 000 zawartych małżeństw, w latach tych wskaźniki dla Barcian były wyższe niż dla całego KOF.

Tabela 8. Liczba mieszkań oddanych na 1 000 ludności oraz na 1 000 małżeństw wraz z dynamiką wzrostu wskaźników w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	mieszkania na 1000 ludności					Dynamika (2009=100)	mieszkania na 1000 zawartych małżeństw					Dynamika (2009=100)
	2009	2010	2011	2012	2013		2009	2010	2011	2012	2013	
powiat kętrzyński	2,1	2,3	1,2	2,2	0,8	39,7	317,9	370,2	219,5	427,3	188,4	59,3
miasto Kętrzyn	3,8	2,1	1,7	3,5	1,0	27,0	464,9	335,2	267,0	644,7	230,2	49,5
gmina Kętrzyn	2,9	10,1	1,9	3,2	2,4	82,6	1150,0	1666,7	444,4	729,7	500,0	43,5
gmina Barciany	0,5	0,0	1,3	1,9	0,0	0,0	62,5	0,0	290,3	448,3	0,0	0,0
gmina Korsze	0,1	0,5	0,1	0,4	0,1	99,4	15,9	69,4	16,4	75,5	22,7	143,2
gmina Reszel	0,0	0,5	0,9	0,1	0,4	0,0	0,0	76,9	175,0	23,8	83,3	0,0
gmina Srokowo	1,0	0,2	0,2	0,2	0,5	51,4	153,8	41,7	40,0	41,7	100,0	65,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Na warunki mieszkaniowe w znacznym stopniu wpływa wyposażenie mieszkań w instalację wodociągową. W gminie Barciany w latach 2009-2013 o 1,1 punktu procentowego wzrósł odsetek mieszkań wyposażonych w podłączenie do instalacji wodociągowej, co spowodowało awans Barcian z ostatniego miejsca w 2009 roku na przedostatnie w 2013 roku.

Gorzej przedstawia się sytuacja wyposażenia mieszkań w łazienki oraz centralne ogrzewanie. W 2013 roku zaledwie 79,6% mieszkań w gminie Barciany było wyposażonych w łazienki, średnia dla kraju wyniosła 91%, dla województwa warmińsko-mazurskiego 91,7%, a dla KOF 88,3%. Dostępność łazienek jeszcze w 2009 roku była wyższa w gminie Barciany niż w gminie Kętrzyn i gminie Korsze, w 2013 roku Kętrzyn zrównał się pod tym względem z Barcianami, a Korsze prześcignęły obie gminy.

Na przestrzeni lat 2009-2013 o 4,6 punktu procentowego wzrósł odsetek mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie z 59,0% w 2009 roku do 63,6% w 2013 roku. Nie zmienia to faktu, że pod tym względem gmina Barciany miała najniższy wskaźnik spośród członków KOF, a ten wskaźnik dla KOF był niższy niż średnia krajowa i wojewódzka. Najwyższy odsetek mieszkań wyposażonych w centralne ogrzewanie został odnotowany w gminach o charakterze miejskim i miejsko-wiejskim, czyli mieście Kętrzynie i gminie Reszel.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Tabela 9. Wyposażenie mieszkań w instalacje w latach 2009-2013 w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w %

Jednostka	wodociąg					łazienka					centralne ogrzewanie				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
powiat kętrzyński	96,0	96,2	96,2	96,3	96,3	84,3	88,1	88,2	88,3	88,3	74,5	77,7	77,7	77,9	77,9
miasto Kętrzyn	99,8	99,9	99,9	99,9	99,9	94,1	97,0	97,0	97,0	97,0	86,6	87,7	87,8	87,9	87,9
gmina Kętrzyn	91,3	93,3	93,3	93,4	93,4	72,5	79,2	79,3	79,5	79,6	62,9	69,9	70,0	70,3	70,5
gmina Barciany	89,8	90,8	90,8	90,9	90,9	75,3	79,3	79,4	79,6	79,6	59,0	63,2	63,4	63,6	63,6
gmina Korsze	95,7	95,9	95,9	95,9	96,0	74,8	79,9	79,9	80,0	80,0	65,2	69,7	69,7	69,8	69,8
gmina Reszel	92,3	90,5	90,5	90,5	90,5	80,9	83,4	83,4	83,4	83,4	69,2	74,0	74,1	74,1	74,1
gmina Srokowo	94,2	94,5	94,5	94,5	94,6	75,8	81,5	81,5	81,5	81,5	60,5	65,1	65,1	65,1	65,2

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

W 2014 roku łączna liczba mieszkań komunalnych na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego wyniosła 1 374, z czego tylko 7,4% ogólnej liczby i 7,7% łącznej powierzchni stanowiły mieszkania w gminie Barciany. Powierzchnia przypadająca na jedno mieszkanie komunalne w poszczególnych gminach była porównywalna i wynosiła od 43,3 m² do 47,8 m² (45,7 m² w gminie Barciany).

Tabela 10. Liczba mieszkań komunalnych ogółem i mieszkań wymagających remontu w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 roku

Jednostka	Liczba mieszkań	Powierzchnia mieszkań	Liczba mieszkań wymagających kapitalnego remontu	Liczba mieszkań wymagających bieżącego remontu
miasto Kętrzyn	689	30 353,57		ok. 20% budynków ³
gmina Kętrzyn	63	2791	6	30
gmina Barciany	102	4 660,31	0	0
gmina Korsze	195	8 476,69	0	11
gmina Reszel	287	1 2718	1	20
gmina Srokowo	38	1 789	5	12

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

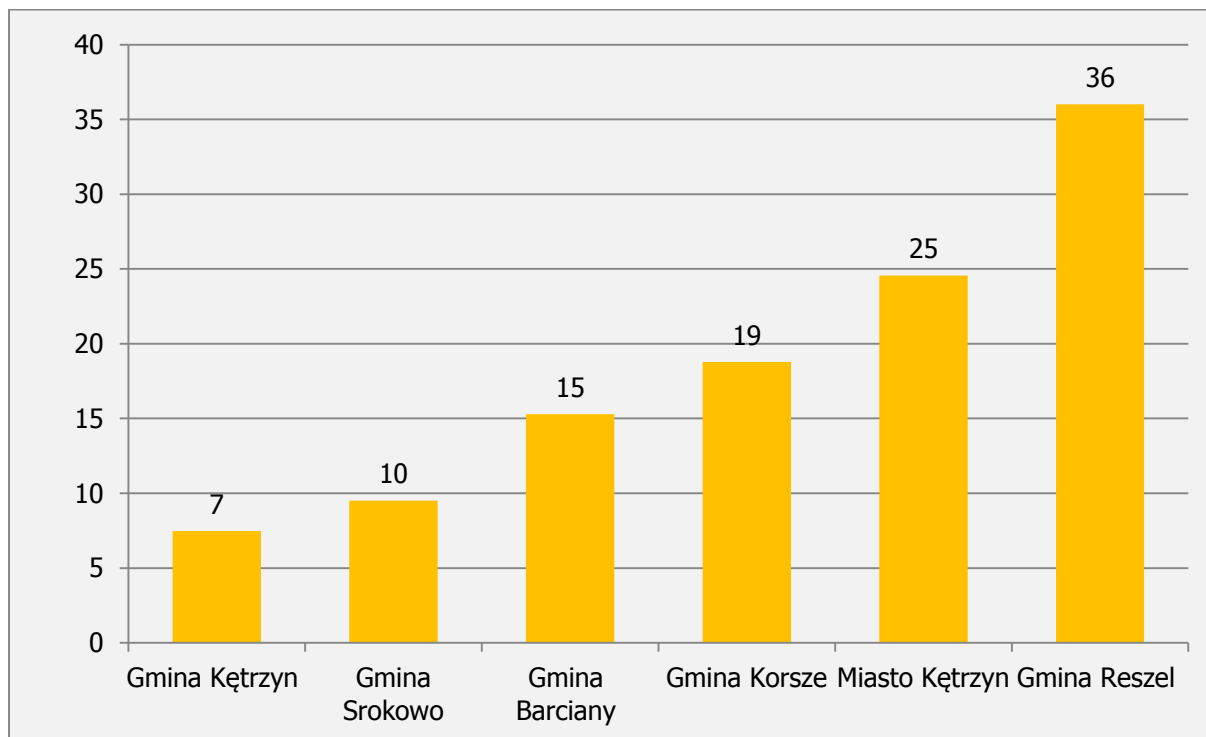
W przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Barciany przypada 15 mieszkań komunalnych, co stanowi trzecią najmniejszą liczbę wśród gmin KOF. Natomiast ilość mieszkań komunalnych w mieście Kętrzyn jest znacznie wyższa niż w gminie Barciany.

³ Mieszkania wymagające gruntownego remontu

Wykres 2. Liczba mieszkań komunalnych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2014 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin i GUS BDL

Jednocześnie w gminie Barciany jest znacznie mniejsze zapotrzebowanie na mieszkania komunalne niż w mieście Kętrzyn. Łączna liczba wniosków o przydział lokalu mieszkalnego i wyroków eksmisyjnych z przyznanym prawem do lokalu socjalnego w stosunku do liczby mieszkań wyniosła w gminie Barciany 8,5, natomiast w mieście Kętrzynie 21,9.

Tabela 11. Zapotrzebowanie na mieszkania komunalne

Zapotrzebowanie na mieszkania komunalne	Miasto Kętrzyn	Gmina Kętrzyn	Gmina Barciany	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
liczba wniosków o przydział lokalu mieszkalnego	95	19	10	30	67	5
liczba wyroków eksmisyjnych z przyznanym prawem do lokalu socjalnego	7	10	2	9	2	2
łączna liczba zapotrzebowania/liczbę mieszkań komunalnych	21,9	29	8,5	5,0	4,2	5,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

Niemalże wszystkie mieszkania komunalne w Barcicach posiadają podłączenie do zimnej wody, jednak niecałe 4,5% mieszkań posiada podłączenie do ciepłej wody. Zdecydowana większość mieszkań w gminie Barciany posiada ogrzewanie piecowe (93,1%). Tylko 1% barciańskich budynków komunalnych wyposażonych jest w ubikacje na klatce schodowe, a żaden z nich nie jest wyposażony w ubikację suchą.

Tabela 12. Wyposażenie budynków komunalnych w % w gminie Barciany i jednostkach porównywanych (dane za 2014 rok)

Liczba budynków mieszkalnych komunalnych i wspólnotowych z mieszkaniami komunalnymi wyposażonych w:	Miasto Kętrzyn	Gmina Kętrzyn	Gmina Barciany	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
zimną wodę	100,0	100,0	99,0	98,9	94,5	85,0
instalację gazową	88,8	0,0	0,0	0,0	67,3	15,0
ogrzewanie piecowe	88,8	59,0	93,1	93,4	96,4	85,0
łazienki	73,3	84,6		98,9	87,3	85,0
ubikacje	77,0	94,9	98,0	100,0	100,0	85,0
ubikacje na klatce schodowej	22,5	2,6	1,0	0,0	14,5	
ubikacje suche	0,5	2,6	0,0	0,0	0,0	15,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

3.1.5. Oświata i opieka nad dziećmi

3.1.5.1. Żłobki i przedszkola

Na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego funkcjonuje tylko jeden żłobek. Jest on zlokalizowany na terenie gminy miejskiej Kętrzyn i działa od marca 2012 roku. Problemem jest brak żłobków w pozostałych gminach KOF.

W Barcianach nie ma również publicznych przedszkoli, w gminie zlokalizowane jest jednak przedszkole niepubliczne, które może przyjąć 25 dzieci. Jednocześnie należy zauważyć, że liczba miejsc w przedszkolu jest nadmierna - w gminie Barciany w 2014 roku nie wykorzystano 32% miejsc przedszkolnych.

Tabela 13. Liczba miejsc i dzieci w przedszkolach w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 roku

Jednostka	Liczba miejsc		Liczba dzieci	
	gminne	niepubliczne	gminne	niepubliczne
miasto Kętrzyn	140	966	140	857
gmina Kętrzyn	oddziały "0" w szkołach podst.; liczba miejsc dostosowania do liczby chętnych	25	136	25
gmina Barciany	75	25	70	17
gmina Korsze	176	0	176	0
gmina Reszel	0	60	0	56
gmina Srokowo	25	0	24	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

Dodatkowo w gminie działa 5 publicznych punktów przedszkolnych, z których jeden może przyjąć do 20 a pozostałe do 15 dzieci. Poniżej znajduje się lista punktów przedszkolnych:

- Punkt przedszkolny "BAJKA" w Barcianach
- Punkt przedszkolny "SŁONECZKO" w Drogoszach
- Punkt przedszkolny "STOKROTKA" w Drogoszach
- Punkt przedszkolny "PAJACYK" w Mołtajnach
- Punkt przedszkolny "MUCHOMOREK" w Windzie

3.1.5.2. Szkoły podstawowe i gimnazjalne

Łącznie na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego funkcjonuje 21 szkół podstawowych publicznych i niepublicznych, do których w roku szkolnym 2014/2015 uczęszcza 3 493 uczniów. W gminie Barciany zlokalizowane są cztery szkoły podstawowe, do których uczęszcza łącznie 382 uczniów, którzy uczą się w 24 oddziałach. Na jeden oddział przypada 16 uczniów.

Liczba uczniów przypadająca na jednego nauczyciela w poszczególnych gminach KOF-u jest zbliżona. W gminie Barciany jest to 4,4 uczniów na jednego nauczyciela, podczas gdy najwięcej uczniów na jednego nauczyciela przypada w mieście Kętrzyn i jest to wartość 5,3, a najmniej w gminie Srokowo (3,4).

Liczba szkół gimnazjalnych, zarówno publicznych, jak i prywatnych, działających na terenie KOF wynosi 18. W gminie Barciany do czterech gimnazjów uczęszcza łącznie zaledwie 193 uczniów. Na jeden oddział przypada 16,1 uczniów, jest to wartość najmniejsza spośród porównywanych gmin. Omawiane dane prezentują tabele 14 i 15.

Związek Gmin „Barcja”

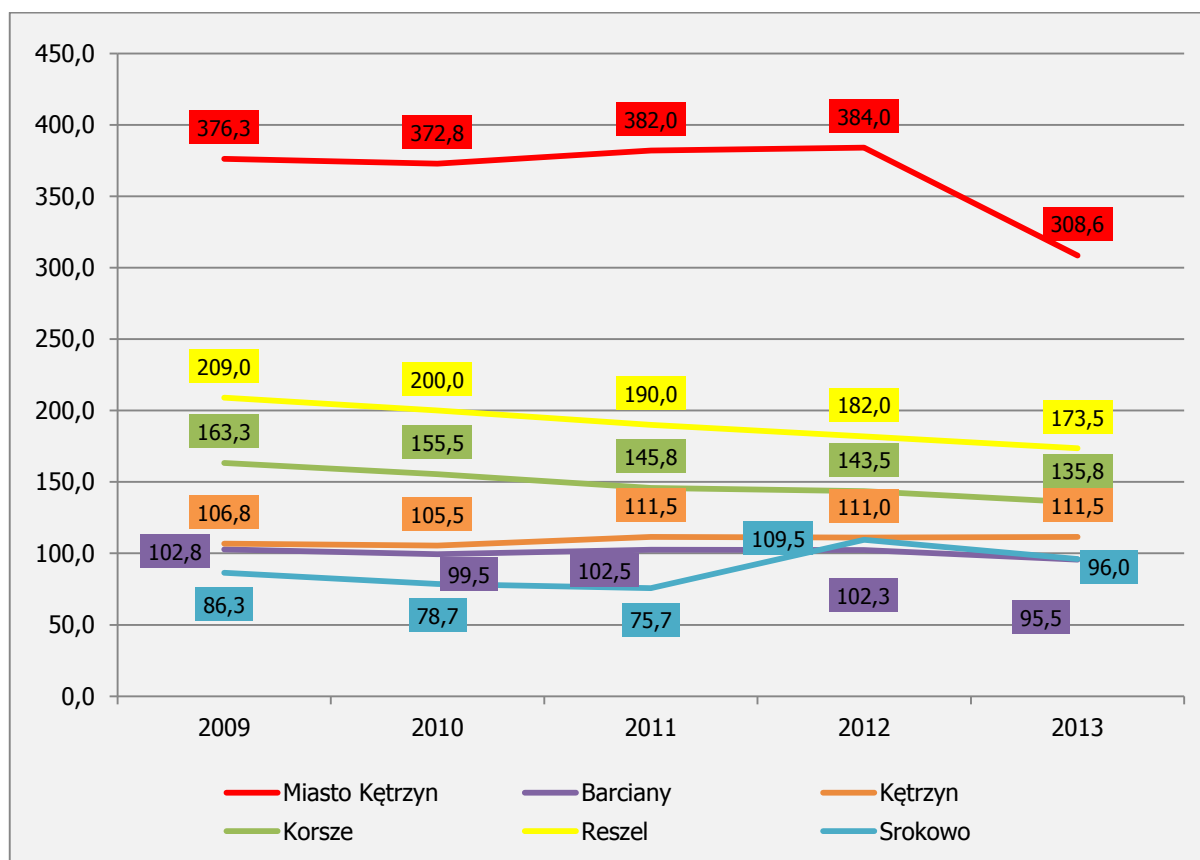
Gmina Reszel

Gmina Korsze

Wykres 3. Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Biorąc pod uwagę liczbę uczniów szkół podstawowych przypadających na jedną szkołę w latach 2009-2013 w gminach Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego należy zauważyć, że jest ona względnie stała. Można zauważyć spadek liczby uczniów na jedną szkołę w 2013 roku w przypadku miasta Kętrzyn, co jest związane z otwarciem nowej szkoły, natomiast w przypadku gminy Srokowo odnotowano wzrost liczby uczniów w 2012 roku przypadających na jedną szkołę, co z kolei wynika z zamknięcia jednej placówki.

Tabela 14. Liczba szkół podstawowych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 roku

Jednostka	liczba szkół	liczba oddziałów	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etaty)	liczba uczniów/ 1 oddział	liczba uczniów/ 1 nauczyciela
miasto Kętrzyn	6	67	1583	296,4	23,6	5,3
gmina Kętrzyn	4	23	446	106,7	19,4	4,2
gmina Barciany	4	24	382	86,5	15,9	4,4
gmina Korsze	4	30	543	119,0	18,1	4,6
gmina Reszel	2	19	347	92,4	18,3	3,8
gmina Srokowo	1	12	192	56,8	16,0	3,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

Tabela 15. Liczba szkół gimnazjalnych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 roku

Jednostka	liczba szkół	liczba oddziałów	liczba uczniów	liczba nauczycieli (etaty)	liczba uczniów/ 1 oddział	liczba uczniów/ 1 nauczyciela
miasto Kętrzyn	6	41	876	225,7	21,4	3,9
gmina Kętrzyn	2	11	193	66,32	17,5	2,9
gmina Barciany	4	12	193	55,28	16,1	3,5
gmina Korsze	4	16	306	75,87	19,1	4,0
gmina Reszel	1	9	211	67,56	23,4	3,1
gmina Srokowo	1	6	121	29,51	20,2	4,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy Gmin

*W gminie Korsze funkcjonują cztery zespoły szkół, w skład których wchodzi szkoły podstawowe i gimnazja

3.1.5.3. Szkoły ponadgimnazjalne i inne placówki oświatowe

W Gminie Barciany nie ma placówek edukacyjnych na poziomie wyższym niż gimnazjalny, więc młodzież zmuszona jest kontynuować naukę poza gminą zamieszkania.

Na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego działa pięć publicznych szkół ponadgimnazjalnych:

- Zespół Szkół Ogólnokształcących im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie,
- Zespół Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej w Kętrzynie,
- Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu,
- Powiatowe Centrum Edukacyjne w Kętrzynie,
- Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego (ZSCKR), Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Karolewie.

W skład Zespołu Szkół Ogólnokształcących im. Wojciecha Kętrzyńskiego w Kętrzynie wchodzi gimnazjum oraz liceum ogólnokształcące.

Zespół Szkół im. Marii Curie Skłodowskiej w Kętrzynie składa się z liceum ogólnokształcącego oraz technikum. W liceum uczniowie mogą wybrać następujące profile klas:

- matematyczno-informatyczna (politechniczna),
- humanistyczno-prawnicza,
- matematyczno-geograficzna (biznesowo-menadżerska),
- językowo- medialna,
- biologiczno-chemiczna (medyczna).

Technikum oferuje kształcenie w następujących zawodach:

- technik ekonomista,
- technik elektryk,
- technik informatyk,
- technik analityk.

Jedyną szkołą ponadgimnazjalną KOF, która znajduje się poza Kętrzynem jest Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu. Oferuje ona kształcenie w następujących kierunkach:

- Technikum w zawodach:
 - technik architektury krajobrazu,
 - technik technologii drewna,
 - technik ekonomista,
 - technik informatyk.
- Liceum Ogólnokształcące,

- Zasadnicza Szkoła Zawodowa szkoląca w zawodach stolarz, sprzedawca, fryzjer, piekarz, mechanik samochodowy, kucharz, cukiernik, elektryk.

Szkoła w Reszlu dysponuje miejscami w internacie, a także oferuje warsztaty szkolne do praktycznej nauki w zawodach stolarz i technik technologii drewna. Szkoła prowadzi także współpracę z olsztyńską firmą Festool - znanym producentem elektronarzędzi.

Powiatowe Centrum Edukacyjne w Kętrzynie posiada ofertę edukacyjną zarówno dla młodzieży, jak i osób dorosłych.

Dorośli mogą skorzystać z oferty edukacyjnej Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych (w trybie wieczorowym lub zaocznym) bądź Szkoły Policealnej dla Dorosłych prowadzonej w następujących kierunkach:

- technik informatyk (wieczorowe - zaoczne),
- technik administracji,
- technik bhp,
- technik rachunkowości,
- technik geodeta,
- technik archiwista.

Natomiast dla młodzieży oferta szkoły jest następująca:

- Technikum (4-letni cykl kształcenia):
 - technikum budownictwa,
 - technikum ekonomiczne,
 - technikum mechaniczne,
 - technikum logistyczne,
 - technikum drogownictwa,
 - technikum hotelarstwa,
 - technikum handlowe.
- Zasadnicza szkoła zawodowa 3-letni cykl kształcenia (klasy wielozawodowe):
 - mechanik pojazdów samochodowych,
 - murarz-tylnkarz,
 - stolarz,
 - sprzedawca,
 - fryzjer,
 - piekarz,
 - kucharz,

- dekarz,
- elektryk,
- tapicer.
- Zasadnicza szkoła zawodowa (3-letni cykl kształcenia):
 - zawód kucharz,
 - zawód mechanik pojazdów samochodowych,
 - zawód mechanik - monter maszyn i urządzeń,
 - zawód elektryk.

Zgodnie z informacjami pozyskanymi podczas spotkań warsztatowo-konsultacyjnych, na terenie KOF nie są prowadzone badania, które miałyby na celu sprawdzenie, jakie zawody powinny być wspierane przez szkoły, aby dostosować kierunku kształcenia do wymagań runku pracy.

Na terenie KOF zlokalizowane są również placówki oświatowe dla uczniów o specjalnych potrzebach. Są to:

- Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Kętrzynie,
- Powiatowa Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kętrzynie.

3.1.6. Ochrona zdrowia

W latach 2009-2013 na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego odnotowano 50% wzrost liczby przychodni w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. Jest to większy wzrost w porównaniu do średniej wojewódzkiej i krajowej. Najwięcej przychodni na 10 000 mieszkańców zlokalizowanych było w 2013 roku w mieście Kętrzyn – 9, a najmniej w gminie Kętrzyn – 1 od 2012 roku. W gminie Barciany w latach 2009-2013 funkcjonowały dwie przychodnie w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. Stanowi to drugi najgorszy wynik spośród porównywanych jednostek, ponad dwukrotnie niższy niż średnia dla KOF i kraju, a blisko trzykrotnie słabszy od średniej krajowej.

Tabela 16. Liczba przychodni na 10 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	Liczba przychodni na 10 000 mieszkańców					Dynamika (2009=100)
	2009	2010	2011	2012	2013	
powiat kętrzyński	4	4	5	5	6	150
miasto Kętrzyn	7	7	7	8	9	129
gmina Kętrzyn	0	0	0	1	1	-
gmina Barciany	2	2	2	2	2	100
gmina Korsze	3	3	3	3	3	100
gmina Reszel	5	5	5	5	5	100
gmina Srokowo	2	2	2	2	3	150

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Liczba porad ogólnodostępnych na 1 000 mieszkańców wyniosła w 2013 roku w gminie Barciany 2454,4, co stanowi spadek w porównaniu do roku 2009 o 25,1%. W Barcianach w całym okresie 2009-2013 odnotowano najmniej porad ogólnodostępnych na 1 000 mieszkańców (w 2013 roku o 1045 porad mniej niż średnia dla KOF).

Tabela 17. Porady ogólnodostępne (porady lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i lekarza rodzinnego) na 1 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych, w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
powiat kętrzyński	3822,7	3691,2	3682,1	3636,8	3499,3
miasto Kętrzyn	4894,1	5002,4	4832,4	5264,5	5142,3
gmina Barciany	3279,8	2993,2	3077,2	2245,8	2454,4
gmina Korsze	3778,9	3648,0	3471,3	3272,3	3103,5
gmina Reszel	4336,5	3681,8	4367,5	3566,4	2986,1
gmina Srokowo	4041,9	3459,0	3509,5	3293,5	3152,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W okresie 2009-2013 na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego nastąpił spadek śmiertelności niemowląt na 1 000 urodzeń żywych. Wartość wskaźnika spadła z 5,6 w roku 2009 do 3,5 w roku 2013 roku. W 2012 roku odnotowano rekordową śmiertelność niemowląt, wynoszącą blisko 9,8. Natomiast obecny wskaźnik jest niższy zarówno od średniej dla kraju, jak i województwa. Lepszy wynik został osiągnięty w powiecie augustowskim, gdzie wskaźnik ten kształtuje się na zerowym poziomie.

Tabela 18. Zgony niemowląt na 1 000 urodzeń żywych w latach 2009-2013 w KOF i jednostkach porównywanych⁴

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	5,6	5,0	4,7	4,6	4,6
woj. warmińsko-mazurskie	5,0	4,8	4,7	4,1	5,9
woj. podlaskie	4,7	4,5	4,8	4,1	4,6
powiat kętrzyński	5,6	4,5	4,3	9,8	3,5
powiat augustowski	3,2	5,5	7,7	5,2	0,0
powiat olecki	10,2	7,6	2,7	13,0	18,4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Biorąc pod uwagę liczbę lekarzy przypadających na 10 000 mieszkańców Kętrzyński Obszar Funkcjonalny wypada lepiej niż porównywane powiaty, gdyż liczba lekarzy jest wyższa o 7,6 w porównaniu do powiatu augustowskiego i 8,6 w przypadku powiatu oleckiego. Wartość dla KOF jest jednak niższa niż średnia wojewódzka czy krajowa. Należy zauważyć, że w latach 2009-2013 nastąpił w KOF największy wzrost liczby lekarzy na 10 000 mieszkańców w odniesieniu do jednostek referencyjnych.

⁴ Dane w GUS tego typu dostępne są tylko na poziomie powiatów

Tabela 19. Liczba lekarzy na 10 000 mieszkańców na terenie KOF w latach 2009-2013⁵

Jednostka	Liczba lekarzy na 10 000 mieszkańców					
	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	20,7	20,6	20,9	22,1	22,1	107,0
woj. warmińsko-mazurskie	23,6	23,3	24,0	24,9	24,7	104,6
woj. podlaskie	13,8	14,1	13,3	-	11,8	85,3
powiat kętrzyński	16,5	17,1	18,2	19,6	20,5	124,3
powiat augustowski	12,9	12,5	11,7	-	12,9	100,0
powiat olecki	12,8	12,0	12,0	-	11,9	93,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Liczba pielęgniarek i położnych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w latach 2009-2013 na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego była zbliżona do liczby w porównywanych powiatach. Niemniej jednak była to wartość o 20 niższa niż średnia dla kraju i 17 niższa niż średnia wojewódzka. Dodatkowo należy zauważyć, że w przypadku KOF nastąpił spadek liczby pielęgniarek i położnych w 2013 roku w porównaniu do roku 2009, w przeciwieństwie do sytuacji w kraju i woj. warmińsko-mazurskim, gdzie mamy do czynienia z 10% wzrostem.

Tabela 20. Liczba pielęgniarek i położnych na 10 000 mieszkańców na terenie KOF w latach 2009-2013⁶

Jednostka	Liczba pielęgniarek i położnych na 10 000 mieszkańców					
	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	62	61	63	69	66	110
woj. warmińsko-mazurskie	58	56	60	62	63	110
woj. podlaskie	68	67	67	71	71	100
powiat kętrzyński	53	51	47	-	46	90
powiat augustowski	49	49	53	-	46	90
powiat olecki	47	48	44	-	44	90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Liczba łóżek szpitalnych ogólnych na 10 000 mieszkańców w latach 2009-2013 była na terenie KOF najniższa spośród wszystkich porównywanych jednostek. Wartość ta w porównaniu do innych powiatów była niższa o 16,7 w odniesieniu do powiatu augustowskiego i 7,8 w odniesieniu do powiatu oleckiego. Jednocześnie należy zauważyć, że wartość tak spadła w 2013 roku w porównaniu do roku 2009 o 10%, podczas gdy w kraju i województwie nastąpił wzrost tego wskaźnika.

⁵ Dane w GUS tego typu dostępne są tylko na poziomie powiatów

⁶ Dane w GUS tego typu dostępne są tylko na poziomie powiatów

Tabela 21. Liczba łóżek szpitalnych ogólnych na 10 000 mieszkańców na terenie KOF w latach 2009-2013⁷

Jednostka	Liczba łóżek szpitalnych ogólnych na 10 000 mieszkańców					
	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	48,0	47,0	46,9	49,0	48,8	100
woj. warmińsko-mazurskie	42,4	41,2	43,2	46,2	46,1	110
woj. podlaskie	52,4	49,6	47,5	48,8	49,0	90
powiat kętrzyński	28,4	24,9	28,0	18,3	26,6	90
powiat augustowski	33,2	31,4	31,5	40,4	43,3	130
powiat olecki	39,0	37,1	34,2	132,2	34,4	90

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W gminie Barciany nie funkcjonuje szpital, a jedynie Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „BART-MED” w Barcianach oraz Zespół Wjazdowy Podstawowy „P” Ratownictwa Medycznego w Barcianach.

3.1.7. Pomoc społeczna i rozwiązywanie problemów społecznych

Zadania w zakresie pomocy społecznej i rozwiązywania problemów społecznych świadczone są na terenie gminy Barciany przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Barcianach. Na terenie gminy nie funkcjonują inne instytucje i organizacje zajmujące się pomocą społeczną i opieką. Liczba osób zatrudnionych w GOPS zgodnie ze stanem na grudzień 2014 roku wyniosła 12, natomiast liczba pracowników socjalnych – 4, a opiekunek/opiekunów domowych - 2. Poszczególni pracownicy zajmują się sprawami merytorycznie należącymi do ich kompetencji. Teren gminy Barciany podzielony jest na trzy rejony, każdy obsługiwany przez właściwego specjalistę pracy socjalnej. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej funkcjonuje od 1990 roku⁸, początkowo przy ul. Piotrowskiego 1, obecnie przy ul. Wojska Polskiego 7⁹.

GOPS realizuje również projekty w ramach EFS – od 1 stycznia 2013 roku do 31 grudnia 2014 roku realizował projekt systemowy pod nazwą "Wzrost integracji społecznej oraz wzrost skuteczności pomocy społecznej w gminie Barciany"¹⁰.

Odsetek osób pozostających w trwale złej sytuacji materialnej w latach 2009-2013 w gminie Barciany był najwyższy w KOF w latach 2009-2012. Udział ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej w gminie spadł z 41% w 2009 roku do 30% w 2013 roku. Regularny spadek odsetka osób zamieszkałych w gminie Barciany, które otrzymały pomoc socjalną od Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, doprowadził do tego, że pod względem tego wskaźnika w 2013 roku Barciany wyprzedziły gminę Kętrzyn.

⁷ Dane w GUS tego typu dostępne są tylko na poziomie powiatów

⁸ http://www.barciany.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&menu=27&strona=1, dostęp z dnia 11.02.2015 r.

⁹ <http://www.gopsbarciany.home.pl/?strona=aktualnosc>, dostęp z dnia 11.02.2015 r.

¹⁰ http://www.gopsbarciany.home.pl/?strona=projekty_efs, dostęp z dnia 11.02.2015 r.

Tabela 22. Szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej w gminie Barciany i jednostkach porównywanych

Jednostka	Szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej (odsetek osób z danej jednostki samorządowej, które otrzymały pomoc socjalną od Ośrodka Pomocy Społecznej w danym roku)				
	2009	2010	2011	2012	2013
miasto Kętrzyn	11,7	11,6	10,5	10,3	10,8
gmina Kętrzyn	32,0	34,0	32,0	30	33,0
gmina Barciany	41,0	36,0	33,0	31	30,0
gmina Korsze	27,1	26,2	25,2	24,8	25,3
gmina Reszel	17,6	18,1	16,2	17,1	18,2
gmina Srokowo	28,0	24,0	27,0	26,2	25,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy gmin oraz Ocena zasobów pomocy społecznej, na rok 2013, Artur Romanowski i Ocena zasobów pomocy społecznej na rok 2011 dla gminy Korsze, Artur Romanowski

W 2014 roku gmina Barciany przeznaczyła na pomoc społeczną 1 274 118 zł i była to wartość ponad dwukrotnie wyższa niż w gminie Srokowo, ale blisko dziesięciokrotnie niższa niż w mieście Kętrzyn. Pod względem kwoty, liczby rodzin oraz osób gmina Barciany znajdowała się na przedostatnim miejscu. Z powodu braku danych nie jest możliwe określenie, czy udzielona pomoc odpowiadała potrzebom mieszkańców, jednakże warto zauważyć, że w pozostałych gminach KOF ilościowo i kwotowo udzielona pomoc nie ustępuje znacznie wnioskowi o nią. Średnia wartość udzielonej pomocy w gminie Barciany wyniosła 796,32 zł i ustępowała tylko kwocie dla miasta Kętrzyn – 1 044,50 zł.

Tabela 23. Wnioski o pomoc i pomoc przyznana w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 roku

Jednostka	Wnioski o pomoc		Pomoc przyznana		
	liczba rodzin	liczba osób	liczba rodzin	liczba osób	kwota (zł)
miasto Kętrzyn	4 121	5 592	3 576	5 033	11 965 496
gmina Kętrzyn	1 789	6 183	1 696	5 911	2 382 321
gmina Barciany	-	-	557	1 600	1 274 118
gmina Reszel	882	2 340	882	2 340	2 444 126
gmina Srokowo	531	1 357	527	1 360	575 505,5

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przekazanych przez Urzędy gmin

Najczęstszym powodem zgłaszania się z wnioskiem o pomoc społeczną jest bezrobocie. Osób o najniższym statusie materialnym, które zgłosiły się do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej z tą kwestią było 1 240. Pomoc została udzielona 442 rodzinom zgłaszającym ten problem, na łączną kwotę 1 141 279,46 zł. Drugim najczęściej zgłaszanym problemem jest niepełnosprawność. Pomoc w tym zakresie została udzielona 148 osobom, będącym członkami 50 rodzin, które zgłosiły się w tym zakresie po pomoc do GOPS.

Tabela 24. Wnioski o pomoc i pomoc przyznana biorąc pod uwagę powody pomocy w gminie Barciany (stan na 1.12.2014 r.)

Powody pomocy	Pomoc przyznana		
	liczba rodzin	liczba osób	kwota
bezrobocia	442	1 240	1 141 279,46 zł
alkoholizmu i narkomanii	2	2	1 626,00 zł
niepełnosprawności	50	148	63 653,17 zł
długotrwałej choroby	23	64	21 962,68 zł
bezzadności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	-	-	-
ochrony macierzyństwa	3	8	10 979,47 zł
ubóstwo	37	138	34 617,23 zł
sieroctwo	-	-	-
bezdomność	-	-	-
suma	557	1 600	1 274 118,01 zł

Źródło: dane UG Barciany

Często podkreślanym problemem, także na przeprowadzonych w ramach projektu spotkaniach warsztatowo-konsultacyjnych, jest kwestia uzależnienia części mieszkańców od korzystania z pomocy społecznej oraz brak powiązania tej pomocy np. z działaniami na rzecz gminy, społeczności lokalnej.

W związku z tym, że jednym z głównych przyczyn wniosków o pomoc do MOPS jest bezrobocie należy zauważyć, że zakres działań mających na celu zwiększenie aktywizacji zawodowej mieszkańców wymagają poszerzenia.

3.1.8. Aktywność obywatelska i społeczeństwo informacyjne

Z pojęciem aktywności społecznej wiąże się pojęcie kapitału społecznego, który wg Roberta Putnama definiuje się jako *cechy organizacji społecznych, takich jak sieci (układy) jednostek lub gospodarstw domowych oraz powiązanych z nimi norm i wartości, które kreują efekty zewnętrzne dla całej wspólnoty*. Jednym z mierników kapitału społecznego i aktywności obywatelskiej jest frekwencja wyborcza oraz liczba stowarzyszeń, organizacji społecznych i fundacji na 10 000 ludności.

Średnia frekwencja dla całego Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego wyniosła w wyborach samorządowych w 2014 roku 40,2%. Jest to wynik o 0,34 punktu procentowego niższy niż średnia wojewódzka, ale jednocześnie nieco wyższy niż średnia krajowa. W gminie Barciany frekwencja wyniosła 47,81%, co jest wartością najwyższą spośród gmin KOF. Świadczy to o zaangażowaniu mieszkańców w lokalną politykę i ich obywatelskiej postawie.

Tabela 25. Frekwencja w wyborach samorządowych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 r. [%]

Jednostka terytorialna	wybory samorządowe 2014
Polska	39,28
woj. warmińsko-mazurskie	40,54
powiat kętrzyński	40,20
miasto Kętrzyn	36,77
gmina Kętrzyn	40,48
gmina Barciany	47,81
gmina Korsze	43,36
gmina Reszel	39,89
gmina Srokowo	43,63

Źródło: <http://wybory2014.pkw.gov.pl/pl>

Liczba organizacji pozarządowych na 1 000 mieszkańców kształtowała się we wszystkich jednostkach KOF na podobnym poziomie. W latach 2009-2012 w Kętrzyńskim Obszarze Funkcjonalnym notowano jedną organizację mniej niż w przypadku województwa czy kraju. W gminie Barciany na 1 000 mieszkańców przypadały w latach 2009-2012 2 organizacje, a w 2013 roku wskaźnik ten wzrósł do 3. Najwięcej organizacji w gminach KOF – 4 organizacje na 1 000 mieszkańców przypada w gminie Reszel i Srokowo, natomiast najmniej w gminie Korsze – 1 organizacja na 1 000 mieszkańców.

Na terenie gminy działa obecnie 13 organizacji pozarządowych:

- Barciańska Inicjatywa Oświatowa,
- Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych i Ich Rodzin im. Ojca Pio w Barcianach,
- Gminny Ludowy Klub Sportowy „Jurand” Barciany,
- OSP - 5 jednostek, w tym wszystkie typu S (Barciany, Drogosze, Mołtajny, Modgarby, Skandawa,
- Mołtańskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Nadzieja” Organizacja Pozarządowa,
- Stowarzyszenie aktywności lokalnej sołectwa Aptynty (S.A.L.S.A.),
- Iskierka Nadziei,
- Stowarzyszenie Rodziców i Nauczycieli w Windzie „Naszym Dzieciom”,
- Stowarzyszenie Inicjatyw Wielokierunkowych „Dworek”,
- Stowarzyszenie Na Rzecz Odnowy Sołectwa Suchawa „Przyjazna Wieś”,
- Stowarzyszenie Sołectw „Razem Możemy Więcej”,
- Stowarzyszenie Pomocy Humanitarnej im. św. Łazarza w Kętrzynie,

- Związek Ukraińców w Polsce Oddział w Olsztynie¹¹.

Organizacje pozarządowe realizują działania związane z różnymi aspektami życia mieszkańców. Są to m.in. organizacje sportowe („Jurand”), kulturalne („Dworek”) na rzecz zapobiegania patologiom społecznym, integrowanie aktywności społecznej (Nadzieja, Przyjazna Wieś, Razem Możemy Więcej), działające na rzecz dzieci, osób starszych, niepełnosprawnych (PIO, S.A.L.S.A., „Iskierka Nadziei”, „Naszym Dzieciom”) i inne.

Tabela 26. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych na 1 000 mieszkańców

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	3	3	3	3	3
woj. warmińsko-mazurskie	3	3	3	3	3
powiat kętrzyński	2	2	2	2	3
miasto Kętrzyn	3	3	3	3	3
gmina Kętrzyn	2	2	2	2	2
gmina Barciany	2	2	2	2	3
gmina Korsze	1	1	1	1	1
gmina Reszel	3	4	3	3	4
gmina Srokowo	2	3	3	3	4

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Z rozwojem społeczeństwa obywatelskiego wiąże się także budowanie społeczeństwa informacyjnego. W dzisiejszych czasach coraz większego znaczenia nabierają nowe technologie informacyjno-komunikacyjne i dostęp do nich. Dlatego ważny jest również dostęp dla mieszkańców do Internetu szerokopasmowego. Teren Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego jest objęty projektem „Sieć Szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo warmińsko-mazurskie”, który polega na wybudowaniu sieci światłowodowej, zapewniającej szerokopasmowy dostęp do internetu mieszkańcom. W gminie Barciany uzupełniana jest infrastruktura światłowodowa – do istniejących łączy Telekomunikacji Polskiej SA podłączane są nowe światłowody w miejscowościach Podławki, Windy, Drogosze i Barciany. Uzupełnienie infrastruktury szerokopasmowego internetu w całej gminie pomoże spełnić strategiczny cel, którym jest zwiększenie dostępu do internetu instytucji publicznych, przedsiębiorców i mieszkańców (w szczególności zagrożonych wykluczeniem cyfrowym)¹².

Ponadto Gminna Biblioteka Publiczna w Barcianach zorganizowała bezpłatne szkolenia skierowane do osób w wieku 45+ zagrożonych wykluczeniem cyfrowym, na których poznały one podstawy pracy przy komputerze i poruszanie się po Internecie, w ramach programu „Internet bez granic”¹³.

¹¹ http://bip.warmia.mazury.pl/ketrzyn_gmina_miejska/143/Wykaz_organizacji_NGO/, dostęp z dnia 22.02.2015 r.

¹² http://www.barciany.pl/asp/pl_start.asp?ref=1&typ=13&menu=84&schemat=&dzialy=84&akcja=artykul&artykul=1837, dostęp z dnia 11.02.2015 r.

¹³ http://www.barciany.pl/asp/pl_start.asp?ref=1&typ=13&menu=84&schemat=&dzialy=84&akcja=artykul&artykul=1650, dostęp z dnia 11.02.2015 r.

3.1.9. Podsumowanie

- Liczba mieszkańców gminy Barciany w latach 2009-2013 wzrosła z 6 609 do 6 671.
- Udział ludności w rocznikach w przedziale 0-19 oraz 20-34 w gminie Barciany jest wyższy niż udział ten w KOF, mniejszy udział grupy wiekowej 35-54 i wyższy osób po 54 roku życia świadczy o starzeniu się społeczności gminy.
- Przyrost naturalny w gminie Barciany w latach 2009-2013 był bardzo nieregularny – zmieniał wartości z dodatnich na ujemne, regularności nie wykazywał również wskaźnik liczby urodzeń i zgonów na 1 000 osób.
- Drastyczny spadek liczby zawieranych małżeństw w latach 2009-2013 spowodował, że w 2013 roku ich liczba na 1 000 mieszkańców była najniższa spośród gmin KOF.
- W latach 2010 i 2013 nie oddano w gminie żadnych nowych mieszkań, a istniejące wyróżniały się na tle KOF najniższym odsetkiem wyposażenia w łazienki i centralne ogrzewanie.
- Na terenie gminy nie funkcjonuje żaden żłobek, a liczba miejsc oferowanych przez prywatne przedszkole przekracza zapotrzebowanie.
- W szkołach podstawowych i gimnazjach gminy Barciany występują najbardziej korzystne stosunki liczby uczniów do nauczycieli i liczby uczniów przypadających na 1 komputer na terenie KOF.
- Odsetek osób pozostających w trwale złej sytuacji materialnej w gminie Barciany w 2009 roku był najwyższy spośród gmin KOF, w 2010 roku spadł i był niższy niż w gminie wiejskiej Kętrzyn.
- Mieszkańcy gminy Barciany chętnie uczestniczą w wyborach. Odnotowano tu frekwencję najwyższą dla KOF i przekraczającą średnią dla województwa i kraju.
- Rośnie liczba organizacji pozarządowych przypadających na 1 000 mieszkańców, a budowie społeczeństwa informacyjnego sprzyja rozbudowa infrastruktury internetowej i kursy obsługi komputera oraz korzystania z Internetu.

3.2. Rynek pracy

3.2.1. Aktywność ekonomiczna ludności, w tym struktura zatrudnienia

Wskaźnik liczby pracujących na 1 000 mieszkańców jest użytecznym miernikiem pozwalającym diagnozować zarówno sytuację ekonomiczną ludności jak i potencjał gospodarczy obszaru. Ponieważ ma on charakter stosunkowy (względny), możliwe jest dokonywanie porównań między jednostkami terytorialnymi zróżnicowanymi pod względem zaludnienia. Analizując dane GUS można zauważyć, że wartość wskaźnika dla gminy Barciany pozostaje znacząco niższa niż w większości jednostek referencyjnych z terenu KOF oraz spoza niego.

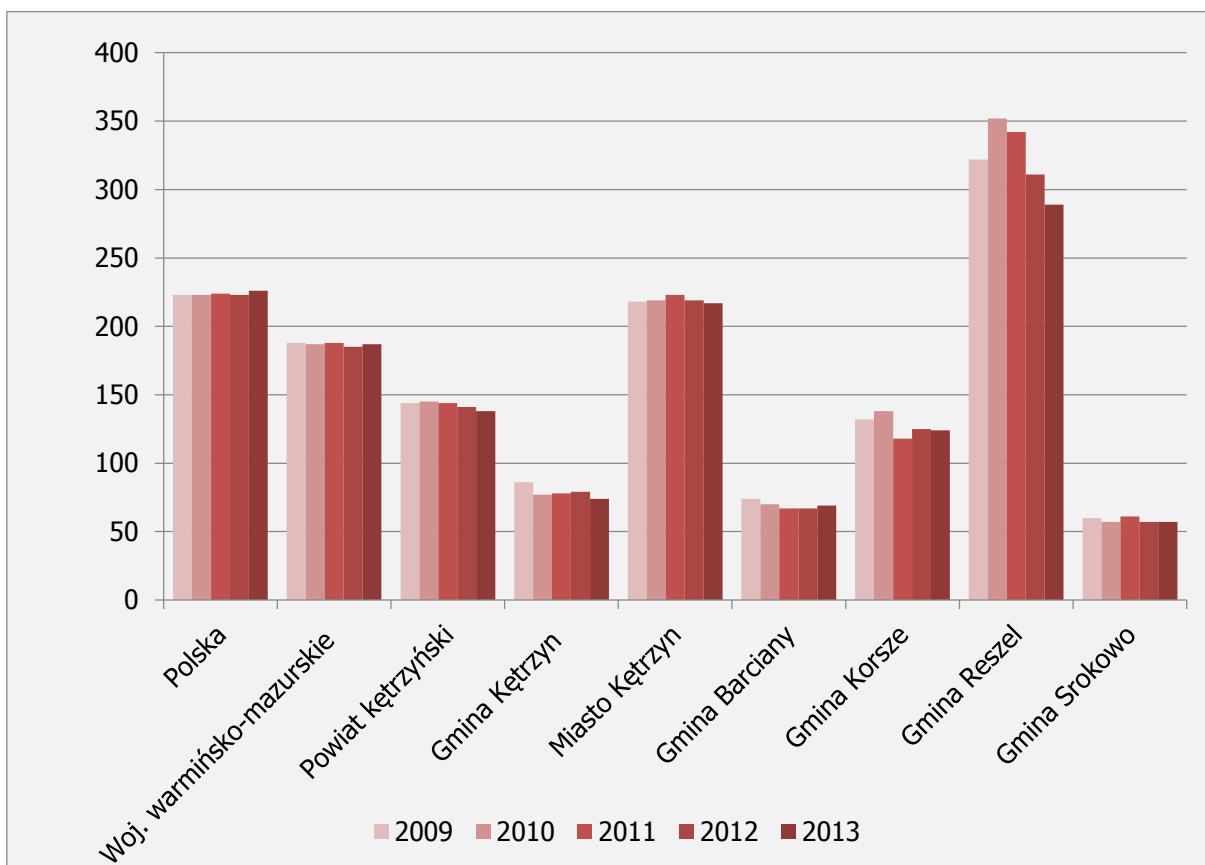

Tabela 27. Pracujący na 1000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka terytorialna	Pracujący na 1000 mieszkańców				
	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	223	223	224	223	226
woj. warmińsko-mazurskie	188	187	188	185	187
powiat kętrzyński	144	145	144	141	138
gmina Kętrzyn	86	77	78	79	74
miasto Kętrzyn	218	219	223	219	217
gmina Barciany	74	70	67	67	69
gmina Korsze	132	138	118	125	124
gmina Reszel	322	352	342	311	289
gmina Srokowo	60	57	61	57	57

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 4. Pracujący na 1000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Analiza struktury zatrudnienia w podziale na grupy sekcji PKD jest ważnym narzędziem opisu lokalnego rynku pracy oraz potencjału gospodarczego danego regionu. Tego typu dane nie są

zbierane na poziomie gminnym, w niniejszej diagnozie oparto się więc na danych powiatowych. W całym analizowanym okresie najwięcej osób zatrudnionych było w grupach *przemysł i budownictwo* oraz *pozostałe usługi* (odsetki te były do siebie zbliżone). Nieco mniej liczni są pracownicy grupy *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*. Wskazuje to na średni stopień społeczno-gospodarczego rozwoju regionu.

Czynienie porównań z jednostkami terytorialnymi wyższego rzędu wydaje się nie być zasadne (m.in. ze względu na zróżnicowany udział terenów wiejskich), warto natomiast spojrzeć na sytuację w powiatach porównywanych. Obszar KOF odznacza się najmniejszym odsetkiem osób pracujących w grupie *rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo*. Wyższa niż w pozostałych powiatach jest natomiast liczba osób pracujących w grupie *pozostałe usługi*.

Tabela 28. Odsetki pracujących według grup sekcji PKD– KOF i jednostki referencyjne

Grupa sekcji	rok	Polska	woj. warmińsko-mazurskie	woj. podlaskie	pow. kętrzyński	pow. augustowski	pow. olecki
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	2009	19,97 %	19,95%	40,08%	24,56%	52,18%	31,94%
	2010	21,63 %	20,39%	37,68%	25,63%	45,34%	31,10%
	2011	21,54 %	20,37%	37,55%	25,72%	44,50%	30,62%
	2012	21,64 %	20,67%	37,88%	26,35%	45,12%	30,82%
	2013	21,43 %	20,50%	37,51%	26,97%	46,14%	30,03%
przemysł i budownictwo	2009	28,65 %	30,36%	18,62%	32,46%	16,50%	32,94%
	2010	27,92 %	30,82%	19,69%	32,52%	18,12%	33,47%
	2011	27,96 %	31,01%	19,88%	31,23%	17,64%	35,86%
	2012	27,50 %	30,21%	19,27%	30,54%	16,76%	33,57%
	2013	26,99 %	29,49%	19,07%	28,74%	17,50%	32,60%
handel; naprawa pojazdów samochodowych ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie	2009	18,77 %	16,19%	14,28%	10,35%	10,79%	9,14%
	2010	18,29 %	15,63%	14,54%	10,84%	12,40%	9,78%
	2011	18,43 %	15,74%	14,71%	11,48%	12,30%	9,17%
	2012	18,53 %	15,54%	14,58%	11,83%	13,09%	9,97%

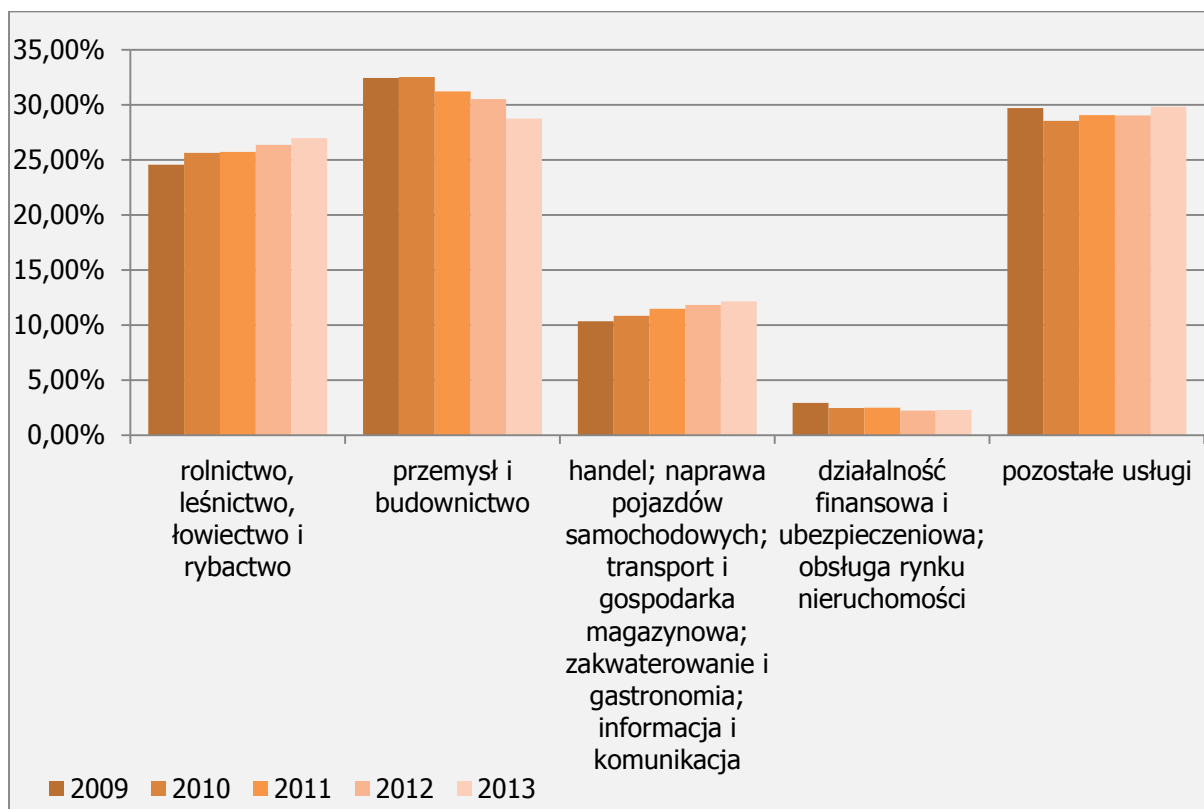
Grupa sekcji	rok	Polska	woj. warmińsko- mazurskie	woj. podlaskie	pow. kętrzyński	pow. augustowski	pow. olecki
i gastronomia; informacja i komunikacja	2013	18,78 %	15,76%	14,73%	12,16%	13,14%	10,03%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości pozostałe usługi	2009	3,94%	3,17%	2,46%	2,93%	1,72%	1,97%
	2010	3,85%	2,98%	2,49%	2,45%	2,38%	1,85%
	2011	3,94%	3,04%	2,52%	2,49%	1,99%	1,74%
	2012	3,93%	2,97%	2,54%	2,24%	1,65%	1,68%
	2013	3,90%	2,89%	2,49%	2,30%	1,63%	1,55%
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości pozostałe usługi	2009	28,67 %	30,33%	24,56%	29,70%	18,81%	24,01%
	2010	28,31 %	30,18%	25,61%	28,56%	21,76%	23,80%
	2011	28,13 %	29,84%	25,34%	29,08%	23,57%	22,61%
	2012	28,40 %	30,61%	25,73%	29,04%	23,38%	23,96%
	2013	28,90 %	31,36%	26,20%	29,83%	21,59%	25,79%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 5. Odsetki pracujących według grup sekcji PKD na terenie KOF w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Pomiędzy rokiem 2009 a 2013 w powiecie kętrzyńskim najważniejszą zmianą był spadek zatrudnienia w *przemśle i budownictwie* (znaczniejszy niż w jednostkach porównywanych) przy jednoczesnym wzroście w *rolnictwie, leśnictwie, łowiectwie i rybactwie* oraz *handlu...* (w obu przypadkach w stopniu wyższym niż w jednostkach referencyjnych, spośród których niektóre odnotowały nawet spadek jednej lub obu wartości).

Tabela 29. Zmiana odsetków pracujących według grup sekcji PKD na terenie KOF (punkty procentowe) w latach 2009-2013

Grupa sekcji	Polska	Woj. warmińsko - mazurskie	Woj. podlaskie	Pow. Kętrzyński	Pow. augustowski	Pow. olecki
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1,46	0,55	-2,57	2,41	-6,04	-1,91
przemysł i budownictwo	-1,66	-0,87	0,45	-3,72	1,00	-0,34
handel; naprawa pojazdów	0,01	-0,43	0,45	1,81	2,35	0,89

Grupa sekcji	Polska	Woj. warmińsko - mazurskie	Woj. podlaskie	Pow. Kętrzyński	Pow. augustow ski	Pow. olecki
samochodowych; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia; informacja i komunikacja						
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości	-0,04	-0,28	0,03	-0,63	-0,09	-0,42
pozostałe usługi	0,23	1,03	1,64	0,13	2,78	1,78

Źródło: Bank Danych Lokalnych, Główny Urząd Statystyczny

3.2.2. Charakterystyka bezrobocia wraz z analizą sytuacji grup szczególnie zagrożonych bezrobociem

Według najnowszych danych GUS w roku 2013 w gminie Barciany było 937 zarejestrowanych osób bezrobotnych. Od początku analizowanego liczbą ta pozostawała stosunkowo stabilna. Według danych Statystycznego Vademecum Samorządowca oznacza to, że osoby bezrobotne stanowiły 19,2% ludności w wieku produkcyjnym¹⁴.

¹⁴ Statystyczne Vademecum Samorządowca, dostęp on-line 29.01.2014:
http://olsztyn.stat.gov.pl/vademecum/vademecum_warminsko-mazurskie/portrety_gmin/ketrzynski/barciany.pdf

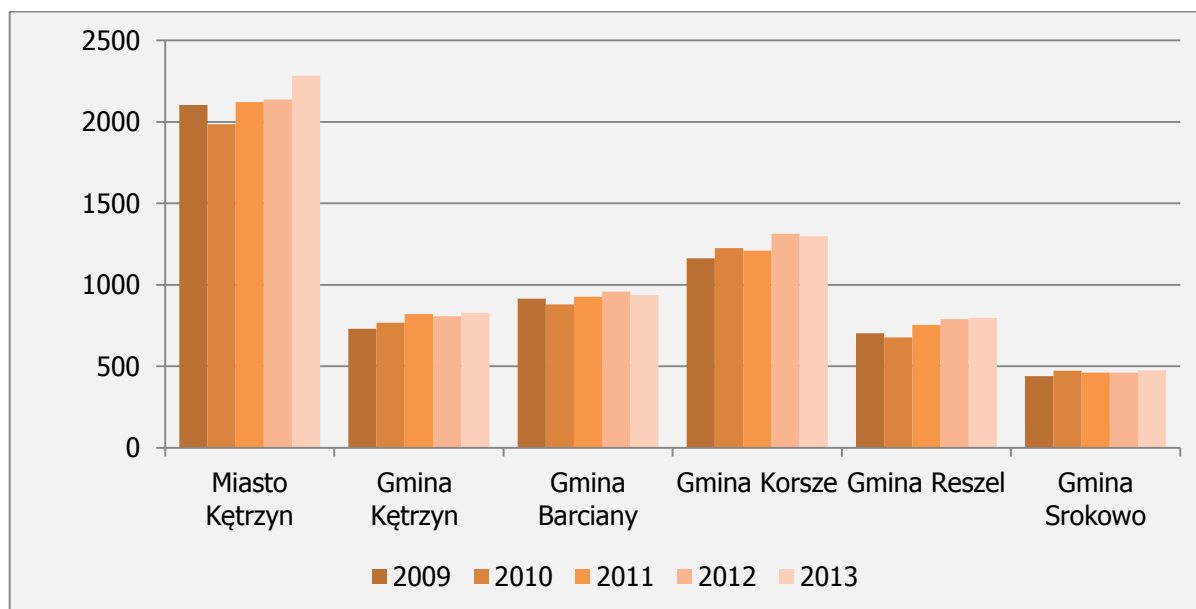

Tabela 30. Liczba osób bezrobotnych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka terytorialna	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	1892680	1954706	1982676	2136815	2157883
woj. warmińsko-mazurskie	109181	105942	107333	113223	115873
powiat kętrzyński	6055	6009	6292	6469	6618
miasto Kętrzyn	2104	1986	2122	2138	2283
gmina Kętrzyn	731	767	821	806	828
gmina Barciany	915	880	926	959	937
gmina Korsze	1162	1225	1209	1314	1299
gmina Reszel	703	678	753	790	797
gmina Srokowo	440	473	461	462	474

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 6. Liczba osób bezrobotnych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Odsetki kobiet i mężczyzn wśród bezrobotnych gminy Barciany są stosunkowo wyrównane, jednak przez cały analizowany okres (poza rokiem 2011) nieznacznie przeważają kobiety.

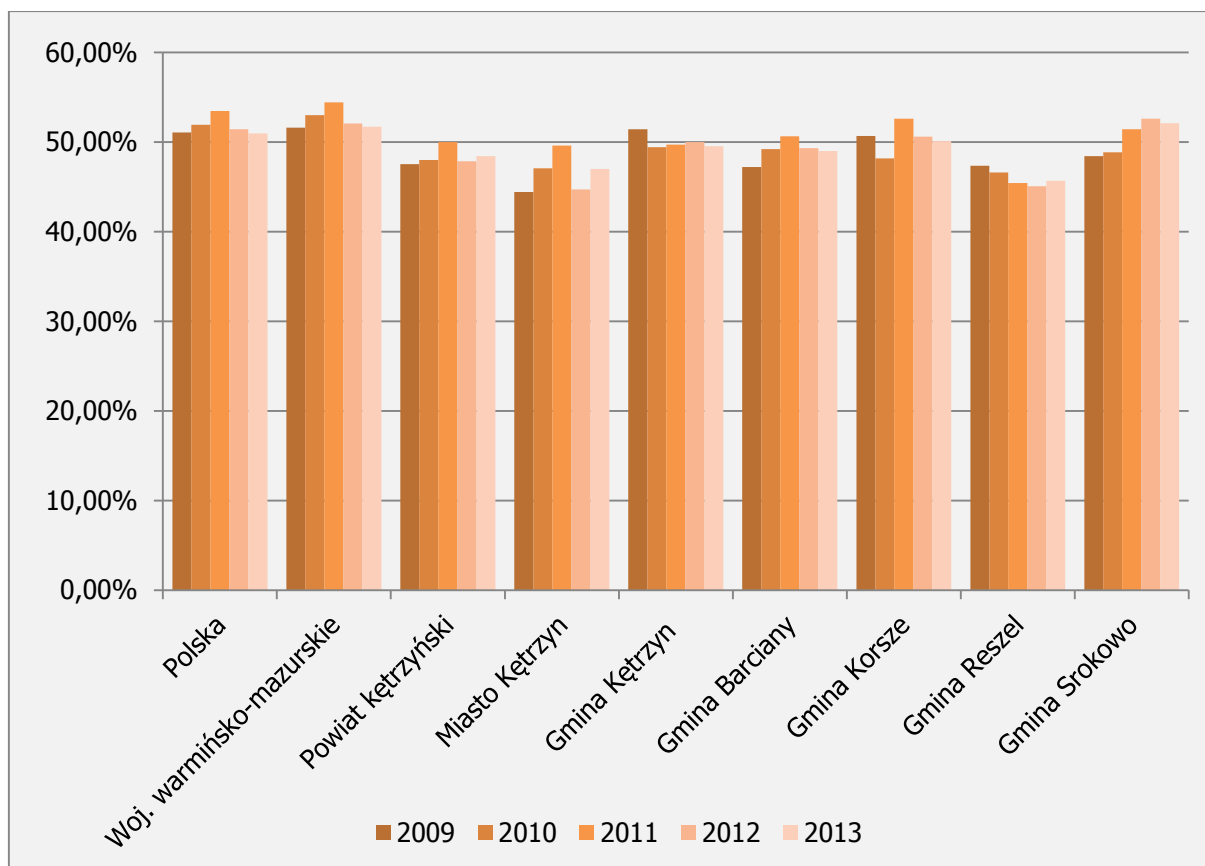

Tabela 31. Procent kobiet w ogóle bezrobotnych – gmina Barciany i jednostki referencyjne (%)

Jednostka terytorialna	Rok				
	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	51,06%	51,92%	53,47%	51,44%	50,95%
woj. warmińsko-mazurskie	51,60%	52,98%	54,44%	52,08%	51,71%
powiat kętrzyński	47,53%	47,99%	49,98%	47,86%	48,41%
miasto Kętrzyn	44,44%	47,08%	49,62%	44,71%	47,00%
gmina Kętrzyn	51,44%	49,41%	49,70%	50,00%	49,52%
gmina Barciany	47,21%	49,20%	50,65%	49,32%	48,99%
gmina Korsze	50,69%	48,16%	52,61%	50,61%	50,12%
gmina Reszel	47,37%	46,61%	45,42%	45,06%	45,67%
gmina Srokowo	48,41%	48,84%	51,41%	52,60%	52,11%

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wykres 7. Procent kobiet w ogóle bezrobotnych – gmina Barciany i jednostki referencyjne (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2008 r., Nr 69, poz. 415) pojawia się pojęcie *bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy*. Są to osoby, znajdujące się w niekorzystnym położeniu z punktu widzenia szans na powodzenie w życiu zawodowym. Powiatowe urzędy pracy są zobowiązane do udzielania im (w okresie do 6 miesięcy od dnia rejestracji) wsparcia w postaci propozycji zatrudnienia, innej pracy zarobkowej, stażu, odbycia przygotowania zawodowego w miejscu pracy lub zatrudnienia w ramach prac interwencyjnych lub robót publicznych.

W Barcianach odsetek osób długotrwale bezrobotnych wynosi 89,74%, a więc nieco więcej niż średnia dla KOF, wyższy odsetek odnotowane jedynie w gminie Reszel.

Tabela 32. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy wśród bezrobotnych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 roku (liczba i % ogółu bezrobotnych)

Jednostka terytorialna	liczba	%
KOF	5472	88,03%
miasto Kętrzyn	1825	87,20%
gmina Kętrzyn	813	84,78%
gmina Barciany	691	89,74%
gmina Korsze	1077	89,16%
gmina Reszel	659	90,03%
gmina Srokowo	407	89,65%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Wśród osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy bardzo istotną kategorią są bez wątpienia długotrwale bezrobotni. Według Głównego Urzędu Statystycznego są osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy¹⁵. Wysoki odsetek osób długotrwale bezrobotnych wskazywać może na strukturalny charakter bezrobocia, który oznacza, że struktura popytu na pracę nie odpowiada podaży (np. w zakresie kompetencji i wykształcenia bezrobotnych). Bezrobocie strukturalne jest problemem trudnym do rozwiązania – konieczne jest stworzenie miejsc pracy dopasowanych do potencjału osób bezrobotnych albo umożliwienie im zdobycia odpowiednich kwalifikacji. Należy podkreślić, że długotrwale bezrobocie ma negatywny wpływ na dotknięte nim osoby, nie tylko w wymiarze ekonomicznym, ale również psychologicznym i społecznym. Często powoduje zniechęcenie, a w rezultacie wycofanie się z aktywności zawodowej.

W gminie Barciany długotrwale bezrobotni stanowią 65,06% ogółu bezrobotnych, a więc nieznacznie więcej niż wynosi średnia gmin KOF. We wszystkich pozostałych gminach (poza gminą Korsze) wartość wskaźnika jest niższa.

Kolejnym istotnym zagadnieniem rynku pracy jest wiekowa struktura bezrobotnych. Za osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy uznawani są zarówno ludzie młodzi (wchodzący na rynek pracy), jak i osoby powyżej 50 roku życia (zagrożone różnymi przejawami dyskryminacji ze względu na wiek). Jak widać w poniżej tabeli, w gminie Barciany nieco liczniejsze są osoby

¹⁵ Pojęcie stosowane w badaniach statystycznych statystyki publicznej, http://old.stat.gov.pl/gus/definicje_PLK_HTML.htm?id=POJ-6659.htm

z najmłodszej grupy, a więc odwrotnie niż w pozostałych gminach KOF-u (poza gminą Srokowo, gdzie grupy te są równoliczne).

Tabela 33. Wybrane kategorie bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy wśród bezrobotnych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 roku (liczba i % ogółu bezrobotnych)

Jednostka terytorialna	Długotrwale bezrobotni		Osoby do 25 r.ż.		Osoby powyżej 50 r.ż.	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
KOF	3805	61,21%	1126	18,11%	1533	24,66%
miasto Kętrzyn	1228	58,67%	317	15,15%	580	27,71%
gmina Kętrzyn	546	56,93%	177	18,46%	225	23,46%
gmina Barciany	501	65,06%	167	21,69%	148	19,22%
gmina Korsze	798	66,06%	228	18,87%	273	22,60%
gmina Reszel	450	61,48%	135	18,44%	205	28,01%
gmina Srokowo	282	62,11%	102	22,47%	102	22,47%

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Jeśli chodzi o zawodową strukturę osób bezrobotnych, spośród bezrobotnych zarejestrowanych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Kętrzynie w 2013 roku, najwięcej było osób bez zawodu (1 930 osób). Natomiast najliczniej reprezentowanymi zawodami były:

- sprzedawca (393 osoby, w tym 348 kobiet),
- robotnik gospodarczy (325 osób, w tym 139 kobiet),
- krawiec (181 osób, w tym 178 kobiet),
- technik ekonomista (162 osoby, w tym 132 kobiety)¹⁶.

3.2.3. Działania na rzecz osób bezrobotnych

Gmina Barciany objęta jest działalnością Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie, który wykonuje zadania samorządu powiatu w zakresie polityki rynku pracy. Poniższa tabela oraz wykres zawierają informacje o aktywnych formach pomocy bezrobotnych świadczonych przez PUP na rzecz osób z poszczególnych gmin.

Na podstawie danych można stwierdzić, że zakres aktywnej pomocy udzielanej bezrobotnym z gminy Barciany zwiększył się na przestrzeni lat.

¹⁶ Dane Powiatowego Urzędu Pracy w Kętrzynie

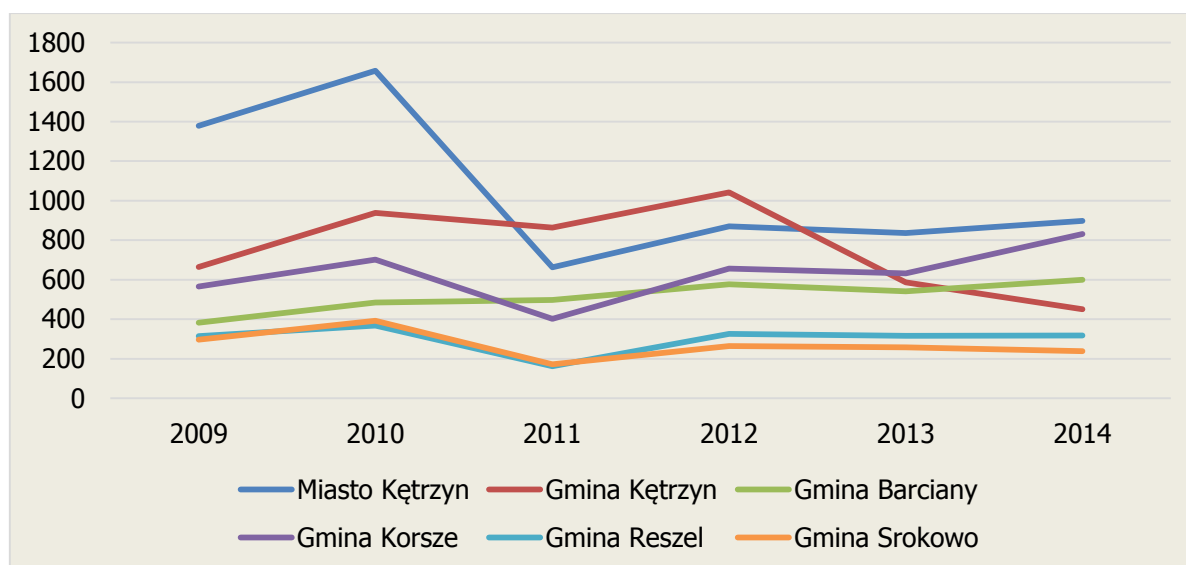

Tabela 34. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie w podziale na gminy.

Rok	Miasto Kętrzyn	Gmina Kętrzyn	Gmina Barciany	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
2009	1379	664	382	566	314	297
2010	1657	938	484	701	368	393
2011	663	863	498	402	162	172
2012	871	1042	577	656	326	265
2013	837	587	542	632	316	258
2014	898	450	599	831	317	238

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Wykres 8. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie w podziale na gminy.

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Patrząc na poszczególne rodzaje świadczeń o charakterze aktywizacyjnym można zauważyć, że na przestrzeni analizowanego okresu kluczowe znaczenie miały prace społecznie użytecznych¹⁷. Wzrosło również znaczenie robót publicznych¹⁸.

Tabela 35. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie bezrobotnym z gminy Barciany – część I.

Rok	Prace społecznie użyteczne	Prace interwencyjne	Roboty publiczne	Środki na rozpoczęcie działalności	Dodatkowe miejsca pracy	Refundacja dojazdów
2009	129	39	41	7	6	37
2010	119	42	88	15	6	79
2011	355	103	0	3	5	0
2012	366	108	16	7	2	0
2013	360	96	24	2	4	0
2014	354	58	79	6	4	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

Część działań PUP ukierunkowanych jest na wspieranie osób bezrobotnych w zdobywaniu kwalifikacji i umiejętności, które mogą przyczynić się do zwiększenia ich atrakcyjności na rynku pracy. W analizowanym okresie liczba osób korzystających ze wszystkich tych form pomocy spadała. Obecnie można uznać, że największe znaczenie mają staże¹⁹.

Tabela 36. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie bezrobotnym z gminy Barciany – część II.

Rok	Staże	Przygotowanie zawodowe	Szkolenia	Kluby pracy
2009	53	3	60	7
2010	78	0	52	5
2011	20	0	11	1
2012	48	0	25	5
2013	37	0	19	0
2014	43	0	22	0

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

¹⁷ Zgodnie z informacją Centrum Informacyjnego Służb Zatrudnienia: „Organizowane są one przez gminę w jednostkach organizacyjnych pomocy społecznej, organizacjach lub instytucjach statutowo zajmujących się pomocą charytatywną lub działalnością na rzecz społeczności lokalnej. Wykonywanie prac społecznie użytecznych odbywa się na podstawie porozumienia zawartego między starostą a gminą, na rzecz której prace społecznie użyteczne będą wykonywane. Powiatowy urząd pracy refunduje gminie ze środków Funduszu Pracy do 60% minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu”, źródło: <http://zielonalinia.gov.pl/Prace-spoecznie-uzyteczne-32424>, dostęp on-line 05.02.2014

¹⁸ Zgodnie z informacją Centrum Informacyjnego Służb Zatrudnienia: „Zatrudnienie bezrobotnego przy wykonywaniu prac organizowanych przez powiaty” źródło: <http://zielonalinia.gov.pl/Roboty-publiczne-32436>, dostęp on-line 05.02.2014

¹⁹ Zgodnie z informacją Centrum Informacyjnego Służb Zatrudnienia: „Staż oznacza nabywanie przez bezrobotnego umiejętności praktycznych do wykonywania pracy bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą.” źródło: <http://zielonalinia.gov.pl/Staze-32434>, dostęp on-line 05.02.2014

3.2.4. Podsumowanie

- Wskaźnik liczby pracujących na 1 000 mieszkańców w gminie Barciany jest niższy niż w większości jednostek terytorialnych (zarówno z terenu KOF, jak i spoza niego).
- W powiecie kętrzyńskim, do którego należą Barciany, przeważa zatrudnienie w przemyśle i budownictwie oraz pozostałych usługach.
- Liczba osób bezrobotnych w gminie w latach 2009-2013 pozostawała stała, w roku 2013 stanowiły one 19,2% ludności w wieku produkcyjnym.
- Analiza struktury bezrobocia w gminie pokazuje równowagę płci oraz to, że bezrobotni poniżej 25 roku życia są nieco liczniejsi od tych z najstarszej grupy wiekowej.
- Fakt, iż znacząca większość bezrobotnych z gminy zalicza się do osób w szczególnej sytuacji na rynku pracy, a w ponad połowie przypadków bezrobocie ma charakter długotrwały sugeruje strukturalny charakter bezrobocia.
- Na przestrzeni analizowanego okresu wzrastała liczba bezrobotnych z gminy Barciany, którzy korzystali z aktywnych form pomocy świadczonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie (wśród których największe znaczenie miały prace społecznie użyteczne).

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

3.3. Kultura (w tym ochrona dziedzictwa kulturowego), sport i rekreacja

3.3.1. Dom kultury

Na terenie gminy Barciany działa Gminny Ośrodek Kultury (GOK). Ośrodek prowadzi pracownie: ceramiczną, szkła i rękodzieła artystycznego, zajęcia muzyczne (zespół Basibabki), naukę gry na instrumentach, siłownię oraz zajęcia taneczne.

Ośrodek jest również organizatorem wystaw (m.in. rękodzieła czy wyjazdów na przedstawienia teatralne²⁰).

Od 2011 roku ośrodek jest także organizatorem Biegu Bartów. Pierwsza edycja biegu odbyła się w 1981 roku, a jego pomysłodawcą był nieżyjący już nauczyciel wychowania fizycznego w Szkole Podstawowej w Barcianach - mgr Jan Liniewski. Nazwa biegu nawiązuje do plemienia Bartów, których główny gród warowny znajdował się na terenie dzisiejszych Barcian²¹.

3.3.2. Biblioteka

W gminie Barciany funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna. Oprócz udostępniania zbiorów, biblioteka prowadzi także akcje mające na celu popularyzację czytelnictwa – wystawy księgozbioru, spotkania z autorami, imprezy, konkursy, okolicznościowe spotkania, inscenizacje z okazji różnorodnych obchodów dni i świąt²².

W gminie Barciany występuje najniższa dostępność bibliotek spośród gmin powiatu kętrzyńskiego – w Barcianach jedna biblioteka przypada na 6 671 mieszkańców. Biblioteka publiczna posiada także skromny księgozbiór – zaledwie 2 084 woluminów na 1 000 mieszkańców. Na 1 000 mieszkańców zaledwie 68 z nich korzysta z usług bibliotek, jednak każdy z czytelników wypożycza średnio 28,8 woluminów rocznie, co stanowi najwyższy wynik wśród gmin powiatu kętrzyńskiego.

Dokładne dane dotyczące bibliotek przedstawia poniższa tabela.

Tabela 37. Dane dotyczące bibliotek w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 r.

Jednostka	Ludność na 1 placówkę biblioteczną	Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
Polska	4103	3402,0	167	18,5
woj.warmińsko-mazurskie	3495	3257,0	148	20,1

²⁰ <http://gok.barciany.pl/> dostęp 11.02.2015 r.

²¹ http://gok.barciany.pl/asp/pl_start.asp?typ=8&menu=23&strona=1 dostęp 11.02.2015 r.

²² http://www.barciany.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=23&menu=25&strona=1 dostęp 11.02.2015 r

Jednostka	Ludność na 1 placówkę biblioteczną	Księgozbiór bibliotek na 1000 ludności	Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności	Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach
woj. podlaskie	4149	3894,0	122	20,4
powiat kętrzyński	3275	2826,0	127	22,6
powiat augustowski	2978	4277,0	141	17,6
powiat olecki	3876	3643,0	131	19,4
miasto Kętrzyn	4675	2795,0	143	19,1
gmina Kętrzyn	4220	591,0	18	15,9
gmina Barciany	6671	2084,0	68	28,8
gmina Korsze	1484	3280,0	210	28,5
gmina Reszel	2656	4046,0	143	24,2
gmina Srokowo	3992	5390,0	100	17,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.3.3. Stowarzyszenia o profilu kulturalnym

W gminie Barciany działają następujące stowarzyszenia, których celem statutowym jest wspieranie kultury:

- Barciańska Inicjatywa Oświatowa - BIO,
- Mołtajńskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „NADZIEJA”,
- Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej Sołectwa Aptynty – S.A.L.S.A.,
- Stowarzyszenie Iskierka Nadziei.

Celem działalności Barciańskiej Inicjatywy Oświatowej (BIO) jest przygotowanie, organizowanie i promowanie programów, inicjatyw i działań sprzyjających dalszemu kształceniu młodzieży z terenu gminy Barciany. Stowarzyszenie wspiera także inicjatywy artystyczne i kulturalne, współorganizuje imprezy, jak np. Święto Pieczonego Ziemniaka²³.

Natomiast Mołtajńskie Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „NADZIEJA” stawia sobie za cel profilaktykę patologii społecznych przez wypełnianie czasu wolnego dzieci i młodzieży, a także zainteresowanie aktywnością społeczną oraz propagowanie zasad fair play w codziennym życiu poprzez kulturę i sport. Stowarzyszenie prowadzi świetlicę w Mołtajnach, w której organizowane są zajęcia dla dzieci i młodzieży oraz wspiera działalność zespołu Mołtajnianki²⁴.

Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej Sołectwa Aptynty – S.A.L.S.A. - działa na rzecz upowszechniania kultury, sztuki i tradycji oraz mniejszości narodowych zamieszkujących sołectwo. Stowarzyszenie objęło także patronatem świetlicę wiejską w Aptyntach²⁵.

²³ <http://www.bio-barciany.org.pl/>, dostęp 11.02.2015 r.

²⁴ <http://www.moltajny.pl/>, dostęp 11.02.2015 r.

²⁵ <https://sites.google.com/site/stowarzyszeniesalsa/home>, dostęp 11.02.2015 r.

Celem Stowarzyszenia Iskierka Nadziei w Barcianach jest wspieranie i pomoc w przeprowadzaniu przedsięwzięć kulturalnych i charytatywnych na rzecz rozwoju, aktywizacji i integracji dzieci, młodzieży i osób starszych²⁶.

3.3.4. Imprezy cykliczne

Na terenie gminy Barciany odbywa 5 imprez cyklicznych, zaprezentowanych w poniższej tabeli.

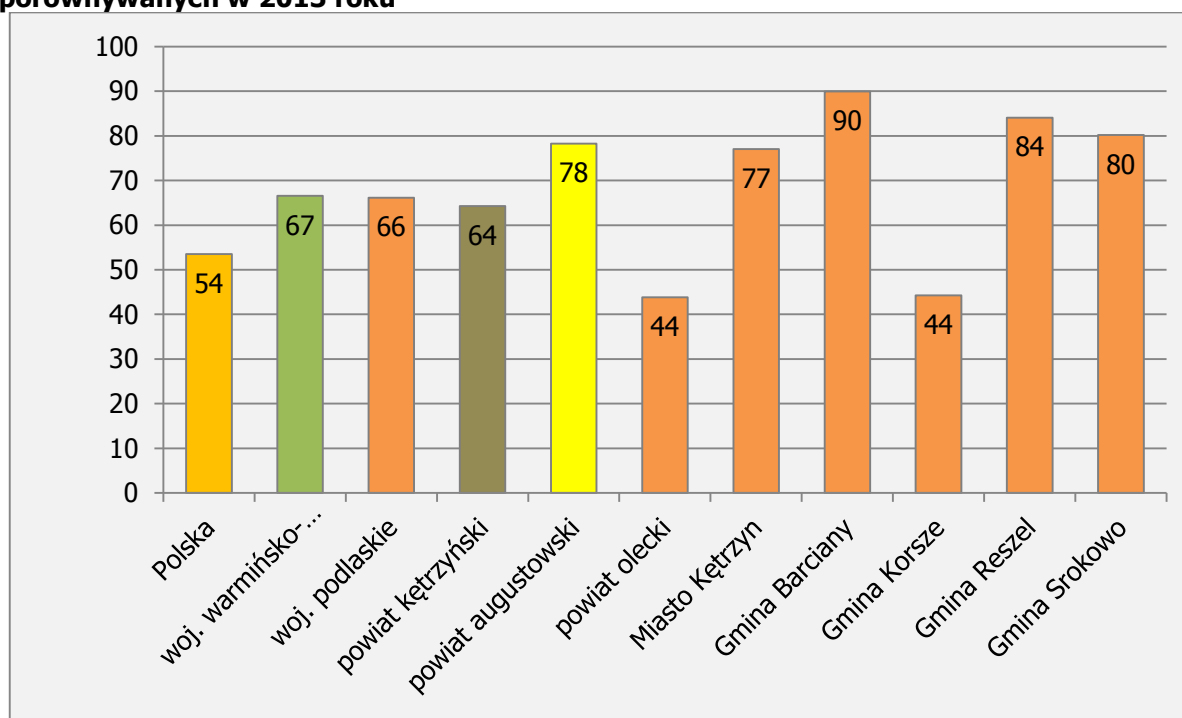
Tabela 38. Główne wydarzenia odbywające się cyklicznie na terenie gminy Barciany

Miesiąc	Nazwa imprezy
marzec	Dzień Kobiet
czerwiec	Dzień Dziecka/Dni Rodziny
lipiec	Dni Barcian
sierpień	Disco Dance Party
wrzesień	Dożynki Gminne

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych od Urzędów Gmin

Gmina Barciany zorganizowała w 2013 roku 90 imprez w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców. Średnia dla powiatu kętrzyńskiego wynosi 64 imprezy w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców – pod tym względem Barciany wyróżniają się pozytywnie. Dane przedstawia poniższy wykres.

Wykres 9. Imprezy na 10 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

²⁶ http://www.barciany.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=43&menu=231&strona=1 dostęp 11.02.2015 r.

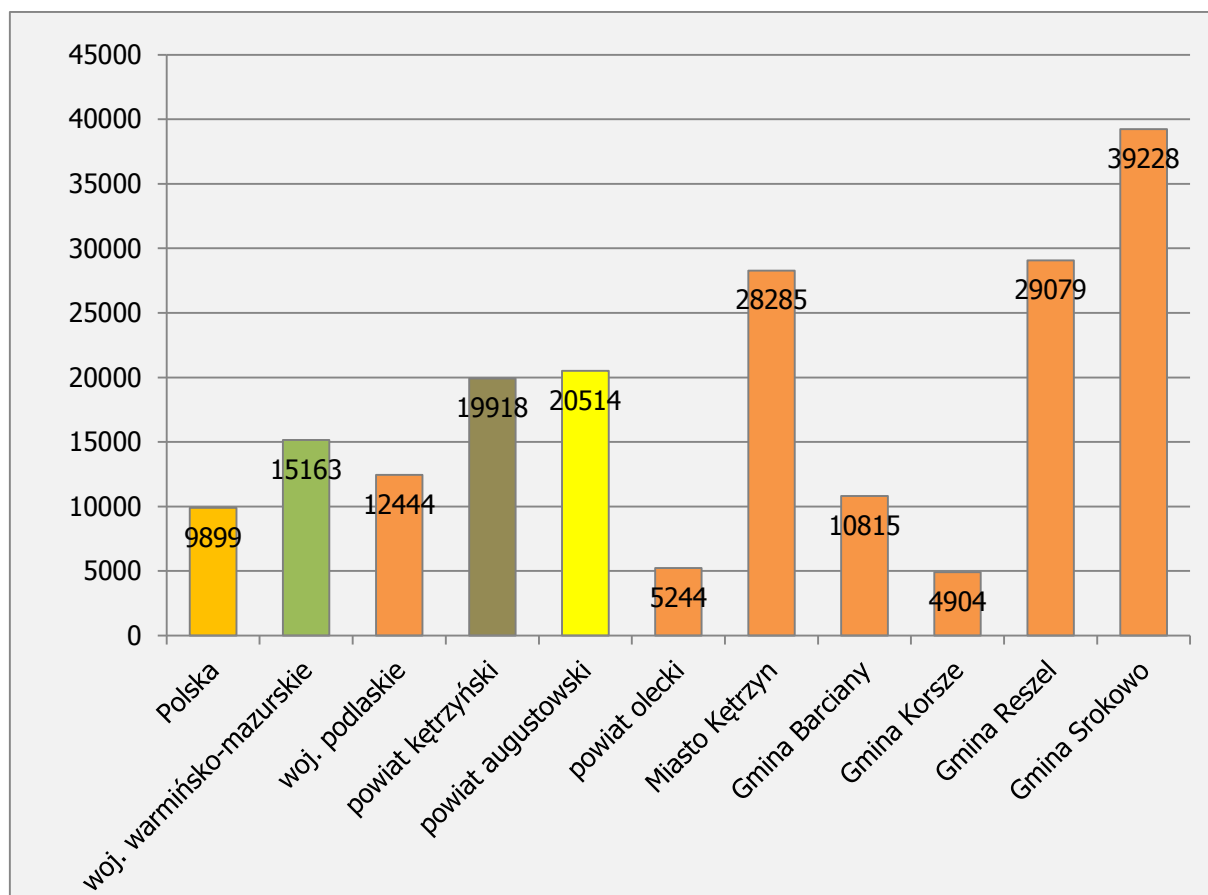

Wysoka liczba zorganizowanych imprez nie przekłada się na ich wysoką popularność. W 2013 roku gmina Barciany odnotowała jedną z najniższych w powiecie kętrzyńskim ilość uczestników – zaledwie 10 815 osób na 10 000 mieszkańców. Może oznaczać to, że imprezy w gminie Barciany cieszą się popularnością wśród mieszkańców, ale nie przyciągają uczestników z innych gmin i miejscowości.

Dokładne dane przedstawia wykres poniżej.

Wykres 10. Uczestnicy imprez w gminie Barciany i jednostkach porównywanych na 10 000 mieszkańców w 2013 roku

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.3.5. Wydatki na kulturę

W latach 2009-2013 wydatki na kulturę w gminie Barciany systematycznie wzrastały. Budżet został podniesiony niemal dwukrotnie – z 539 450,0 zł w 2009 roku do 1 407 733,1 zł w 2013 roku, wzrost odzwierciedla także wysokość środków przeznaczona na działalność kulturalną i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na jednego mieszkańca. Budżet, jaki przeznaczają Barciany na cele związane z kulturą, jest najwyższy spośród gmin powiatu kętrzyńskiego.

Wysokość środków przeznaczonych na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego na terenie powiatu kętrzyńskiego przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 39. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
powiat kętrzyński	6696644,0	12089956,7	13309418,8	5846030,6	7917008,0
miasto Kętrzyn	3743195,7	8445771,0	9862540,5	2159603,8	2661004,3
gmina Kętrzyn	172024,0	754625,5	745009,0	540547,2	967458,1
gmina Barciany	539450,0	569694,6	598566,6	818591,1	1407733,1
gmina Korsze	41950,0	995785,6	888379,4	998335,6	1042431,5
gmina Reszel	1000555,0	981025,7	875703,8	940834,3	1199358,2
gmina Srokowo	299469,3	343054,2	339219,5	388118,6	639022,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Tabela 40. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	122,8	144,7	136,2	139,5	142,2
woj.warmińsko-mazurskie	87,7	126,0	115,6	114,2	104,3
woj.podlaskie	90,3	121,7	124,9	129,0	114,8
powiat kętrzyński	102,8	180,9	199,9	88,2	120,4
powiat augustowski	76,3	151,7	77,4	104,4	156,7
powiat olecki	61,3	156,1	135,2	86,4	100,6
miasto Kętrzyn	134,0	295,4	346,9	76,4	94,6
gmina Kętrzyn	21,5	89,9	88,2	63,7	114,6
gmina Barciany	81,3	83,5	88,5	121,5	209,7
gmina Korsze	90,8	93,5	83,7	94,7	100,0
gmina Reszel	123,8	118,8	106,6	115,9	149,6
gmina Srokowo	72,6	83,1	82,6	94,9	158,1

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.3.6. Dziedzictwo kulturowe i jego ochrona

Dziedzictwo kulturowe jest pojęciem, które obejmuje coraz szerszy zakres. Przejawy dziedzictwa kulturowego można podzielić na dziedzictwo materialne, na które składają się zabytki nieruchome (np. architektura, układy urbanistyczne) i ruchome (np. dzieła sztuki, narzędzia) oraz dziedzictwo niematerialne (np. kulinaria, gwara).

Dziedzictwo materialne to w dużej mierze ślady po obecności Krzyżaków i Niemców na tych terenach. Przykład obecności Zakonu Krzyżackiego może stanowić kościół zamek w Barcianach

oraz kościół pw. Niepokalanego Serca Maryi – oba zabytki pochodzą z XIV wieku czy gotycki kościół pw. św. Anny w Mołtajnach wybudowany w XIV wieku.

Przedstawiciele kultury ukraińskiej pojawili się na terenach KOF-u w wyniku akcji „Wisła”. Zostali oni przesiedleni w 1947 r. z terenów południowo-wschodniej Polski – większość osób, które przybyły na te tereny pochodziło z województwa lubelskiego. Obecnie dziedzictwo kulturalne mniejszości ukraińskiej podtrzymywane jest poprzez Związek Ukraińców w Polsce. Jedną z najważniejszych imprez jest Ukraiński Festyn Ludowy „Narodni hulannia” w Asunach. W Asunach działa także parafia prawosławna grecko-katolicka.

Podtrzymywaniu tradycji ludowych w gminie Barciany służy działalność m.in. działalność zespołu Mołtajnianki.

3.3.7. Rekreacja i sport

Obiekty sportowe dostępne na terenie gminy Barciany przedstawia poniższa tabela:

Nazwa obiektu	ogólnodostępne/ ograniczona dostępność
Zespół boisk ORLIK w Barcianach	ogólnodostępne
Sala sportowa przy ZS Barciany	ograniczona dostępność
Sala sportowa przy ZS Drogosze	ograniczona dostępność
Sala sportowa przy ZS Mołtajny	ograniczona dostępność
Sala sportowa przy ZS Winda	ograniczona dostępność
Boisko sportowe w Barcianach	ograniczona dostępność

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przesłanych przez gminę Barciany

W gminie Barciany działa Klub Sportowy Jurand prowadzący sekcję piłki nożnej. Do sekcji należy 40 uczestników. Klub bierze udział w rozgrywkach klasy A seniorów oraz klasy okręgowej juniorów młodszych²⁷.

3.3.8. Podsumowanie

- Oferta Gminnego Ośrodka Kultury w Barcianach jest różnorodna, GOK organizuje bądź współorganizuje imprezy odpowiadające różnym potrzebom mieszkańców (biegi, warsztaty, wystawy, imprezy muzyczne),
- Dostępność bibliotek w gminie Barciany jest niska,
- Na terenie gminy Barciany zaobserwować można niską liczbę czytelników, jednak Ci czytelnicy, którzy już korzystają z usług bibliotek, wypożyczają wiele książek,
- Działalność kulturowa stowarzyszeń nie jest sednem ich pracy – organizacje skupiają się przede wszystkim na rozwoju oświaty, edukacji młodzieży i zagospodarowaniu wolnego czasu,
- W gminie Barciany zorganizowano w 2013 roku najwięcej imprez spośród gmin powiatu kętrzyńskiego, jednak zainteresowanie nimi było stosunkowo niewielkie,

²⁷ http://www.barciany.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=43&menu=46&strona=1
dostęp 11.02.2015 r.

- Spośród gmin powiatu kętrzyńskiego, to Barciany przekazują najwięcej środków na działalność kulturalną i ochronę dziedzictwa narodowego,
- Na terenie gminy Barciany aktywnie działa mniejszość ukraińska.

3.4. Infrastruktura techniczna

3.4.1. Sieć komunikacyjna

Łączna długość dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych w KOF na koniec 2014 roku wynosiła blisko 1 100 km²⁸. Drogi gminne stanowiły około 40%, drogi powiatowe ponad 43% oraz drogi wojewódzkie ponad 16%.

Najdłuższą siecią dróg wojewódzkich, powiatowych i gminnych na koniec 2014 roku charakteryzowała się gmina Barciany (271,93 km), najkrótszą natomiast miasto Kętrzyn (56 km).

Wszystkie drogi wojewódzkie w gminach KOF na koniec 2014 r. posiadały nawierzchnię utwardzoną. Odsetek dróg powiatowych o nawierzchni utwardzonej w analizowanych gminach wahał się od 69% (gmina Barciany) do 96% (miasto Kętrzyn). Największym odsetkiem dróg gminnych o nawierzchni utwardzonej w ogólnej liczbie dróg gminnych odznaczało się miasto Kętrzyn (88%). W pozostałych gminach ww. wskaźnik wahał się od 13% (gminy: Barciany i Srokowo) do 18% (gmina Korsze).

Tabela 41. Drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne w gminach KOF oraz % dróg o nawierzchni utwardzonej wg typu własności na koniec 2014 r.

Jednostka	w km			% dróg o nawierzchni utwardzonej		
	wojewódzkie	powiatowe	gminne	wojewódzkie	powiatowe	gminne
miasto Kętrzyn	8,02	20,75	27,23	100	96	88
gmina Kętrzyn	40,8	104,9	40,18	100	74	17
gmina Barciany	34,7	119,83	117,4	100	69	13
gmina Korsze	34,9	90,9	89,1	100	82	18
gmina Reszel	44,7	65,9	85	100	79	14
gmina Srokowo	15,66	73,66	82	100	84	13
Suma	178,78	475,94	440,91			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych dostarczonych przez Urzędy gmin

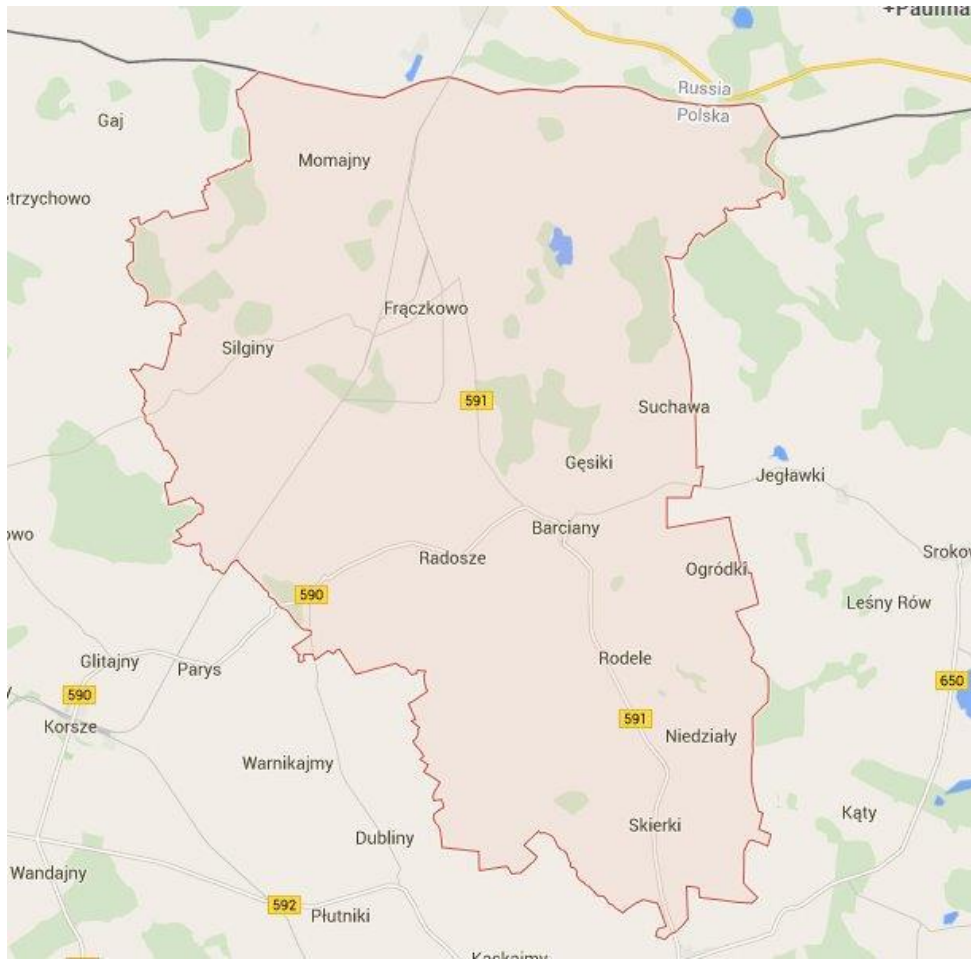
Układ drogowy gminy Barciany przedstawia poniższa mapa:

²⁸ W analizie ze względu na brak danych nie uwzględniono gminy Kętrzyn

Mapa 3. Układ drogowy gminy Barciany

Źródło: www.maps.google.pl

Podstawę układu drogowego gminy Barciany stanowią dwie drogi wojewódzkie, które stanowią relację wschód- zachód: droga 590 (Barciany – Reszel - Biskupiec) oraz północ-południe: droga 591 (Mrągowo – Kętrzyn – Barciany - Gęsiniec Wielki). Oprócz tego na obszarze gminy znajduje się kilka dróg powiatowych, z których najważniejsze to:

- Droga 1581 N - Dzietrychowo-Drogosze-Kiemławki Wlk.,
- Droga 1592 N - Barciany-Ogródki,
- Droga 1703 N - Skandawa-Krymławki,
- Droga 1713 N - Mołtajny-Barciany,
- Droga 1725 N - Barciany-Srokowo.

Przez teren gminy przebiega również linia kolejowa Poznań Wschód – Żelaznodorożnyj (Rosja), która została w 2000 roku zamknięta dla ruchu pasażerskiego i obecnie jest używana tylko w obrocie towarowym²⁹.

Wszystkie rodzaje dróg (wojewódzkie, powiatowe, gminne) charakteryzują się zróżnicowanym stanem technicznym. Wśród dróg cechujących się twardą nawierzchnią, za dobre można uznać 26,4% dróg wojewódzkich, 47,07% powiatowych oraz 10,5% gminnych. W stanie przeciętnym jest 35% dróg powiatowych, o nawierzchni utwardzonej.

Tabela 42. Stan techniczny dróg w gminie Barciany, w %, stan na 31.12.2013 r.

Drogi	Długość km	W tym o nawierzchni twardej			
		km	%	w tym w stanie technicznym	
				dobrym	przeciętnym
krajowe	-	-	-	-	-
wojewódzkie	34,7	34,7	100	26,4	8,28
powiatowe	119,83	82,07	68,5	47,07	35
gminne	117,4	14,8	12,61	10,5	2,11

Źródło: Dane pozyskane z Urzędu gminy Barciany

3.4.2. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

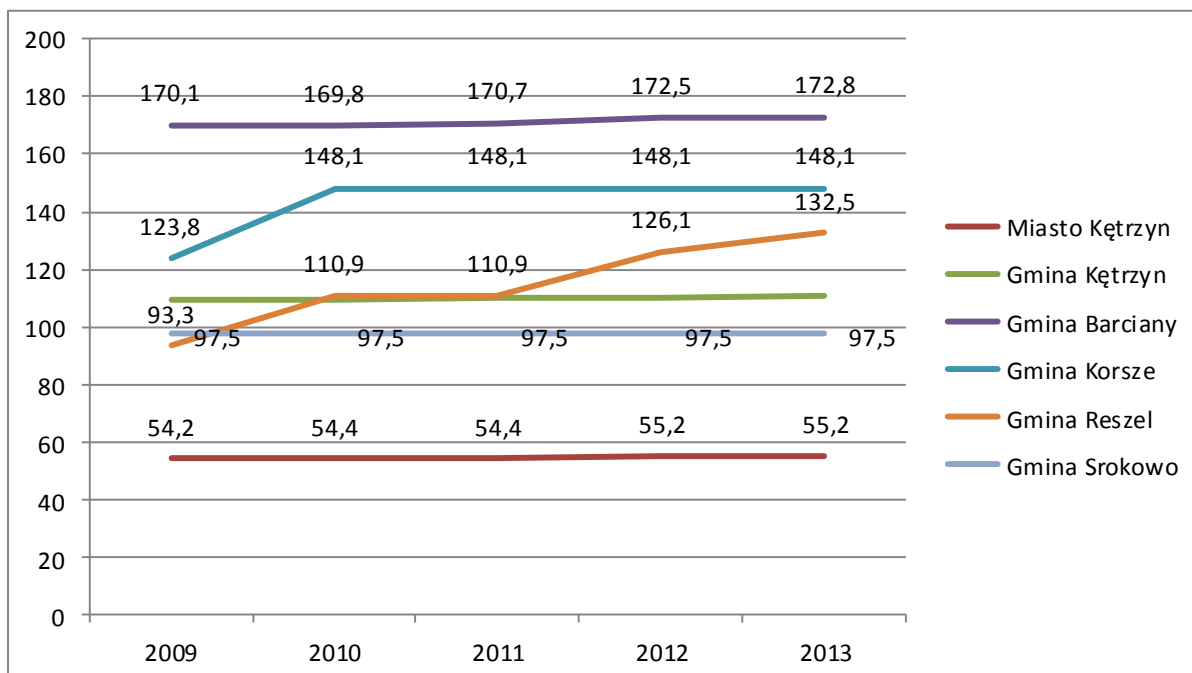
W 2013 roku gmina Barciany posiadała najdłuższą czynną sieć wodociągową wśród gmin KOF (172,8 km). W stosunku do roku 2009, w 2013 roku, zarówno względnie, jak i bezwzględnie, najbardziej rozwinęła się czynna sieć rozdzielcza wodociągowa w gminie Reszel (przyrost o ponad 39 km, dynamika 142,0).

²⁹ <http://bazakolejowa.pl/index.php?dzial=linie&id=595&od=0&do=209&okno=historia>, dostęp z dnia 10.02.2015

Wykres 11. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013, w km

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Porównując rok 2013 do 2009 w gminie Barciany wzrosła objętość wody dostarczonej do gospodarstw domowych (dynamika 117,5). Tymczasem dla całego KOF-u odnotowano nieznaczny spadek objętości wody dostarczonej gospodarstwom domowym (dynamika 96,3). Gmina Barciany były jedyną gminą KOF, w której odnotowano wzrost objętości dostarczonej wody.

Tabela 43. Woda dostarczana gospodarstwom domowym w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013, w dam³

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	1194737,4	1197938,7	1201993,8	1200541,5	1191132,5	99,7
woj. warmińsko-mazurskie	44172,9	44834,5	44511,0	44141,4	44102,2	99,8
woj. podlaskie	36903,3	37020,1	37106,8	36976,0	37505,2	101,6
powiat kętrzyński	2300,0	2336,0	2352,0	2242,4	2214,6	96,3
powiat augustowski	1747,2	1786,0	1872,0	1929,8	1956,9	112,0
powiat olecki	974,9	975,9	997,1	963,9	980,0	100,5
miasto Kętrzyn	1135,9	1116,1	1126,3	1077,8	1071,7	94,3
gmina Kętrzyn	232,6	240,7	226,1	222,6	229,6	98,7
gmina Barciany	193,2	236,1	246,5	216,6	227,0	117,5
gmina Korsze	384,9	393,9	412,6	387,8	372,3	96,7
gmina Reszel	225,4	221,2	221,5	223,6	224,0	99,4

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
gmina Srokowo	128,0	128,0	119,0	114,0	90,0	70,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wśród gmin KOF-u, największym przyrostem zużycia wody w m³ ogółem w przeliczeniu na 1 mieszkańca, w latach 2009-2013, charakteryzowała się gmina Barciany (dynamika 116,2). W pozostałych gminach, oprócz gminy Reszel (dynamika dla ww. lat 100) odnotowano zmniejszenie się wartości ww. wskaźnika. W gminie Srokowo odnotowano największy spadek zużycia (dynamika 71,9).

Tabela 44. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w m³ w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
powiat kętrzyński	35,3	34,9	35,3	33,8	33,7	95,5
miasto Kętrzyn	40,7	39,0	39,6	38,1	38,1	93,6
gmina Kętrzyn	29,0	28,7	26,8	26,2	27,2	93,8
gmina Barciany	29,1	34,6	36,4	32,2	33,8	116,2
gmina Korsze	37,1	37,0	38,9	36,8	35,7	96,2
gmina Reszel	27,9	26,8	27,0	27,5	27,9	100,0
gmina Srokowo	31,0	31,0	29,0	27,9	22,3	71,9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

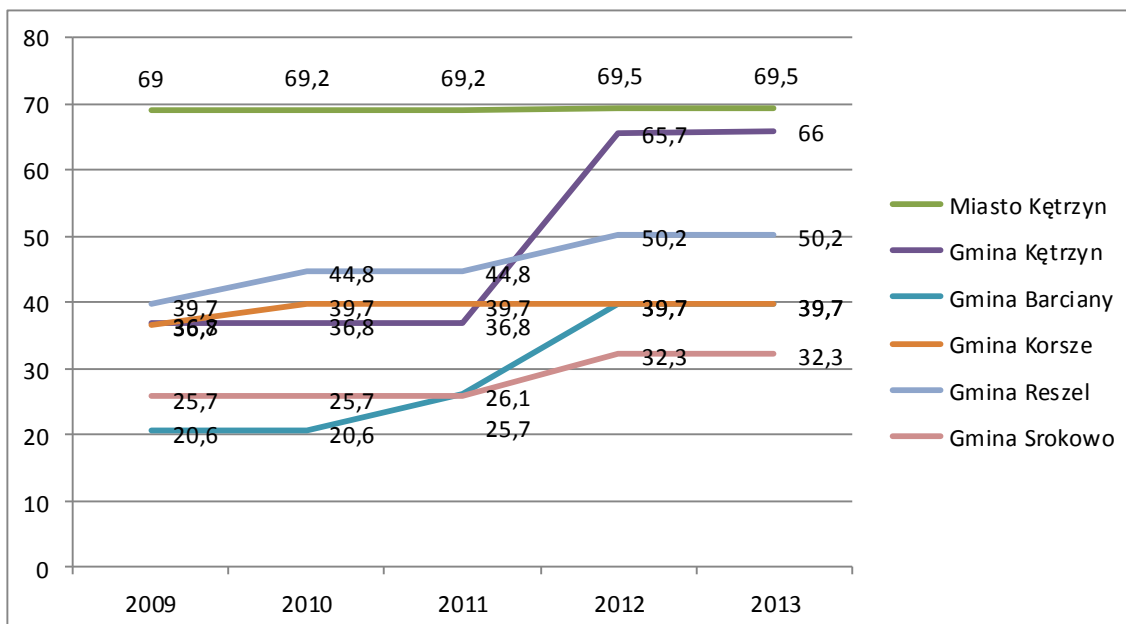
W poszczególnych gminach należących do KOF najdłuższą siecią kanalizacyjną na koniec 2013 roku dysponowało miasto Kętrzyn (69,5 km) oraz gmina Kętrzyn (66 km). Natomiast w najkrótszą sieć kanalizacyjną wyposażona była gmina Srokowo (32,3 km).

Na przestrzeni pięciu lat (2009-2013) największy przyrost czynnej sieci kanalizacyjnej odnotowano w gminie Barciany (dynamika 192,72) oraz w gminie Kętrzyn (dynamika 179,35). Najmniejszy przyrost czynnej sieci kanalizacyjnej ww. okresie (jedynie o 0,5 km) odnotowano natomiast w mieście Kętrzyn (dynamika wyniosła 100,7). W pozostałych gminach dynamika zjawiska wynosiła od 108,17 (gmina Korsze) do 126,45 (gmina Reszel).

Wykres 12. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013 w km

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W powiecie kętrzyńskim na koniec 2013 roku było 3 670 połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania. Wynik ten jest znacznie wyższy niż liczba ww. połączeń w powiecie oleckim (2 144) oraz znacznie niższy niż powiecie augustowskim (5 246). Jednocześnie powiat kętrzyński charakteryzowała niższa wartość dynamiki za lata 2009-2013 niż w porównywanych powiatach.

W powiecie kętrzyńskim była również niższa dynamika przyrostu liczby połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania niż w całym województwie warmińsko-mazurskim (dynamik 118,68), podlaskim (dynamik 123,07) oraz kraju (dynamik 126,56).

Wśród gmin powiatu kętrzyńskiego największą liczbą połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, w 2013 roku, odznaczało się miasto Kętrzyn (1852), najmniejszą natomiast gmina Srokowo (277). W gminie Barciany połączeń było 318, co czwarty wynik wśród gmin KOF-u.

Największy przyrost liczby połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania, na przestrzeni lat 2009-2013, odnotowano w gminie Barciany (dynamika 201,27). Natomiast w gminie Kętrzyn nastąpił nieznaczny spadek liczby połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania (dynamika 99,09).

Tabela 45. Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013 w sztukach

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	2183953	2318987	2493943	2632391	2763988	126,56
woj. warmińsko-mazurskie	71225	74479	78453	81350	84532	118,68
woj. podlaskie	71713	74883	79928	84040	88260	123,07
powiat kętrzyński	3362	3466	3565	3646	3670	109,16
powiat augustowski	4433	4573	4991	5107	5246	118,34
powiat olecki	1910	1929	1998	2100	2144	112,25
miasto Kętrzyn	1759	1774	1817	1841	1852	105,29
gmina Kętrzyn	329	329	329	320	326	99,09
gmina Barciany	158	200	252	317	318	201,27
gmina Korsze	263	294	298	299	303	115,21
gmina Reszel	576	592	592	592	594	103,13
gmina Srokowo	277	277	277	277	277	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W gminach należących do KOF, w 2013 roku, najwięcej ścieków odprowadzanych było w mieście Kętrzyn (992 dam³), najmniej natomiast w gminie Barciany (111 dam³) oraz w gminie Kętrzyn (120 dam³). W gminach Korsze, Reszel i Srokowo objętość odprowadzanych ścieków w 2013 roku była na bardzo zbliżonym poziomie i wynosiła odpowiednio: 180, 179 i 170 dam³.

Analizując jednostki terytorialne KOF na przestrzeni lat 2009-2013 jedynie w dwóch gminach wzrost objętości odprowadzanych ścieków: znaczący w gminie Srokowo (dynamika 202,38), oraz marginalny w gminie Kętrzyn (dynamika 100,17). W pozostałych gminach, w latach 2009-2013, nastąpił spadek objętości odprowadzanych ścieków. Największy odnotowano w gminie Reszel (dynamika 87,27) oraz w mieście Kętrzyn (dynamika 89,97). W gminach Barciany i Korsze spadek był nieznaczny, a dynamika zjawiska wynosiła odpowiednio 96,94 i 97,24.

Tabela 46. Objętość ścieków odprowadzanych w dam³ w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
powiat kętrzyński	1811	1676	1813	1763	1752	96,74
miasto Kętrzyn	1103	1012	1002	998	992	89,97
gmina Kętrzyn	120	111	119	125	120	100,17
gmina Barciany	115	106	115	111	111	96,94
gmina Korsze	185	185	195	185	180	97,24
gmina Reszel	205	177	192	182	179	87,27
gmina Srokowo	84	85	190	162	170	202,38

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W powiecie kętrzyńskim, w 2013 r. 44 569 osób korzystało z sieci kanalizacyjnej. Wynik ten jest o blisko 25% wyższy niż w powiecie augustowskim (33 101 korzystających) oraz ponad 50% wyższy niż w powiecie oleckim (21 798 korzystających). Natomiast na przestrzeni lat 2009-2013, w powiecie kętrzyńskim przyrost liczby ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej (dynamika 103,05) był nieznacznie niższy w powiecie augustowskim (dynamika 106,42) oraz w powiecie oleckim (dynamika 105,94).

Porównując dynamikę przyrostu, w latach 2009-2013, w powiecie kętrzyńskim (103,05) i województwie warmińsko-mazurskim (103,93) należy stwierdzić, iż była ona na bardzo zbliżonym poziomie. Nieznacznie wyższą dynamiką odznaczało się województwo podlaskie (105,41) oraz kraj (106,70).

Wśród gmin należących do KOF, najwięcej korzystających z sieci kanalizacyjnej w 2013 r., było w mieście Kętrzyn (26 970), najmniej natomiast w gminie Srokowo (1 206). Najwyższą dynamikę odnotowano w gminie Barciany (126,06). W pozostałych gminach przyrost korzystających z sieci kanalizacyjnej w latach 2009-2013 był znacznie niższy i wynosił odpowiednio: w mieście Kętrzyn – dynamika 101,57, w gminie Kętrzyn – dynamika 105,25 i w gminie Korsze – dynamika 105,06.

Tabela 47. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
powiat kętrzyński	43250	44722	44796	44860	44569	103,05
miasto Kętrzyn	26553	27373	27249	27161	26970	101,57
gmina Kętrzyn	3183	3351	3362	3319	3350	105,25
gmina Barciany	2214	2361	2533	2822	2791	126,06
gmina Korsze	4740	4963	5020	4982	4980	105,06
gmina Reszel	5319	5429	5392	5349	5272	99,12
gmina Srokowo	1241	1245	1240	1227	1206	97,18

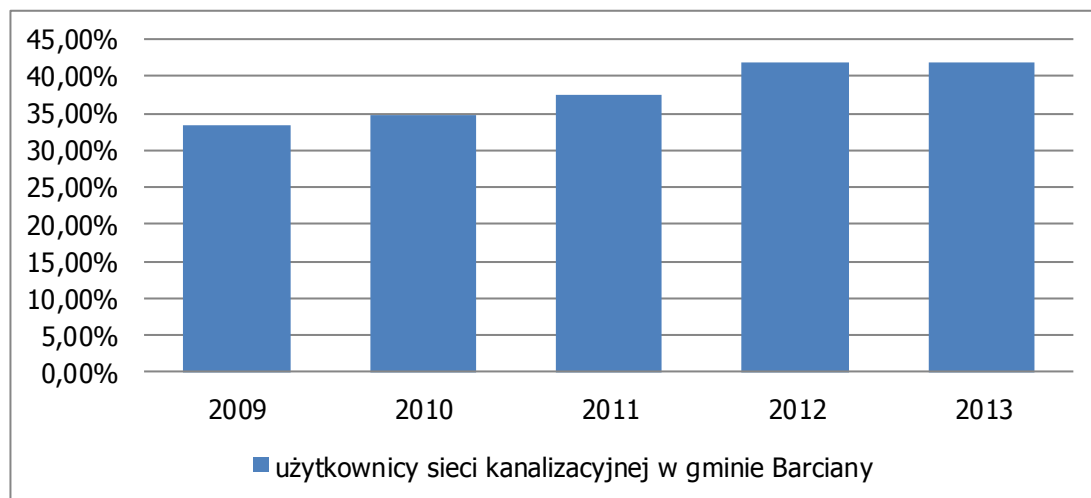
Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacyjnej wzrósł z 33,5 % w 2009 roku do blisko 42 % w latach 2012-2013.

Wykres 13. Udział użytkowników sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców gminy Barciany w latach 2009-2013, w %

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.4.3. Sieć gazowa

W 2013 roku w powiecie kętrzyńskim było znacznie więcej gospodarstw domowych, którym dostarczany był gaz (9 436) niż w powiecie augustowskim (9) i oleckim (0). Na przestrzeni lat 2009-2013 liczba gospodarstw domowych, którym dostarczany był gaz w powiecie kętrzyńskim spadła o ponad 2 000 (dynamika 80,16).

W porównaniu do województwa warmińsko-mazurskiego i podlaskiego, na przestrzeni lat 2009-2013, w powiecie kętrzyńskim nastąpił znaczny spadek gospodarstw domowych, którym dostarczany był gaz. Dynamika dla ww. województw wynosiła odpowiednio: 97,35 i 106,38. Również dynamika dla kraju (101,95) była znacznie wyższa niż dla powiatu kętrzyńskiego.

Wśród gmin należących do KOF najwięcej gospodarstw domowych, którym dostarczany był gaz w 2013 roku było w mieście Kętrzyn (7 450). Natomiast w gminie Barciany odnotowano najniższą liczbę odbiorców gazu spośród gmin KOF-u.

Tabela 48. Odbiorcy gazu w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013 (gospodarstwa domowe)

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	7181780	7201392	7230260	7268034	7321921	101,95
woj. warmińsko-mazurskie	177066	171868	180017	172813	172377	97,35
woj. podlaskie	114208	116490	117585	119295	121492	106,38
powiat kętrzyński	11772	10741	11679	9450	9436	80,16
powiat augustowski	4	4	6	11	9	225,00
powiat olecki	0	0	0	0	0	-

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
miasto Kętrzyn	9722	8748	9646	7559	7450	76,63
gmina Kętrzyn	2	2	2	2	2	100,00
gmina Barciany	0	0	0	0	1	-
gmina Korsze	75	69	75	72	86	114,67
gmina Reszel	1636	1587	1622	1480	1560	95,35
gmina Srokowo	337	335	334	337	337	100,00

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W 2013 roku w powiecie kętrzyńskim było znacznie więcej gospodarstw domowych ogrzewanych gazem (2684) niż w powiecie augustowskim (9) i oleckim (0). Na przestrzeni lat 2009-2013 liczba gospodarstw domowych ogrzewanych gazem w powiecie kętrzyńskim wzrosła o ponad 250 (dynamika 110,59).

Wśród gmin należących do KOF najwięcej gospodarstw domowych ogrzewanych gazem, w 2013 roku było w mieście Kętrzyn (1910), natomiast w gminie Barciany odnotowano jedną z najniższych liczb odbiorców gazów ogrzewających mieszkania gazem.

Tabela 49. Odbiorcy gazu w latach 2009-2013 (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	1438968	1759981	1664231	1957017	1999096	138,93
woj. warmińsko-mazurskie	39133	38224	35208	44991	43939	112,28
woj. podlaskie	18982	19452	19843	20511	22175	116,82
powiat kętrzyński	2427	2074	2041	2665	2684	110,59
powiat augustowski	4	4	6	11	9	225,00
powiat olecki	0	0	0	0	0	-
miasto Kętrzyn	1707	1459	1435	1893	1910	111,89
gmina Kętrzyn	0	0	0	1	1	-
gmina Barciany	0	0	0	0	1	-
gmina Korsze	39	33	33	54	68	174,36
gmina Reszel	366	313	308	399	387	105,74
gmina Srokowo	315	269	265	318	317	100,63

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Wśród gmin należących do KOF największe zużycie gazu, w 2013 r. odnotowano w mieście Kętrzyn (3557,0 tys. m³). W gminie Barciany zużycie gazu było znacznie niższe i wyniosło 2 tys. m³.

Tabela 50. Zużycie gazu w tys. m³ w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
powiat kętrzyński	4495,00	4789,20	4420,50	4394,0	4544,5	101,10
miasto Kętrzyn	3416,80	3640,30	3360,00	3422,5	3557,0	104,10
gmina Kętrzyn	0,30	0,50	0,40	0,4	0,4	133,33
gmina Barciany	0,00	0,00	0,00	0,0	2,0	-
gmina Korsze	76,00	80,90	74,70	87,1	98,3	129,34
gmina Reszel	687,60	732,70	676,40	588,7	584,5	85,01
gmina Srokowo	314,30	334,80	309,00	295,3	302,3	96,18

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

Dynamika zużycia gazu przeznaczonego na ogrzewanie mieszkań, w latach 2009-2013, w powiecie kętrzyńskim była nieznacznie niższa niż w województwie podlaskim (125,90) i nieco wyższa niż w województwie warmińsko-mazurskim (110,19).

Wśród gmin należących do KOF największe zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań, w 2013 roku odnotowano w mieście Kętrzynie (2196,2 tys. m³). W gminie Barciany całkowite zużycie gazu miało na celu ogrzewanie mieszkań i wynosiło 2 tys. m³.

Tabela 51. Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m³ w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
powiat kętrzyński	2412,0	2601,8	2445,6	2769,1	2919,0	121,02
miasto Kętrzyn	1725,2	1861,1	1749,3	2047,9	2196,2	127,30
gmina Kętrzyn	0,0	0,0	0,0	0,2	0,2	-
gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	2,0	-
gmina Korsze	61,0	65,8	61,9	71,7	82,6	135,41
gmina Reszel	333,2	359,3	337,8	361,7	346,2	103,90
gmina Srokowo	292,6	315,6	296,6	287,6	291,8	99,73

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

3.4.4. Gospodarka odpadami

W 2013 roku w powiecie kętrzyńskim było znacznie więcej odpadów komunalnych (12 195,40 t) niż w powiecie oleckim (6 850,05 t) i znacznie mniej niż w powiecie augustowskim (15 251,79 t). Na przestrzeni lat 2009-2013 w powiecie kętrzyńskim i augustowskim odnotowano spadek tonażu odpadów komunalnych, dynamika wynosiła odpowiednio: 94,42 i 97,75. Jedynie w powiecie oleckim odnotowano wzrost tonażu odpadów komunalnych w ww. okresie (dynamika 110,8).

W porównaniu do województwa warmińsko-mazurskiego i podlaskiego, na przestrzeni lat 2009-2013, w powiecie kętrzyńskim spadek tonażu odpadów komunalnych był na bardzo zbliżonym poziomie. Dynamika dla ww. województw wynosiła odpowiednio: 97,7 i 98,9. Dynamika dla kraju (88,5) była nieznacznie niższa niż dla powiatu kętrzyńskiego.

Wśród gmin należących do KOF najwięcej odpadów komunalnych, w 2013 roku było w mieście Kętrzyn (4 714,72 t), najmniej w gminie Srokowo (537,5 t.). W gminie Barciany zebrano 1 967,27 ton, co stanowi wzrost o 25,5 % w stosunku do 2009 roku.

Tabela 52. Odpady komunalne w tonach w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
powiat kętrzyński	12915,77	13864,26	14798,34	14466,21	12195,40	94,42
miasto Kętrzyn	5161,15	5197,12	7062,09	6905,00	4714,72	91,35
gmina Kętrzyn	2468,46	2547,95	2529,48	2415,78	1462,16	59,23
gmina Barciany	1567,34	2153,86	1516,10	1388,84	1967,27	125,5
gmina Korsze	1872,26	2061,25	1932,44	1913,86	1834,19	97,97
gmina Reszel	1554,06	1583,74	1452,73	1481,35	1679,56	108,1
gmina Srokowo	292,50	320,34	305,50	361,38	537,50	183,8

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

W porównaniu do województwa warmińsko-mazurskiego i podlaskiego, na przestrzeni lat 2009-2013, w powiecie kętrzyńskim spadek wagi odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca był na bardzo zbliżonym poziomie. Dynamika dla ww. województw wynosiła odpowiednio: 96,34 i 98,44. Dynamika dla kraju (87,69) była nieznacznie niższa niż dla powiatu kętrzyńskiego.

Wśród gmin należących do KOF najwięcej odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca, w 2013 roku było w gminie Barciany (293,1 kg), najmniej w gminie Srokowo (133 kg). W pozostałych waga odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca była na bardzo zbliżonym poziomie. Największy spadek wagi odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca, w latach 2009-2013, odnotowano w gminie Kętrzyn (dynamika 56,21). W dwóch gminach Barciany i Srokowo odnotowano znaczny wzrost wagi odpadów komunalnych przypadających na 1 mieszkańca w latach 2009-2013. Dynamika dla ww. zjawiska wyniosła odpowiednio 124 i 187,6.

Tabela 53. Odpady komunalne w kg w przeliczeniu na jednego mieszkańca w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
powiat kętrzyński	198,2	207,4	222,3	218,3	185,5	93,59
miasto Kętrzyn	184,7	181,7	248,4	244,1	167,7	90,8
gmina Kętrzyn	308,3	303,5	299,6	284,7	173,3	56,21
gmina Barciany	236,3	315,7	224,1	206,2	293,1	124
gmina Korsze	180,5	193,6	182,1	181,4	176,0	97,51
gmina Reszel	192,3	191,7	176,9	182,4	209,5	108,9
gmina Srokowo	70,9	77,6	74,3	88,4	133,0	187,6

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS BDL

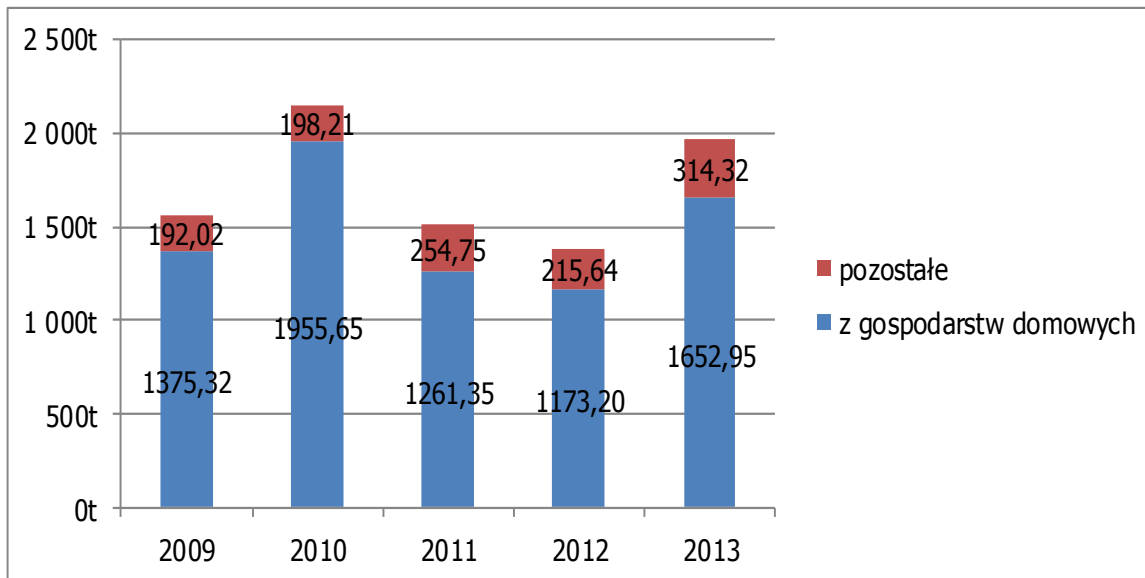
W analizowanym okresie w gminie Barciany nastąpiły znaczne wahania ilości zmieszanych odpadów komunalnych zebranych w ciągu roku (w 2010 – ok. 2154 ton, w 2012 roku – 1389

ton, a w 2013 – 1967 ton.). Zdecydowana ich większość pochodziła z gospodarstw domowych, w 2013 roku wzrosła jednak ilość odpadów komunalnych pochodzących z innych źródeł.

Wykres 14. Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku w gminie Barciany w latach 2009-2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pozyskanych z BDL/ GUS

3.4.5. Podsumowanie

- Układ drogowy gminy Barciany wyróżnia się na tle Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego największym udziałem dróg wojewódzkich i najwyższą sumą długości dróg,
- W 2013 r. gmina Barciany posiadała najdłuższą czynną sieć wodociągową wśród gmin KOF, a zużycie wody przez gospodarstwa domowe wzrosło. Stało się tak za sprawą ponad dwukrotnego wzrostu liczby połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania,
- W latach 2009-2012 w gminie nie było użytkowników sieci gazowej, sytuacja zmieniła się w 2013 roku,
- w gminie Barciany produkcja odpadów komunalnych znacznie wzrosła w okresie 2009-2013 i była najwyższa w przeliczeniu na jednego mieszkańca spośród gmin KOF.

3.5. Potencjał gospodarczy i struktura gospodarki

Na przestrzeni lat 2009-2013 we wszystkich analizowanych jednostkach samorządu terytorialnego (poza powiatem augustowskim i oleckim) nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym. W Barciany przyrost wyniósł 9,7% - z 620,7 podmiotu na 10 000 mieszkańców w 2009 roku do 680,6 podmiotu na 10 000 mieszkańców w 2013 roku. W roku 2013 województwo warmińsko-mazurskie charakteryzowało się liczbą podmiotów większą niż w województwie podlaskim (odpowiednio 1306,2 oraz 1270,6 na 10 000 mieszkańców), lecz liczba ta była niższa od średniej krajowej (1666,6) i rosła również wolniej (5,8% w ciągu 5 lat, porównaniu do 9,7% średnio w Polsce). Wśród gmin, które wchodziły w skład Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego najwięcej podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym przypadało w mieście Kętrzyn, a najmniej w gminie Korsze (zaledwie 660,8 w 2013 roku). Pomimo spadku liczby podmiotów w powiecie augustowskim (o 7,4% w latach 2009-2013) wskaźnik nadal jest tam wyższy niż w powiecie kętrzyńskim, a w Barciany w szczególności.

Tabela 54. Podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka terytorialna	Ogółem					Dynamika 2009=100
	2009	2010	2011	2012	2013	
Polska	1519,9	1574,6	1564,3	1615,6	1666,6	109,7
woj. warmińsko-mazurskie	1234,8	1252,0	1236,1	1271,8	1306,2	105,8
woj. podlaskie	1187,9	1201,2	1199,6	1241,0	1270,6	107,0
powiat kętrzyński	1018,6	1018,4	1022,4	1046,3	1062,2	104,3
powiat augustowski	1226,1	1095,9	1069,9	1118,5	1135,5	92,6
powiat olecki	1421,9	1352,9	1298,1	1357,0	1362,9	95,9
miasto Kętrzyn	1347,6	1334,1	1338,6	1382,8	1402,7	104,1
gmina Kętrzyn	875,6	906,0	881,3	879,0	916,7	104,7
gmina Barciany	620,7	665,4	653,4	654,4	680,6	109,7
gmina Korsze	622,9	603,1	643,6	657,2	660,8	106,1
gmina Reszel	1049,1	1037,6	1045,0	1066,9	1068,4	101,8
gmina Srokowo	616,5	633,9	639,5	675,8	680,3	110,3

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z BDL

Analiza liczby podmiotów gospodarczych według klas wielkości w latach 2009 i 2013 pokazuje, iż we wszystkich rodzajach jednostek samorządu terytorialnego najwięcej było mikroprzedsiębiorstw, które zatrudniają od 0 do 9 osób. Porównując rok 2013 do 2009 przybyło podmiotów tej klasy wielkości. W gminie Barciany, gdzie wskaźnik z 2009 roku był najniższy spośród porównywanych jednostek i wynosił 594,6, liczba podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym wzrosła w 2013 do 658,7, a gmina wyprzedziła pod tym względem Korsze. Liczebność małych przedsiębiorstw zatrudniających 10-49 osób spadła w okresie 2009-2013 we wszystkich porównywanych jednostkach. W gminie Barciany spadek ten wyniósł ponad ¼. Pod tym względem również powiat kętrzyński wyróżnia się na tle porównywanych powiatów, województw i kraju.

Poza województwem podlaskim, gdzie liczba średnich przedsiębiorstw w przeliczeniu na 10 000 osób w wieku produkcyjnym nieznacznie wzrosła i województwa warmińsko-mazurskiego, gdzie ta sama wartość nieco zmalała, w latach 2009 i 2013 wskaźnik ten utrzymywał się na tym samym poziomie. Spośród porównywanych jednostek najwyższy był w mieście Kętrzynie i wynosił 15,9 (znacznie powyżej średniej wojewódzkiej i dla kraju), a najniższy w gminie Srokowo – 3,7.

W każdej analizowanej jednostce samorządu terytorialnego udział podmiotów zatrudniających powyżej 249 osób w ogólnej liczbie podmiotów jest najmniejszy. Niezerową wartość tego wskaźnika liczby dużych przedsiębiorstw na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym na terenie KOF odnotowano tylko w mieście Kętrzyn i gminie Srokowo (najwyższy wynik 3,8 w 2013 roku), w obu przypadkach były to wartości znacznie powyżej spadających średnich województwa warmińsko-mazurskiego (z 1,4 do 1,2) i Polski (z 2,0 do 1,8).

Tabela 55. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości zatrudnienia na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka terytorialna	0 – 9		10 - 49		50 - 249		250 i więcej	
	2009	2013	2009	2013	2009	2013	2009	2013
Polska	1441,0	1593,1	64,9	59,5	12,1	12,1	2,0	1,8
woj. warmińsko-mazurskie	1162,8	1245,4	58,7	48,7	11,8	10,9	1,4	1,2
woj. podlaskie	1130,3	1219,6	46,7	39,9	9,3	9,8	1,5	1,3
powiat kętrzyński	963,2	1017,6	44,5	33,6	9,7	9,7	1,2	1,2
powiat augustowski	1179,1	1092,6	39,0	35,5	7,1	7,1	0,8	0,8
powiat olecki	1348,8	1301,9	61,5	49,4	11,1	11,1	0,0	0,4
miasto Kętrzyn	1268,0	1336,0	61,5	48,5	15,9	15,9	2,2	2,2
gmina Kętrzyn	842,6	896,7	27,2	14,5	5,8	5,8	0,0	0,0
gmina Barciany	594,6	659,7	19,0	13,9	7,1	7,1	0,0	0,0
gmina Korsze	584,1	636,0	34,4	20,5	4,5	4,5	0,0	0,0
gmina Reszel	1005,2	1027,3	40,1	35,2	3,8	3,8	0,0	0,0
gmina Srokowo	572,2	638,7	36,9	34,0	3,7	3,7	3,7	3,8

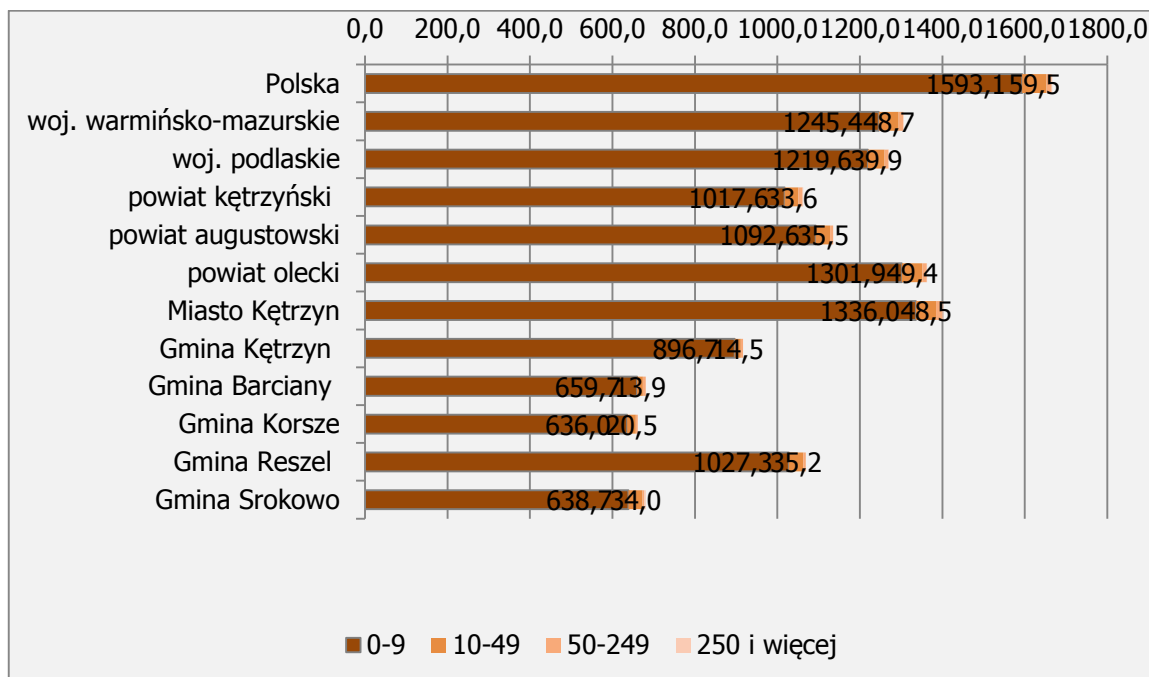
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL

W roku 2013 gmina Barciany charakteryzowała się jedną z najmniejszych ogólnych liczb podmiotów gospodarczych na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym spośród gmin KOF. Wartość 680,7 była o wiele niższa również od średniej dla województwa i kraju.

Najwięcej średnich i dużych przedsiębiorstw na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnymi przypadło w mieście Kętrzyn i gminie Srokowo (odpowiednio 16,0 i 3,8)

Wykres 15. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości zatrudnienia na 10 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 roku

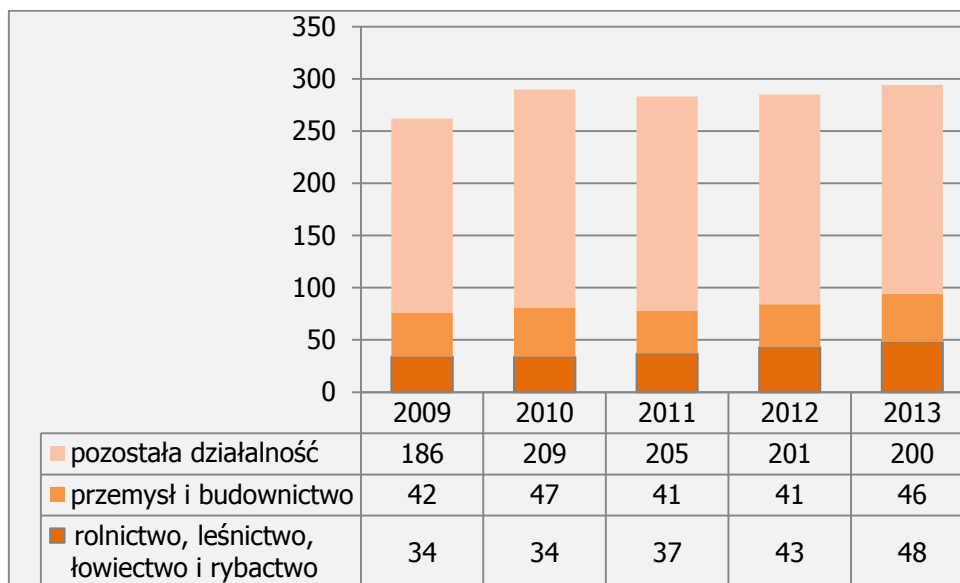

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z BDL

Liczba podmiotów prowadzących działalność gospodarczą w gminie Barciany w latach 2009-2013 nie ulegała znaczącym wahaniom. Największa była w 2013 roku tj. 294, a najmniejsza w 2009 - 262. Najwięcej zarejestrowanych podmiotów prowadzi działalność inną niż przemysłowa, budowlana, rolnicza, leśna, łowiecka czy też rybacka, czyli np. działalność handlową, transportową, gastronomiczną itp. Wzrosła liczba podmiotów zajmujących się rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem, których w latach 2009-2011 było 34, a w roku 2013 - 48. W pozostałych sektorach nie zarysowuje się wyraźny trend – w latach 2009-2013 liczba podmiotów zajmujących się przemysłem i budownictwem oscylowała wokół 45, a pozostałą działalnością - 200.

Wykres 16. Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych w gminie Barciany według rodzajów działalności w latach 2009-2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

W latach 2009-2013 w gminie Barciany istniały 3 podmioty gospodarcze zatrudniające 50-249 osób, nie było natomiast dużych przedsiębiorstw o zatrudnieniu przekraczającym 250 osób. Spadek liczby podmiotów o 25% odnotowano w latach 2009-2013 w grupie podmiotów gospodarczych zatrudniającej 10-49 osób. W przedsiębiorstwach zatrudniających 0-9 osób w analizowanym okresie nastąpił wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 13,5%. Ponieważ to mikroprzedsiębiorstwa stanowią większość podmiotów gospodarczych gminy, wzrost ich liczby z 251 w 2009 roku do 285 w 2013 roku przełożył się na przyrost ich ogólnej liczby o 12,2% (z 262 do 294).

Tabela 56. Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych w gminie Barciany według klas wielkości zatrudnienia w latach 2009-2013

Podmioty wg klas wielkości	Rok					dynamika 2009=100
	2009	2010	2011	2012	2013	
Ogółem	262	290	283	285	294	112,2
0 – 9 zatrudnionych	251	278	270	276	285	113,5
10 – 49 zatrudnionych	8	9	10	6	6	75,0
50 – 249 zatrudnionych	3	3	3	3	3	100,0
250 i więcej zatrudnionych	0	0	0	0	0	brak

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

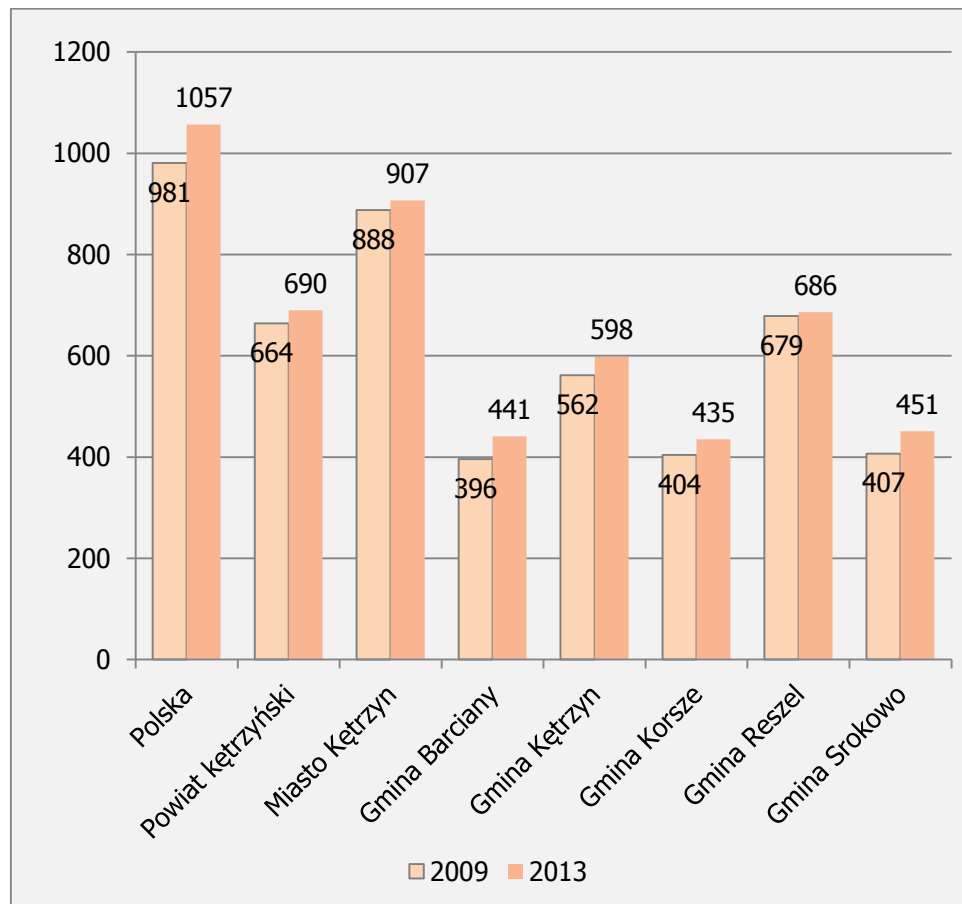
We wszystkich gminach członkowskich KOF oraz w całym kraju wzrosła liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON przypadająca na 10 000 mieszkańców, co może świadczyć o wzroście przedsiębiorczości. W gminie Barciany w 2013 roku na 10 000 mieszkańców przypadało 441 podmiotów, podczas gdy średnio w kraju ponad 1 000 podmiotów.

W Barcianach odnotowano w 2009 roku najniższą liczbę podmiotów zarejestrowanych w rejestrze REGON spośród gmin członkowskich KOF (396), w 2013 roku wskaźnik ten był już wyższy niż w gminie Korsze, gdzie wzrósł zaledwie do 435 podmiotów na 10 000 mieszkańców.

Wykres 17. Podmioty wpisane do rejestru REGON w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w roku 2004 i 2013 na 10 000 mieszkańców

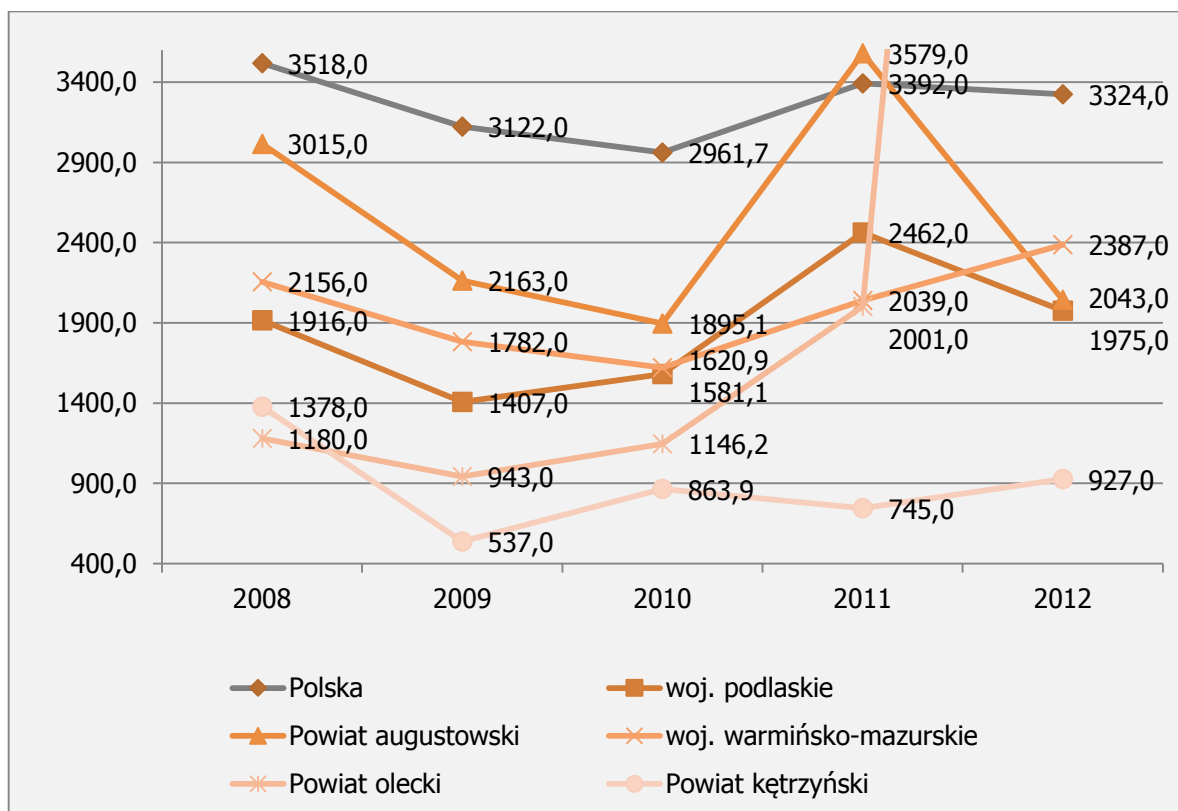

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Nakłady inwestycyjne w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców są w powiecie kętrzyńskim niższe niż w którejkolwiek z analizowanych jednostek. Świadczy to o relatywnie mniejszych nakładach inwestycyjnych - nakładach finansowych lub rzeczowych, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych, rozbudowa lub modernizacja istniejących obiektów majątku trwałego dokonywanych przez kętrzyńskich przedsiębiorców. W latach 2008-2012 oscylowały one wokół 900 zł. Są to wartości znacząco niższe niż dla województwa warmińskiego, gdzie w ostatnich latach obserwujemy trend wzrostowy i przekroczenie kwoty 2 000 zł. W porównywalnym powiecie augustowskim nakłady inwestycyjne nie spadały w okresie 2008-2012 poniżej 2000 zł, a w rekordowym roku 2011 zbliżyły się do 3600 zł. Również w powiecie oleckim wartości te są wyższe, a w roku 2011 przekraczają 14 000.

Wykres 18. Nakłady inwestycyjne na jednego mieszkańca w złotych w latach 2008-2012

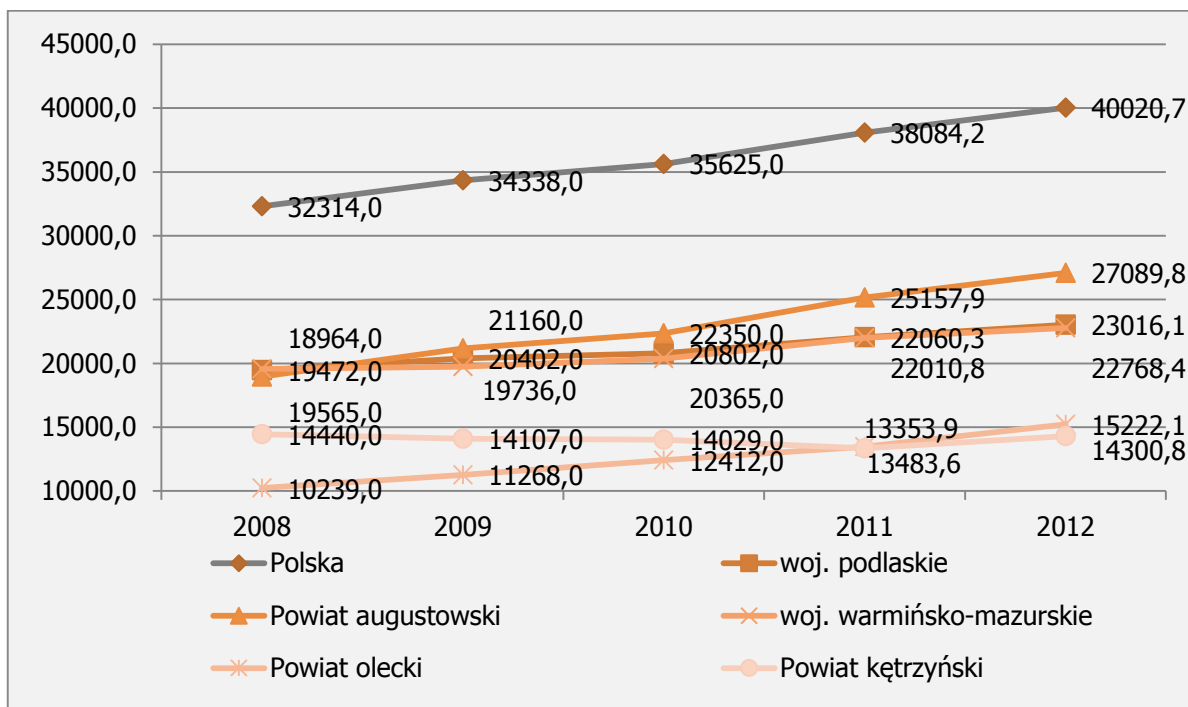

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Również wartość brutto środków trwałych w przeliczeniu na jednego mieszkańca w okresie 2008-2012 negatywnie odbiegała od średniej wojewódzkiej i krajowej. Wprawdzie w powiecie oleckim w 2008 roku na jednego mieszkańca przypadły środki trwałe o wartości około 10 000 zł, lecz dzięki tendencji wzrostowej w 2011 roku powiat ten zrównał się pod tym względem z powiatem kętrzyńskim, a w 2012 roku przekroczył barierę 15 000 zł, wyprzedzając go. Wartości te nadal jednak były dużo niższe niż przeciętnie w województwie warmińsko-mazurskim i podlaskim oraz powiecie augustowskim. Średnia wartość środków trwałych przypadająca na jednego mieszkańca w Polsce jest blisko trzykrotnie wyższa od tej dla powiatu kętrzyńskiego. We wszystkich analizowanych jednostkach, poza powiatem kętrzyńskim, wartość brutto środków trwałych w przeliczeniu na jednego mieszkańca wzrastała w analizowanym okresie tj. od 2008 do 2012.

Wykres 19. Wartość brutto środków trwałych na jednego mieszkańca w złotych w latach 2004-2012

Źródło: Opracowanie własne na podstawie BDL

Rolnictwo stanowi jedną z kluczowych dziedzin gospodarki gminy Barciany. W 2010 na terenie gminy było 576 gospodarstw rolnych, których łączna powierzchnią wynosiła 29 032,1 ha. Zarówno liczba gospodarstw jak i ich powierzchnia w gminie Barciany była wyższa niż w pozostałych gminach powiatu, stanowiąc odpowiednio 20,8% i 35,1% wyniku całego KOF.

Tabela 57. Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych na terenie KOF w 2010 roku

Jednostka terytorialna	liczba gospodarstw rolnych	powierzchnia (ha)
powiat kętrzyński	2762	82632,00
miasto Kętrzyn	203	793,39
gmina Kętrzyn	509	16062,10
gmina Barciany	576	29032,10
gmina Korsze	442	10555,12
gmina Reszel	459	12642,53
gmina Srokowo	573	13546,33

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Analiza powierzchni gospodarstw wskazuje na korzystną strukturę świadcząca o niewielkim rozdrobnieniu gospodarstw na tym obszarze. Aż 94,73% powierzchni użytków rolnych stanowią gospodarstwa powyżej 15 ha. Oznacza to, że struktura własności jest stosunkowo mało rozdrobniona, co jest pozytywne z punktu widzenia rozwoju rolnictwa.

Tabela 58. Powierzchnia gospodarstw rolnych w podziale na klasy wielkości

Jednostka terytorialna	ogółem	do 1 ha włącznie	1 - 5 ha	5 - 10 ha	10 -15 ha	15 ha i więcej
powiat kętrzyński	82631,57	505,16	1604,86	1978,18	3531,33	75012,04
miasto Kętrzyn	793,39	54,37	151,07	114,20	64,96	408,79
gmina Kętrzyn	16062,10	40,71	398,07	450,32	676,23	14496,77
gmina Barciany	29032,10	103,30	286,83	318,49	820,13	27503,35
gmina Korsze	10555,12	80,47	187,13	287,26	679,88	9320,38
gmina Reszel	12642,53	64,78	290,55	506,56	685,06	11095,58
gmina Srokowo	13546,33	161,53	291,21	301,35	605,07	12187,17

Źródło: opracowanie własne na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010

3.5.1. Instytucje otoczenia biznesu

Na terenie gminy Barciany nie funkcjonują żadne instytucje otoczenia biznesu. Gmina Barciany nie ma również przewidzianych żadnych zwolnień/ulg w podatkach lokalnych (od nieruchomości, od środków transportowych)³⁰.

3.5.2. Turystyka

O atrakcyjności turystycznej gminy Barciany, jak i terenów Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, stanowi kilka czynników – atrakcyjne położenie pod względem rekreacyjnym (bliskość jezior, lasów) czy zabytki.

Poniżej przedstawione zostały dane dotyczące bazy turystycznej oraz atuty, które sprawdząją turystów na te tereny.

Atrakcje turystyczne

Ze względu na swoje położenie oraz historię gmina Barciany jak i otaczający teren może pochwalić się licznymi atrakcjami turystycznymi, które zaspokoją rozmaite potrzeby turystów – odpoczynku, uprawiania sportu, rekreacji, zwiedzania.

Do rejestru zabytków zostało wpisanych 36 obiektów znajdujących się na terenie gminy. Wśród zabytków są kościoły, pałace grodziska, parki i inne. Trzy pałace i karczma są ruinami.

Tabela 59. Obiekty wpisane do rejestru zabytków, stan na 31.12.2013 r.

Lp.	Nazwa	Położenie
1	Pałac (w ruinie) i park	Arklity
2	Park krajobrazowy	Arklity
3	Kościół	Asuny
4	Kościół	Barciany
5	Zamek	Barciany

³⁰ Ulgi i zwolnienia dla inwestorów w województwie warmińsko-mazurskim w podziale na gminy i specjalne strefy ekonomiczne, Olsztyn, wrzesień 2011, s. 57

Lp.	Nazwa	Położenie
6	Kaplica cmentarna	Barciany
7	Grodzisko	Barciany
8	Nawarstwienia kulturowe	Barciany
9	Kościół	Drogosze
10	Plebania	Drogosze
11	Pałac oraz park	Drogosze
12	Zespół zabudowy stajni	Drogosze
13	Spichlerzyk	Drogosze
14	Cmentarz	Grabno
15	Cmentarzysko	Garbno
16	Grodzisko	Garbno
17	Założenie dworsko- parkowe	Maciejki
18	Kościół	Mołtajny
19	Osada nawodna	Mołtajny
20	Grodzisko	Mołtajny
21	Kościół	Momajny
22	Grodzisko	Radosze
23	Pałac z parkiem	Rodele
24	Park dworski	Rodele
25	Park krajobrazowy	Silginy
26	Pałac (w ruinie)	Silginy
27	Karczma (w ruinie)	Skandawa
28	Park	Skandawa
29	Pałac	Skierki
30	Park krajobrazowy	Skierki
31	Park	Stary Dwór Barciański
32	Park krajobrazowy	Święty Kamień
33	Pałac (w ruinie)	Wielewo
34	Park dworski	Wielewo
35	Kościół	Winda
36	Chata i obora	Winda

Źródło: dane przekazane przez gminę

Do najciekawszych atrakcji turystycznych znajdujących się na terenie gminy z pewnością można zaliczyć:

- zamek krzyżacki w Barcianach z XIV wieku,
- zespoły pałacowo-parkowe w Drogoszach, Wielewie, Silginach,
- zabytkowe kościoły w Drogoszach, Mołtajnach, Asunach, Windach,
- sztuczną wyspę na Jeziorze Arklickim³¹.

³¹ http://www.barciany.pl/asp/pl_start.asp?typ=14&sub=14&menu=21&strona=1, dostęp z dnia 16.02.2015 r.

Baza noclegowa

Baza noclegowa gminy Barciany to sieć pokoi gościnnych w gospodarstwach rolników. Można tam zjeść tradycyjne potrawy kuchni polskiej, ukraińskiej, niemieckiej. Wiele gospodyń proponuje także dania kuchni myśliwskiej. W gospodarstwach można też kupić oryginalne wyroby miejscowego rękodzieła (haftowane obrusy, serwety, pamiątki z drewna związane z historią gminy)³².

Na przestrzeni lat 2009-2013 w gminie Barciany nie funkcjonował żaden inny obiekt noclegowy, oprócz wyżej wymienionych. Stawiało ją to obok gmin Korsze i Srokowo w 2013 r. w gronie gmin pozbawionych takich obiektów.

Tabela 60. Liczba istniejących obiektów noclegowych oraz hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	Baza noclegowa ogółem					Hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe				
	2009	2010	2011	2012	2013	2009	2010	2011	2012	2013
powiat kętrzyński	12	11	12	13	11	7	7	7	7	5
miasto Kętrzyn	5	6	6	6	5	4	4	4	4	3
gmina Kętrzyn	2	1	1	1	2	1	1	1	1	0
gmina Barciany	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
gmina Korsze	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
gmina Reszel	5	4	5	6	4	2	2	2	2	2
gmina Srokowo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Tabela 61. Liczba miejsc noclegowych w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013
powiat kętrzyński	8,8	9,6	9,5	11,4	8,1
miasto Kętrzyn	10,7	12,9	12,7	16,2	10,1
gmina Kętrzyn	6,5	5,9	5,9	5,9	6,5
gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
gmina Korsze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
gmina Reszel	27,8	27,2	27,3	30,2	24,5
gmina Srokowo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Z uwagi na brak obiektów noclegowych liczba udzielonych noclegów ogółem na 1 000 ludności w gminie Barciany w 2013 r. wynosiła 0. W pozostałych gminach KOF-u wartość wskaźnika

³² ibidem

spadła odnotowano spadek liczby udzielonych noclegów ogółem w przeliczeniu na 1000 ludności.

Tabela 62. Udzielone noclegi na 1000 ludności w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
powiat kętrzyński	533,9	547,3	602,5	511,1	527,6	98,82
miasto Kętrzyn	841,6	860,9	964,0	778,7	935,8	111,19
gmina Kętrzyn	337,7	292,7	337,3	233,2	118,7	35,15
gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
gmina Korsze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
gmina Reszel	1064,8	1151,9	1204,4	1213,0	917,2	86,14
gmina Srokowo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Według danych BDL GUS, w 2013 r. liczba korzystających z noclegów w obiektach raportujących do GUS na 1 000 ludności w gminie Barciany wynosiła 0,0. Liczba korzystających z noclegów ogółem na ludności, w 2013 r. w powiecie kętrzyńskim wynosiła 368,5, natomiast w powiecie oleckim 187,8. Liczba korzystających z noclegów na 1000 ludności ogółem w kraju była wyższa i w 2013 r. wynosiła 607,9.

Tabela 63. Korzystający z noclegów na 1 000 ludności na terenie gminy Barciany i w jednostkach porównywanych w latach 2009-2013

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
powiat kętrzyński	323,0	352,7	354,3	331,0	368,5	114,09
miasto Kętrzyn	432,2	471,0	501,5	460,9	628,1	145,33
gmina Kętrzyn	285,3	238,8	293,3	208,6	68,8	24,11
gmina Barciany	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
gmina Korsze	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-
gmina Reszel	826,9	981,3	837,0	876,9	745,6	90,17
gmina Srokowo	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

Z uwagi na brak objętych statystyką publiczną miejsc noclegowych, stopień wykorzystania miejsc noclegowych w latach 2009-2013 był równy 0.

Tabela 64. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013 [%]

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
Polska	24,85	25,05	25,83	25,15	25,39	102,17
woj. warmińsko-mazurskie	16,94	17,49	17,90	17,75	18,09	106,79
woj. podlaskie	20,69	21,69	22,39	21,75	21,64	104,59
powiat kętrzyński	16,55	15,56	17,35	12,29	17,77	107,37
powiat augustowski	22,26	21,00	22,10	23,04	19,14	85,98
powiat olecki	6,45	7,82	6,05	10,08	9,74	151,01
miasto Kętrzyn	21,56	18,23	20,87	13,13	25,41	117,86

Jednostka	2009	2010	2011	2012	2013	Dynamika (2009=100)
gmina Kętrzyn	14,27	13,54	15,65	10,83	4,99	34,97
gmina Barciany	0	0	0	0	0	-
gmina Korsze	0	0	0	0	0	-
gmina Reszel	10,48	11,61	12,07	11,02	10,27	98,00
gmina Srokowo	0	0	0	0	0	-

Źródło: opracowanie własne na podstawie GUS BDL

3.5.3. Podsumowanie

- Gmina Barciany wyróżnia się na tle Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego dwukrotnie wyższą dynamiką przyrostu wskaźnika liczby przedsiębiorstw na 10 000 mieszkańców, przeważają w niej mikroprzedsiębiorstwa, a podmioty duże, zatrudniające ponad 250 osób nie występują,
- brak jest w gminie instytucji otoczenia biznesu, nie ma przewidzianych żadnych zwolnień/ulg w podatkach lokalnych,
- niskie nakłady inwestycyjne przedsiębiorstw prywatnych, połączone z niedużą wartością środków trwałych wskazują na malejące znaczenie przemysłu ciężkiego w strukturze gospodarki KOF. Wskazane jest pozyskiwanie inwestorów spoza tej branży, którzy pozwolą w pełni wykorzystać potencjał regionu, w tym wynikającą z nadgranicznego położenia możliwość produkcji na rynki światowe,
- na atrakcyjność turystyczną gminy Barciany wpływa bogata oferta zabytków, w tym zamek krzyżacki. Rozbudowania wymaga baza noclegowa, które nie obejmuje obiektów skategoryzowanych, lecz sieć pokoi gościnnych w gospodarstwach rolników.

3.6. Potencjał przyrodniczy i jego ochrona

Na przestrzeni lat 2009-2013 udział obszarów prawnie chronionych w ogólnej powierzchni powiatu kętrzyńskiego, do którego należy gmina Barciany nie zmieniał się. Wynosił 21,8%, był więc niższy od wskaźnika w jednostkach referencyjnych.

Tabela 65. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w latach 2009-2013

Jednostka terytorialna	2009	2010	2011	2012	2013
Polska	32,3%	32,4%	32,5%	32,5%	32,5%
woj. warmińsko-mazurskie	46,5%	46,6%	46,7%	46,7%	46,7%
woj. podlaskie	32,0%	32,0%	32,0%	32,0%	32,0%
powiat kętrzyński	21,8%	21,8%	21,8%	21,8%	21,8%
powiat augustowski	66,8%	66,8%	66,9%	66,9%	66,9%
powiat olecki	40,0%	40,0%	40,0%	40,0%	40,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Na terenie gminy Barciany występują 3 spośród 10 ustanowionych prawem form ochrony przyrody. Można przy tym zauważyć, że zakres ochrony zmieniał się w analizowanym okresie tylko nieznacznie – obszary chronionego krajobrazu na terenie gminy miały łączną powierzchnię 1 522,0 ha, natomiast w 2010 roku przybył jeden pomnik przyrody i ich liczba ustabilizowała się na poziomie 63.

Tabela 66. Powierzchnia poszczególnych form ochrony przyrody występujących na terenie KOF w latach 2009-2013 w hektarach oraz liczba pomników przyrody w sztukach

	2009	2010	2011	2012	2013
Obszary chronionego krajobrazu	1522,0	1522,0	1522,0	1522,0	1522,0
Pomniki przyrody (szt.)	62	63	63	63	63

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL/GUS

Na terenie gminy Barciany znajdują się dwa obszary chronione (Jeziora Oświn oraz Doliny Rzeki Guber). Gmina jest również częścią Obszarów Natura 2000: Ostoja Warmińska i Ostoja nad Oświnem.

Tabela 67. Formy ochrony przyrody, stan na 31.12.2014

Lp.	Nazwa	Powierzchnia [ha]
Obszary chronionego krajobrazu		
1.	Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber	14 363,8
2.	Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Oświn	15 182,9
Obszary Natura 2000		
3.	Ostoja Warmińska PLB280015	145 342,0
4.	Ostoja nad Oświnem PLH280044	3 356,7

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych otrzymanych z gminy i <http://bip.olsztyn.rdos.gov.pl/rejestry-form-ochrony-przyrody>, dostęp z dnia 20.01.2015 r.

- Obszar Chronionego Krajobrazu Jeziora Oświn – powstały w 2008 roku obszar, położony na terenie gmin Barciany, Srokowo (powiat kętrzyński) oraz gminy Węgorzewo (powiat węgorzewski)³³,
- Obszar Chronionego Krajobrazu Doliny Rzeki Guber - powstały w 2008 roku, w większości (11 000 ha) znajduje się w zasięgu Nadleśnictwa Srokowo³⁴,
- Ostoja Warmińska PLB280015 – objęcie obszaru ochroną było umotywowane głównie faktem, iż w okresie lęgowym Ostoję zasiedla aż 2% populacji krajowej bociana białego. Na unikalność awifauny Ostoi Warmińskiej wpływają liczne populacje lęgowe dwóch innych rzadkich gatunków – orlika krzykliwego i żurawia³⁵,

³³Rozporządzenie Nr 149 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 13 listopada 2008 r. w sprawie Obszaru Chronionego Krajobrazu Jeziora Oświn.

³⁴ http://www.srokowo.olsztyn.lasy.gov.pl/obszary-chronionego-krajobrazu/-/asset_publisher/1M8a/content/obszary-chronionego-krajobrazu/pop_up?_101_INSTANCE_1M8a_viewMode=print#.VNs_VPmG-So, dostęp on-line 11.02.2014

³⁵ <http://ine.eko.org.pl/>, dostęp on-line 11.02.2014

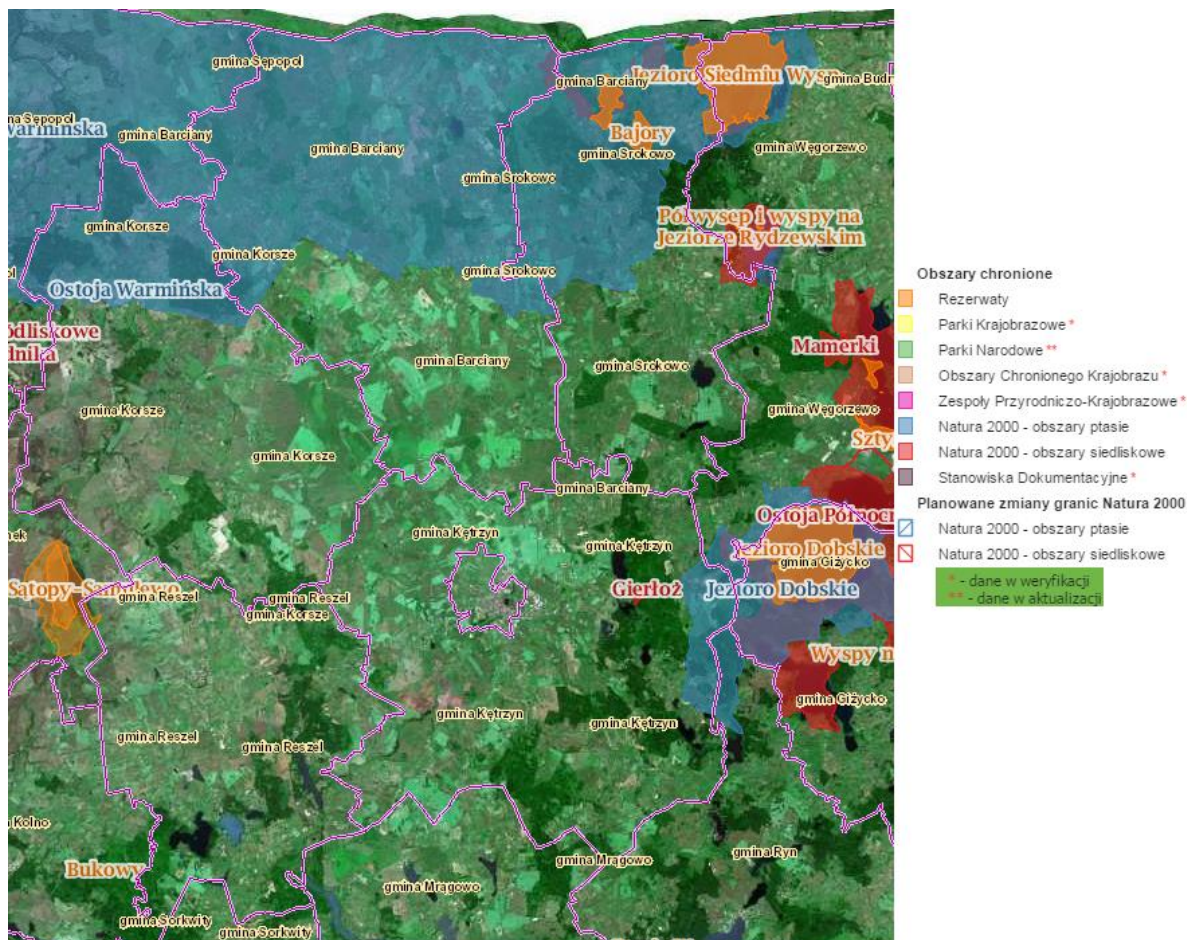

- Ostoja nad Oświnem PLH280044 – obszar składa się z jeziora, siedlisk rolniczych, lasów, torfowisk, bagien, łąk oraz zarośli. Na tym terenie znajduje się 6 rodzajów siedlisk przyrodniczych z I Dyrektywy Siedliskowej. Występują tu liczne gatunki zwierząt i chronionych w tym borsuk, łoś, skójką malarską, szczeżuja olbrzymia, rak błotny i ropucha zielona a także objęte ochronione gatunki roślin i grzybów 36.

Poniższa mapa ukazuje obszary chronione w podziale na poszczególne formy ochrony przyrody. Warto zauważyć, że niektóre z opisanych obszarów nie leżą w całości na terenie gminy Barciany, w szczególności największy z obszarów Natura 2000 – Ostoja Warmińska, która rozciąga się na północy województwa warmińsko-mazurskiego od powiatu braniewskiego na zachodzie poprzez powiat bartoszycki i kętrzyński, po powiat węgorzewski na wschodzie.

Mapa 4. Obszary chronione, stan na 31.12.2014

Źródło: opracowanie własne na podstawie <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/> dostęp z dnia 20.01.2015 r.

³⁶ <http://ine.eko.org.pl/>, dostęp on-line 11.02.2014

Na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego występuje 10 złóż surowców mineralnych, spośród czego 8 jest eksploatowanych. Na terenie gminy Barciany znajduje się wstępnie rozpoznane (ale jeszcze nieeksploatowane) złożo torfowe Skandawa-C.

Podsumowanie

- Gmina Barciany pozytywnie wyróżnia się na tle Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego pod względem potencjału ekologicznego,
- wpisuje się w obserwowane na terenie sąsiednich powiatów i województwa zjawisko objęcia dużych obszarów ochroną oraz ustanowieniem licznych i różnorodnych form ochrony przyrody (rezerваты, obszary chronionego krajobrazu, Obszary Natura 2000 i użytek ekologiczny),
- na terenie gminy nie dochodzi do degradacji środowiska spowodowanej odkrywkowym wydobywaniem surowców mineralnych, gdyż wstępnie rozpoznane złożo toru nie jest jeszcze eksploatowane.

3.7. Współpraca międzynarodowa

Na terenie gminy Barciany, w miejscowości Michałkowo, znajduje się przejście graniczne kolejowe. Od 1991 gmina należy do Związku Gmin Barcja, który działa między innymi na rzecz utworzenia przejścia granicznego Michałkowo-Żeleznodorożnyj. W ramach współpracy transgranicznej został opracowany program, obejmujący działania w zakresie:

- szlaków krajobrazowych, ścieżek rowerowych,
- spływów kajakowych rzekami np. Omet oraz na kanale Mazurskim,
- wystaw w Gminnym Ośrodku Kultury w Barcianach,
- wymiany zespołów artystycznych,
- organizowania imprez cyklicznych,
- wymian handlowej – transportu kolejowego osobowego i towarowego,
- wykupu bądź uprawiania gruntów rolnych,
- utworzenia przejścia granicznego w Michałkowie³⁷.

³⁷ Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Gminie Barciany, Załącznik Nr 1 do Uchwały Nr XXII/96/2008 z dnia 30 września 2008 r., Rady Gminy Barciany.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

4. Wyniki badania społecznego

4.1. Badanie wśród mieszkańców Gminy Barciany

W przeprowadzonym na potrzeby projektu badaniu udział wzięło łącznie 174 mieszkańców gminy Barciany (z czego 119 osób wypełniło kwestionariusz papierowy PAPI, a pozostałe 55 kwestionariusz ankiety internetowej CAWI).

4.1.1. Próba

Prawie dwie trzecie respondentów stanowiły kobiety. Próba była bardziej wyrównana pod kątem grup wieku, najwięcej znalazło się w niej osób w wieku 25-34 oraz 45-55 lat.

Tabela 68. Respondenci według płci

Płeć	Liczba	%
Kobieta	110	63,22%
Mężczyzna	59	33,91%
Brak odpowiedzi	5	2,87%
łącznie	174	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

Tabela 69. Respondenci według wieku

Wiek	Liczba	%
Poniżej 24 lat	4	2,30%
25 – 34 lata	55	31,61%
35 – 44 lata	42	24,14%
45 – 54 lata	49	28,16%
Powyżej 55 lat	22	12,64%
Brak odpowiedzi	2	1,15%
łącznie	174	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

W ankiecie najliczniej wzięły udział osoby z wykształceniem średnim. Drugą co do liczebności grupę stanowili respondenci z wykształceniem średnim.

Tabela 70. Respondenci według wykształcenia

Wykształcenie	Liczba	%
Podstawowe/gimnazjalne	11	6,33%
Zasadnicze zawodowe	28	16,09%
Średnie	71	40,80%
Wyższe	59	33,91%
Brak odpowiedzi	5	2,87%
łącznie	174	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

Większość osób, które wzięły udział w badaniu pracuje (najczęściej jest to praca najemna). Bezrobotni stanowili około jednej piątej respondentów.

Tabela 71. Respondenci według statusu społeczno-ekonomicznego

Odpowiedź	Liczba	%
Praca na własny rachunek	19	10,93%
Praca najemna	64	36,79%
Praca w indywidualnym gospodarstwie rolnym	18	10,34%
Bezrobocie	37	21,26%
Emerytura	17	9,77%
Renta	3	1,72%
Nauka	5	2,87%
Inne/brak odpowiedzi	11	6,32%
łącznie	174	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

Prawie trzy czwarte ankietowanych urodziło się na terenie Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego, zaś wśród nich w grupie tej przeważały osoby pochodzące z samych Barcian. Co istotne, znacząca większość osób, które wzięły udział w badaniu mieszka na terenie gminy Barciany przez czas dłuższy niż 15 lat. Można więc uznać, że ich odpowiedzi oparte były na wieloletnim doświadczeniu.

Tabela 72. Respondenci według miejsca urodzenia

Odpowiedź	Liczba	%
Gmina Barciany	74	42,53%
Inna gmina Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego	55	31,61%
Inna gmina województwa warmińsko-mazurskiego (spoza Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego)	27	15,52%
Poza województwem warmińsko-mazurskim	17	9,77%
Brak odpowiedzi	1	0,57%
łącznie	174	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

Tabela 73. Respondenci według czasu zamieszkania na terenie gminy

Odpowiedź	Liczba	%
Poniżej 5 lat	3	1,72%
5-10 lat	12	6,90%
11-15 lat	14	8,05%
Dłużej niż 15 lat	145	83,33%
łącznie	174	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

4.1.2. Wyniki badania

Ankieta rozpoczynała się od ogólnego pytania o ocenę gminy jako miejsca do zamieszkania. Największa grupa osób wybrała opinie *średnio* lub *dobrze*. Można zauważyć, że oceny pozytywne były znacznie liczniejsze od negatywnych (ponad 40% w porównaniu do niecałych 10%), zaś średnia wyniosła 2,37.

Tabela 74. Ocena gminy jako miejsca do zamieszkania w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą

Ocena	Liczba	%
0 (bardzo źle)	8	4,60%
1 (źle)	9	5,17%
2 (średnio)	79	45,40%
3 (dobrze)	67	38,51%
4 (bardzo dobrze)	11	6,32%
łącznie	174	100%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

Analiza ocena poszczególnych aspektów życia w gminie pokazuje zróżnicowanie w odczuciach respondentów. Za atuty gminy można uznać *Estetykę i czystość w gminie* oraz *Zieleń miejską*. Z kolei za obszary problematyczne mieszkańcy uznają *Możliwości znalezienia pracy w gminie* oraz *Stan dróg*.

Tabela 75. Ocena aspektów życia w gminie (w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą)

Aspekt życia w gminie	Średnia ważnych odpowiedzi
Możliwości znalezienia pracy w gminie	0,79
Stan dróg	1,42
Standard i dostępność mieszkań	1,49
Dostęp do usług służby zdrowia	1,64
Dostępność infrastruktury publicznej dla osób niepełnosprawnych	1,75
Stan chodników	2,35
Ekologia i gospodarka odpadami	2,39
Bezpieczeństwo mieszkańców	2,41
Oferta kulturalno-rozrywkowa	2,48
Stan i dostępność infrastruktury sportowej	2,56
Jakość oświaty na poziomie podstawowym	2,57
Opieka nad dziećmi (żłobki i przedszkola)	2,61
Zieleń miejska	2,66
Estetyka i czystość w gminie	2,73

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

Z oceną poszczególnych aspektów życia w gminie powiązane było również określenie, w których z nich powinny zostać podjęte priorytetowe działania. Odpowiedzi mieszkańców

w obu kwestiach są spójne – wskazywali oni na konieczność interwencji władz w celu poprawy sytuacji w zakresie *Stanu dróg* oraz *Możliwości znalezienia pracy w gminie*.

Tabela 76. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań³⁸

Aspekt życia w gminie	Liczba	%
Stan dróg	117	67,24%
Możliwości znalezienia pracy w gminie	103	59,20%
Dostęp do usług służby zdrowia	65	37,36%
Standard i dostępność mieszkań	48	27,59%
Bezpieczeństwo mieszkańców	31	17,82%
Ekologia i gospodarka odpadami	19	10,92%
Stan chodników	17	9,77%
Dostępność infrastruktury publicznej dla osób niepełnosprawnych	13	7,47%
Oferta kulturalno-rozrywkowa	13	7,47%
Jakość oświaty na poziomie podstawowym	13	7,47%
Estetyka i czystość w gminie	12	6,90%
Stan i dostępność infrastruktury sportowej	11	6,32%
Opieka nad dziećmi (żłobki i przedszkola)	10	5,75%
Zieleń miejska	7	4,02%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

Następną poruszoną w ankiecie kwestią był rozwój gospodarczy gminy na tle innych gmin w Polsce. Analizując odpowiedzi respondentów poziom rozwoju gospodarczego Barcian można ocenić jako umiarkowanie wysoki – najczęściej udzielane były odpowiedzi 2 oraz 3 zaś średnia ocen wyniosła 2,38.

Tabela 77. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego Gminy na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza bardzo zaś 4 bardzo wysoki poziom)

Ocena	Liczba	%
0	10	5,75%
1	23	13,22%
2	59	33,91%
3	56	32,18%
4	26	14,94%
łącznie	174	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

Kolejne pytanie zostało przygotowane na wzór Net Promoter Score używanego często w badaniach marketingowych – respondenci mieli określić na ile prawdopodobne jest, że poleciliby przyjacielom lub krewnym gminę Barciany, jako dobre miejsce do zamieszkania. Wskaźnik obliczany jest poprzez odjęcie od procenta osób, które można określić jako Promotorów (wybierających odpowiedzi 9 lub 10) odsetka Krytyków (odpowiedzi 0-6). W przypadku gminy Barciany wartość wskaźnika wynosi -78,74%. Oznacza to, że jest raczej mało prawdopodobne aby polecili oni swoją gminę jako dobre miejsce do zamieszkania (jednak

³⁸ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

można też zauważyć, że najwyższy był odsetek odpowiedzi 5 a więc znajdującej się w środku skali).

Tabela 78. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjaciołom lub krewnym Gminy jako dobrego miejsca do zamieszkania (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne”, zaś 10 „pewne”)

Ocena	Liczba	%
0	12	6,89%
1	16	9,20%
2	19	10,92%
3	27	15,52%
4	19	10,92%
5	43	24,71%
6	8	4,60%
7	15	8,62%
8	8	4,60%
9	4	2,30%
10	3	1,72%
łącznie	174	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

Kolejne pytanie dotyczyło motywacji, które mogłyby skłonić Respondentów do zmiany miejsca zamieszkania. Najczęściej wybierana była odpowiedź *Względy zawodowe – możliwość znalezienia dobrej pracy/założenia działalności gospodarczej*, co jest spójne z wynikającą się z wcześniejszych pytań tezą, iż sytuacja na gminnym rynku pracy jest niekorzystna. Drugim, co do częstości wyborem była *Możliwość wyjazdu za granicę*.

Tabela 79. Czynniki, które mogłyby skłonić Respondentów do zmiany miejsca zamieszkania³⁹

Odpowiedź	Liczba	%
Względy zawodowe – możliwość znalezienia dobrej pracy/założenia działalności gospodarczej	79	45,40%
Możliwość wyjazdu za granicę	36	20,69%
Możliwość zamieszkania bliżej natury	26	14,94%
Osobista potrzeba zmiany otoczenia	19	10,92%
Względy osobiste – chęć mieszkania bliżej krewnych, powrót do miejsca urodzenia	15	8,62%
Nic, zdecydowanie nie opuściłbym obecnego miejsca zamieszkania	14	8,05%
Możliwość zamieszkania w dużym mieście	14	8,05%
Uwarunkowania związane z edukacją i samorozwojem np. podjęcie studiów wyższych	13	7,47%
Inne	1	0,57%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

³⁹ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

Ostatnie pytanie ankiety dotyczyło rozwoju gminy w przyszłości. Najczęściej wskazywanymi kierunkami były *Rozwój gospodarczy, wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców oraz Poprawa jakości życia mieszkańców.*

Tabela 80. Wskazania najważniejszych kierunków rozwoju Gminy w przyszłości⁴⁰

Odpowiedź	Liczba	%
Rozwój gospodarczy, wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców	128	73,56%
Poprawa jakości życia mieszkańców	123	70,69%
Pełniejsze wykorzystanie potencjału turystycznego	53	30,46%
Poprawa komunikacji z innymi Gminami w regionie i poza nim	41	23,56%
Działania na rzecz podtrzymywania i kultywowania lokalnych tradycji	24	13,79%
Ekologia i poszanowanie środowiska naturalnego	22	12,64%
Promocja i wzmacnianie marki Gminy	22	12,64%
Rozwój społeczeństwa informacyjnego	16	9,20%
Inne	2	1,15%

Źródło: Badanie ankietowe (N=174)

4.1.3. Podsumowanie

Osoby biorące udział w badaniu oceniły gminę Barciany jako umiarkowanie dobre miejsce do zamieszkania. Jako atuty gminy można określić *Estetykę i czystość w gminie oraz Zieleń miejską.* Najniżej oceniane były natomiast Możliwości znalezienia pracy w gminie oraz Stan dróg, w których to obszarach powinny zostać, zdaniem Respondentów, podjęte priorytetowe działania władz.

Według osób biorących udział w badaniu, poziom rozwoju gospodarczego Barcian na tle innych gmin jest stosunkowo wysoki. Jest natomiast mało prawdopodobne by respondenci polecili gminę jako dobre miejsce do zamieszkania. Jeśli chodzi o motywacje, które mogłyby skłonić badanych do przeprowadzki, najczęściej wybieraną odpowiedzią były względy związane z życiem zawodowym. Zdaniem mieszkańców najważniejszymi kierunkami, w jakich powinna rozwijać się gmina Barciany są *Rozwój gospodarczy, wspieranie przedsiębiorczości mieszkańców oraz Poprawa jakości życia mieszkańców.*

⁴⁰ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

4.2. Badanie wśród przedsiębiorców Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego

W ramach części badawczej projektu zostało przeprowadzone również badanie skierowane do specyficznej grupy mieszkańców, jaką stanowią przedsiębiorcy

4.2.1. Próba

W badaniu wzięło udział 38 przedsiębiorców. Próba była zrównoważona płciowo a także stosunkowo wyrównana jeśli chodzi o grupy wiekowe.

Tabela 81. Respondenci według płci

Płeć	%
Kobieta	50,00%
Mężczyzna	50,00%
łącznie	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Tabela 82. Respondenci według wieku

Wiek	%
Poniżej 24 lat	5,26%
25 – 34 lata	31,58%
35 – 44 lata	23,68%
45 – 54 lata	18,42%
Powyżej 55 lat	21,05%
łącznie	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Poziom wykształcenia respondentów był wysoki, najliczniejsza grupa (prawie 70%) miała wykształcenie wyższe a kolejne około 30% średnie.

Tabela 83. Respondenci według wykształcenia

Wykształcenie	%
Zasadnicze zawodowe	2,63%
Średnie	28,95%
Wyższe	68,42%
łącznie	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Rozkład terytorialny prowadzonych przez respondentów działalności również był równomierny. Nieco mniej liczni byli jedynie przedsiębiorcy z gminy Srokowo, zaś silniej reprezentowane były Korsze oraz Reszel.

Tabela 84. Prowadzone przez respondentów przedsiębiorstwa według lokalizacji

Odpowiedź	%
miasto Kętrzyn	15,79%
gmina Kętrzyn	15,79%
gmina Barciany	15,79%

Odpowiedź	%
gmina Korsze	21,05%
gmina Reszel	21,05%
gmina Srokowo	10,53%
łącznie	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Tabela 85. Prowadzone przez respondentów przedsiębiorstwa według Sekcji PKD

Odpowiedź	%
Sekcja A – Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23,69%
Sekcja C – Przetwórstwo przemysłowe	5,27%
Sekcja E – Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	2,64%
Sekcja F – Budownictwo	5,26%
Sekcja G – Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	7,89%
Sekcja H – Transport i gospodarka magazynowa	2,63%
Sekcja K – Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	7,89%
Sekcja M – Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	5,26%
Sekcja P – Edukacja	2,63%
Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	2,63%
Sekcja R – Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	10,53%
Sekcja S – Pozostała działalność usługowa	23,68%
łącznie	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Większość z reprezentowanych przez Respondentów przedsiębiorstw działa już ponad 14 lat, co jest bardzo pozytywne z punktu widzenia badania, gdyż można założyć, że biorące udział w badaniu osoby mają duże doświadczenie w zakresie działalności gospodarczej na terenie KOF.

Tabela 86. Prowadzone przez Respondentów przedsiębiorstwa według roku powstania

Odpowiedź	%
2001 lub wcześniej	28,95%
2001-2005	5,26%
2006-2010	26,32%
2011 lub później	39,47%
łącznie	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

4.2.2. Wyniki badania

Ankieta rozpoczynała się od ogólnego pytania o ocenę gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej. Najliczniejsze były oceny umiarkowanie negatywne oraz neutralne, zaś średnia ocena wynosiła 1,61.

Tabela 87. Ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą

Ocena	%
0 (bardzo źle)	13,16%
1 (źle)	36,84%
2 (średnio)	28,95%
3 (dobrze)	18,42%
4 (bardzo dobrze)	2,63%
łącznie	100%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Analizując odpowiedzi w podziale na gminy, można zauważyć, że przedsiębiorcy w gminy Korsze byli najbardziej zadowoleni z warunków prowadzenia działalności gospodarczej.

Tabela 88. Średnia ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą

Gmina	Średnia
miasto Kętrzyn	1
gmina Kętrzyn	1,33
gmina Barciany	2,33
gmina Korsze	2,5
gmina Reszel	1
gmina Srokowo	2

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Jeśli spojrzeć na poszczególne aspekty życia i prowadzenie działalności gospodarczej na terenie KOF można zauważyć pewne zróżnicowanie ocen, aczkolwiek w przypadku wszystkich pozycji średnie ocen były niższe niż 2. Najwyżej oceniane były *Współpraca między przedsiębiorcami* oraz *Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr*. Za kluczowy obszar problematyczny natomiast należy uznać *Politykę finansową Gminy (ulgi i zwolnienia z podatków opłat)*.

Tabela 89. Ocena aspektów prowadzenia działalności gospodarczej (w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą)

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	Średnia ważnych odpowiedzi
Polityka finansowa gminy (ulgi i zwolnienia z podatków opłat)	0,95
Działalność instytucji otoczenia biznesu	1,26
Infrastruktura techniczna	1,30
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	1,34
Promocja gospodarcza gminy	1,35

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	Średnia ważnych odpowiedzi
Stan dróg, dostępność komunikacyjna gminy	1,37
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	1,49
Współpraca między przedsiębiorcami	1,63

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Patrząc na wyniki w podziale na gminy można zauważyć, iż przedsiębiorcy z gminy Barciany najgorzej spośród wszystkich Respondentów oceniają aż cztery aspekty: *Politykę finansową Gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat), Stan dróg, dostępność komunikacyjna Gminy, Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr, Współpracę między przedsiębiorcami.*

Tabela 90. Średnia ocen aspektów prowadzenia działalności gospodarczej w podziale na gminy (w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą)

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	Miasto Kętrzyn	Gmina Kętrzyn	Gmina Barciany	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
Polityka finansowa Gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)	1,33	1,33	0,33	0,50	1,17	1,36
Działalność instytucji otoczenia biznesu	1,50	1,50	1,00	0,83	1,17	1,36
Infrastruktura techniczna	1,50	1,00	1,33	0,83	1,50	1,75
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	1,67	1,50	1,00	0,83	1,50	0,92
Promocja gospodarcza Gminy	2,00	1,50	1,33	0,67	2,00	1,33
Stan dróg, dostępność komunikacyjna Gminy	1,83	1,17	0,83	1,50	1,00	1,67
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	2,17	1,33	0,67	1,00	2,00	1,83
Współpraca między przedsiębiorcami	1,50	1,83	1,33	1,50	2,17	1,36

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Z oceną poszczególnych aspektów życia w gminie powiązane było również wskazanie tych spośród nich, które wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań. Ponownie wskazane została *Polityka finansowa gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)*. Za konieczne zostało również uznane podjęcie działań na rzecz poprawy *Stanu dróg i dostępności komunikacyjnej gminy.*

Tabela 91. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań⁴¹

Aspekty prowadzenia działalności w Gminie	%
Polityka finansowa Gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)	57,89%
Stan dróg, dostępność komunikacyjna Gminy	50,00%
Promocja gospodarcza Gminy	36,84%

⁴¹ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

Aspekty prowadzenia działalności w Gminie	%
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	34,21%
Infrastruktura techniczna	26,32%
Instytucje otoczenia biznesu	26,32%
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	21,05%
Współpraca między przedsiębiorcami	15,79%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Analiza odpowiedzi w podziale na przedsiębiorców reprezentujących poszczególne gminy pokazuje, że w gminie Barciany często wskazywanym obszarem działań była również *Infrastruktura techniczna*.

Tabela 92. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań w podziale na gminy⁴²

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	Miasto Kętrzyn	Gmina Kętrzyn	Gmina Barciany	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
Polityka finansowa Gminy (ulgi i zwolnienia z podatków i opłat)	66,67%	66,67%	83,33%	62,50%	50,00%	50,00%
Stan dróg, dostępność komunikacyjna Gminy	33,33%	50,00%	16,67%	12,50%	12,50%	0,00%
Promocja gospodarcza Gminy	0,00%	33,33%	16,67%	12,50%	37,50%	0,00%
Możliwość uzyskania wsparcia przy zakładaniu działalności gospodarczej	50,00%	16,67%	0,00%	0,00%	25,00%	25,00%
Infrastruktura techniczna	33,33%	50,00%	66,67%	50,00%	100,00%	0,00%
Instytucje otoczenia biznesu	33,33%	16,67%	16,67%	12,50%	0,00%	50,00%
Możliwość znalezienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr	16,67%	16,67%	16,67%	12,50%	50,00%	75,00%
Współpraca między przedsiębiorcami	16,67%	33,33%	33,33%	25,00%	12,50%	50,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Następną poruszoną w ankiecie kwestią był rozwój gospodarczy gmin, gdzie respondenci prowadzą działalność gospodarczą, na tle innych gmin w Polsce. Z odpowiedzi respondentów widać, że postrzegają oni KOF raczej jako obszar mało rozwinięty - prawie 70% stanowią oceny 0 i 1, zaś średnia wynosiła 1,18.

⁴² Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

Tabela 93. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego gminy gdzie respondenci prowadzą działalność gospodarczą, na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza niski, zaś 4 bardzo wysoki poziom)

Ocena	%
0	21,06%
1	47,37%
2	23,68%
3	7,89%
4	0,00%
łącznie	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Kolejne pytanie zostało przygotowane na wzór Net Promoter Score używanego często w badaniach marketingowych – respondenci mieli określić na ile prawdopodobne jest, że poleciliby przyjaciołom lub krewnym w której prowadzą działalność gospodarczą. Wskaźnik obliczany jest poprzez odjęcie od procenta osób, które można określić jako promotorów (wybierających odpowiedzi 9 lub 10) odsetka Krytyków (odpowiedzi 0-6). W przypadku badania przedsiębiorców wartość wskaźnika wynosi -94,74%, co oznacza, że raczej nie poleciliby swoich gmin jako dobrego miejsca do działalności gospodarczej.

Tabela 94. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjaciołom lub krewnym swojej Gminy jako dobrego miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne”, zaś 10 „pewne”)

Ocena	%
0	23,69%
1	18,42%
2	10,53%
3	21,05%
4	5,26%
5	10,53%
6	5,26%
7	2,63%
8	2,63%
9	0,00%
10	0,00%
łącznie	100,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

Osoby biorące udział w badaniu zostały również zapytane o to, jakie branże mają największe szanse na rozwój w reprezentowanych przez nich gminach. Najwięcej wskazań dotyczyło *Rolnictwa* oraz *Turystyki*.

Tabela 95. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy⁴³

Odpowiedź	%
Rolnictwo	71,05%
Turystyka	63,16%
Przetwórstwo rolno-spożywcze	52,63%
Przemysł elektrotechniczny i maszynowy	21,05%
Przemysł meblarski	13,16%
Przemysł odzieżowy	2,63%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

W gminie Barciany najczęściej wybieraną odpowiedzią była *Turystyka*, *Rolnictwo* było wskazywane nieco rzadziej.

Tabela 96. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy⁴⁴

Aspekt prowadzenia działalności gospodarczej	Miasto Kętrzyn	Gmina Kętrzyn	Gmina Barciany	Gmina Korsze	Gmina Reszel	Gmina Srokowo
Rolnictwo	50,00%	66,67%	83,33%	25,00%	87,50%	100,00%
Turystyka	66,67%	66,67%	100,00%	75,00%	50,00%	100,00%
Przetwórstwo rolno-spożywcze	50,00%	50,00%	66,67%	62,50%	25,00%	75,00%
Przemysł elektrotechniczny i maszynowy	33,33%	16,67%	0,00%	25,00%	12,50%	25,00%
Przemysł meblarski	16,67%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%	0,00%
Przemysł odzieżowy	0,00%	16,67%	0,00%	12,50%	37,50%	25,00%

Źródło: Badanie ankietowe (N=38)

4.2.3. Podsumowanie

Biorący udział w badaniu przedsiębiorcy oceniali obszar KOF jako niezbyt dobre miejsce do prowadzenia działalności gospodarczej. Najbardziej problematycznym aspektem jest *Polityka finansowa gmin (ulgi i zwolnienia z podatków opłat)*. W związku z tym priorytetowe działania władz powinny zostać podjęte właśnie w tym obszarze. Przedsiębiorcy są zdania, że gminy KOF, w których prowadzą działalność gospodarczą są niezbyt rozwinięte gospodarczo i nie poleciliby ich jako dobrego miejsca dla funkcjonowania przedsiębiorstw.

Jako branże z największym potencjałem rozwojowym przez przedsiębiorców z gminy Barciany zidentyfikowana zostały *Turystyka*.

⁴³ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

⁴⁴ Procenty nie sumują się do 100%, gdyż było to pytanie wielokrotnego wyboru

5. Analiza problemów

Poniższa tabela zawiera analizę problemów gminy Barciany wypracowaną podczas spotkania warsztatowo-konsultacyjnego. Problemy te zostały podzielone na trzy sfery: społeczną, zasobów i potencjałów oraz gospodarki i promocji.

<p>Problemy w sferze społecznej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – utrudniony dostęp do urządzeń kultury i sportu – niski stopień integracji społeczności lokalnej – wysokie bezrobocie, brak nowych miejsc pracy – duża liczba osób korzystających z GOPS-u – niski standard mieszkań – niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych – zły stan dróg – utrudniony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej – brak stałego dostępu do policji – bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych – degradacja istniejących zabytków
<p>Problemy w sferze zasobów i potencjałów</p>	<ul style="list-style-type: none"> – brak lokali użytkowych do wynajmu – stare budynki i budowle – brak nowego budownictwa mieszkaniowego – niedostateczna infrastruktura techniczna – brak zagospodarowania jeziora Arklickiego – brak miejsc do wypoczynku – degradacja obiektów zabytkowych – brak dostępności do obiektów zabytkowych (własność prywatna) – niewystarczające pokrycie gminy planami zagospodarowania przestrzennego (tylko 5% terenów gminy ma takie plany) – niska świadomość ekologiczna – zły stan świetlic wiejskich – brak wolnych uzbrojonych terenów inwestycyjnych – zanikające tradycje – duża migracja ludności – brak specjalistów – niski poziom wykształcenia – niski przyrost naturalny
<p>Sfera gospodarki i promocji</p>	<ul style="list-style-type: none"> – niewystarczający rynek pracy, niewystarczająca liczba nowych miejsc pracy – brak dużych przedsiębiorstw – niewystarczająca oferta biur pracy – mała liczba działających mikroprzedsiębiorstw – brak aktywnych instytucji otoczenia biznesu – niewystarczająca promocja gminy – brak oferty inwestycyjnej

6. Analiza SWOT

Analiza SWOT to jedna z najpopularniejszych technik analitycznych. Stosowana jest we wszystkich obszarach planowania strategicznego jako główne narzędzie analizy strategicznej. Jest podstawą do zidentyfikowania i sformułowania podstawowych problemów i zagadnień strategicznych.

Analiza ta polega na podziale posiadanych informacji o danym zagadnieniu na cztery grupy, nazywane kategoriami czynników rozwojowych. Są to: mocne strony, słabe strony, szanse i zagrożenia. Nazwa SWOT jest skrótem pochodzącym od pierwszych liter angielskich słów:

- Strengths (mocne strony) – analiza uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią silne strony obszaru i które należy wykorzystać sprzyjąc będą jego rozwojowi (utrzymać je jako mocne, i na których należy oprzeć jej przyszły rozwój);
- Weaknesses (słabe strony) – analiza uwarunkowań wewnętrznych, które stanowią słabe strony obszaru i które niewyeliminowane będą utrudniać jego rozwój (należy minimalizować ich oddziaływanie);
- Opportunities (szanse) – analiza uwarunkowań zewnętrznych, które nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności obszaru, ale które mogą być traktowane jako szanse, i przy odpowiednio podjętych przez nią działaniach, wykorzystane jako czynniki sprzyjające rozwojowi gminy;
- Threats (zagrożenia) – analiza uwarunkowań zewnętrznych, które także nie są bezpośrednio zależne od zachowania społeczności obszaru, ale które mogą stanowić zagrożenie dla jego rozwoju (należy unikać ich negatywnego oddziaływania na rozwój gminy).

W poniższej tabeli znajduje się analiza SWOT dla gminy Barciany:

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> – Wysoki poziom estetyki i czystości w gminnych miejscowościach – Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego – Wysoki stopień bezpieczeństwa obszaru – Uregulowana gospodarka odpadami – Duży stopień zwodociągowania gminy – Wolne obiekty i obszary pod inwestycje (bez uzbrojenia) – Dostępne, wolne obszary pod potrzeby budownictwa mieszkaniowego – Działające organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> – Niska atrakcyjność inwestycyjna wynikająca z peryferyjnego położenia – Wykluczenie komunikacyjne – Zły stan techniczny części dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich – Wysoki udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej – Zastój w budownictwie, w tym mieszkaniowym – Niekorzystne tendencje demograficzne, migracja ludzi młodych – Niewystarczający stopień pokrycia siecią gazową obszaru – Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej

Mocne strony	Słabe strony
<ul style="list-style-type: none"> - Dobrze działający ośrodek pomocy społecznej - Zintegrowane społecznie odmienne środowiska kulturowe - Wysoki poziom rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (wysoka frekwencja wyborcza) - Istnienie dużych obszarów gruntów rolnych - Istnienie przejścia kolejowego w Michałkowie - Istniejące możliwości rozwoju w zakresie turystyki - Wysoki poziom środków przeznaczanych na działalność kulturalną i ochronę dziedzictwa narodowego 	<ul style="list-style-type: none"> - Mała liczba obiektów małej gastronomii i miejsc noclegowych - Niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki medycznej - Niski poziom uczestnictwa w ofercie kulturalnej - Umiarkowana współpraca i samorząd przedsiębiorców - Niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych i ich połączeń między sobą - Słabo rozwinięta sieć Internetu szerokopasmowego - Niewystarczające formy wsparcia osób niepełnosprawnych - Część obiektów użyteczności publicznej niedostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych - Niewielka liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w REGON - Wysokie ujemne saldo migracji - Wysoki % udział osób pozostających w trwale złej sytuacji materialnej

Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu
<ul style="list-style-type: none"> - Dostępność funduszy unijnych na: <ul style="list-style-type: none"> • rewitalizację obiektów zabytkowych promujących zasoby dziedzictwa historycznego regionu • rozwój odnawialnych źródeł energii • rozwój infrastruktury drogowej, kolejowej i lotniczej - zainteresowanie wymianą handlową potencjalnych partnerów z Rosji (otwarcie przejścia granicznego w Michałkowie) - Rozwój ekonomii społecznej – doświadczenie w tworzeniu i funkcjonowaniu spółdzielni socjalnych - Rozwój elastycznych form zatrudnienia (e-praca, możliwość ruchomego czasu pracy) - Moda na zdrowy styl życia - Rozwój społeczeństwa informacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> - Długotrwały kryzys gospodarczy w Polsce i na świecie - Niedostosowanie programów pomocowych do potrzeb KOF - Nadmierny wpływ polityki na życie społeczne i gospodarcze - Powiększenie terenu obszarów chronionych, Natura 2000 - Niewystarczające rozwiązania systemowe w zakresie ochrony zabytków - Brak otwartego przejścia granicznego w Michałkowie - Nieprecyzyjne regulacje w zakresie prowadzenie konsultacji społecznych - Starzejące się społeczeństwo, wydłużenie wieku emerytalnego - Nadmiernie restrykcyjne regulacje w zakresie ochrony środowiska

Szanse w otoczeniu	Zagrożenia w otoczeniu
<ul style="list-style-type: none">– Wysoki priorytet ochrony środowiska i produkcji proekologicznej w polityce UE i polskiego rządu– Wysoki priorytet wspierania w UE i kraju przedsięwzięć społecznych i gospodarczych realizowanych przez wielu partnerów– Rozwój systemów teleinformatycznych w Polsce i na świecie– Kapitał inwestycyjny dostępny na rynku krajowym i światowym– Przygraniczne położenie	<ul style="list-style-type: none">– Atrakcyjne płacowo warunki pracy w regionie i za granicą– Duża konkurencyjność zasiłków socjalnych w stosunku do oferowanych najniższych pensji

7. Analiza PEST

Analiza PEST jest analizą makrootoczenia. Jest ona wykonywana w oparciu o cztery typy czynników:

- Polityczne (Political) – obejmują uwarunkowania wynikające z sytuacji politycznej w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej, włączając w to uwarunkowania prawne,
- Ekonomiczne (Economic) – odnoszą się do sytuacji gospodarczej (PKB, koniunktura, rozwój gospodarczy),
- Społeczne (Social) – do grupy tej należą trendy demograficzne oraz także czynniki kulturowe oraz związane ze stylem życia ludności,
- Technologiczne (Technological) – dotyczą rozwoju technicznego i możliwości, jakie on stwarza, informatyzacji społeczeństwa oraz innowacyjności.

Polityczne (Political) – uwarunkowania wynikające z sytuacji politycznej w skali regionalnej, krajowej i międzynarodowej, włączając w to uwarunkowania prawne

- Wysoki priorytet dotyczący zachowania spójności społecznej, gospodarczej i terytorialnej w polityce UE
- Aktywna polityka rozwoju regionalnego kraju i UE, dążenie do wyrównywania dysproporcji regionalnych
- Koncentracja tematyczna UE na obszarach tematycznych (11 obszarów interwencji)
- Niestabilna sytuacja w kontaktach między UE a Rosją (mogąca wpływać na mały ruch graniczny z Obwodem Kaliningradzkim)
- Wysoki priorytet ochrony środowiska w polityce UE i Polsk i wynikające z niego przepisy prawne wpływające m.in. na prowadzenie działalności gospodarczej
- Brak zaufania społeczeństwa do elit politycznych w Polsce

Ekonomiczne (Economic) – sytuacja gospodarcza (PKB, koniunktura, rozwój gospodarczy)

- Sytuacja gospodarcza globalna – długi czas trwania kryzysu, powolne tempo wychodzenia z kryzysu
- Dostępność środków UE w perspektywie 2014-2020, szczególnie z RPO woj. warmińsko-mazurskiego oraz PO Polska Wschodnia
- Wysoki priorytet na poziomie UE i kraju dla gospodarki opartej na wiedzy
- Rosnący udział i znaczenie w strukturze gospodarki kraju przedsiębiorstw rozwijających się w oparciu o wiedzę,

- Zwiększające się rozwarstwienie ekonomiczne społeczeństwa
- Rosnące znaczenie telepracy i elastycznych form zatrudnienia
- Dość niska pozycja gospodarcza województwa warmińsko-mazurskiego w kraju i Europie
- Niska konkurencyjność i innowacyjność woj. warmińsko-mazurskiego w kraju
- Rosnące koszty ochrony środowiska w gospodarce, rozwój obszarów Natura 2000
- Jedna z najwyższych stóp bezrobocia w województwie warmińsko-mazurskim na tle kraju
- Korzystne warunki do rozwoju gospodarstw wysoko towarowych w regionie
- Potencjał turystyczny całego regionu

Społeczne (Social) – trendy demograficzne, czynniki kulturowe, czynniki związane ze stylem życia ludności

- Migracje (często zagranicę) wykształconych i przedsiębiorczych osób z powodów ekonomicznych
- Rosnący poziom i jakość kapitału ludzkiego w kraju (wykształcenia i umiejętności),
- Rosnąca długość życia społeczeństwa
- Utrwalanie się form demokracji pośredniej i bezpośredniej
- Postępujący rozwój społeczeństwa obywatelskiego
- Trwałe zagrożenie wykluczeniem społecznym i cyfrowym niektórych grup społecznych
- Konsumpcyjny styl życia
- Niski poziom kapitału społecznego w Polsce
- Starzenie się społeczeństwa
- Jakość kształcenia zawodowego w Polsce niedostosowana do potrzeb rynku pracy
- Postępujące zagrożenie chorobami cywilizacyjnymi

Technologiczne (Technological) – rozwój techniczny i możliwości, jakie on stwarza, informatyzacja społeczeństwa oraz innowacyjność

- Rozwój krajowej infrastruktury komunikacyjnej oraz rozwój transeuropejskich sieci transportowych (TEN-T)
- Słabo rozwinięta sieć komunikacji drogowej, kolejowej o znaczeniu krajowym
- Niski poziom dostępności komunikacyjnej regionu (w tym także dla inwestorów)
- Niski poziom rozwoju technologicznego i innowacyjności regionu

- Stosunkowo niski poziom innowacyjności regionu na tle Polski innych krajów UE
- Duży nacisk ze strony na UE na prowadzenie działalności innowacyjnej, znaczne środki przeznaczana na działalność B+R
- Rosnące znaczenie nowych technologii teleinformatycznych w rozwoju społecznym i gospodarczym
- Rozwój i rosnąca dostępność ekonomiczna do innowacji/nowych technologii
- Powszechność dostępu do informacji i łatwość komunikowania się w wymiarze globalnym, europejskim, krajowym, regionalnym i lokalnym

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

8. Misja i wizja rozwoju

W niniejszym rozdziale jest przedstawiona misja i wizja rozwoju danej jednostki samorządowej.

Wizja przedstawia pożądany obraz w danym okresie, jest opisem wizerunku gminy Barciany w odległej przyszłości, przy założeniu wystąpienia korzystnych uwarunkowań. Jest to koncepcja pewnego modelu w przyszłości.

Wizja gminy Barciany

Gmina Barciany to:

- bezpieczne, czyste, ekologiczne oraz przyjazne miejsce do życia i pracy.
- Aktywni przedsiębiorcy i mieszkańcy, którzy wykorzystując przygraniczne położenie zapewniają stały rozwój społeczny i gospodarczy gminy, oparty na rolnictwie, turystyce oraz sektorze małych i średnich przedsiębiorstw.

Misja natomiast stanowi syntetyczną deklarację określającą najwyższego poziomu cel, najogólniejszą koncepcję działania. W strategii tworzonej z udziałem partnerów społecznych, misja określa też wspólne zobowiązania wobec przyszłości.

Misją Gminy Barciany jest zwiększenie poziomu zaspokojenia potrzeb mieszkańców, dostępności do infrastruktury technicznej i komunikacyjnej oraz lepsze gospodarcze wykorzystanie zasobów gminy przy zachowaniu walorów środowiska naturalnego.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

9. Obszary strategiczne, cele priorytetowe, szczegółowe kierunki działań wraz z zadaniami realizacyjnymi

9.1. Obszary strategiczne

Struktura rezultatów, która została wypracowana w ramach Strategii jest następująca:

Schemat 1. Struktura rezultatów Strategii

Źródło: opracowanie własne

Wizja, tak jak zostało to zaznaczone w rozdziale 8, stanowi opis wizerunku miasta w przyszłości, natomiast **misja** jest najogólniejszym i najważniejszym celem rozwoju miasta, którego osiągnięcie możliwe będzie poprzez realizację podrzędnych mu celów priorytetowych, szczegółowych kierunków działania oraz zadań realizacyjnych.

Misja Srokowa zawiera w sobie najważniejsze cele w trzech wyznaczonych obszarach: obszarze społecznym, obszarze zasobów i potencjałów oraz obszarze gospodarki i promocji.

9.2. Cele priorytetowe

Do każdego z ww. wymienionych obszarów zostały opracowane **cele priorytetowe** stanowiące uszczegółowienie misji.

Cele priorytetowe określają rezultaty o zasadniczym znaczeniu w długiej perspektywie oraz kierunkują działania na rzeczy właściwe dla koncepcji rozwoju miasta. Cele priorytetowe związane są z decyzjami dotyczącymi utrzymania lub zmiany wykorzystania zasobów miasta, w tym również zasobów będących w dyspozycji sektora prywatnego i pozarządowego. Przypisane im szczegółowe kierunki działania wyznaczają sposób ich realizacji w zakresie przedsięwzięć właściwych dla rozwoju miasta.

Cele te są następujące:

Obszar społeczny

Cel 1. Wzrost jakości życia mieszkańców gminy Barciany

Cel 2. Rozwinięty społeczeństwo gminy Barciany

Obszar zasobów i potencjałów

Cel 3. Rozwinięta infrastruktura w gminie Barciany

Cel 4. Wysoki poziom zachowania potencjału przestrzennego i przyrodniczego gminy

Obszar gospodarki i promocji

Cel 5. Rozwój gospodarczy gminy Barciany

Niniejszy rozdział będzie stanowił meritum Strategii. W tej części dokumentu przedstawione zostaną cele przyporządkowane do poszczególnych obszarów strategicznych wraz z przypisanymi do nich szczegółowymi kierunkami działań i zadaniami realizacyjnymi, które określą sposób realizacji założonych celów.

Opracowane cele w sposób jednoznaczny będą wskazywać działania służące przeciwdziałaniu zdiagnozowanym negatywnym zjawiskom bądź będą służyć wzmocnieniu subregionalnych i lokalnych atutów oraz potencjałów.

9.3. Szczegółowe kierunki działań wraz z zadaniami realizacyjnymi

Do poszczególnych celów priorytetowych przypisane są **szczegółowe kierunki działań**. Będą one możliwe do osiągnięcia poprzez propozycje działań niezbędnych do realizacji celów strategii (zadań realizacyjnych). Wyznaczają one działania właściwe dla koncepcji rozwoju miasta. Łącznie zostało wyznaczonych 17 szczegółowych kierunków działań.

Do celu 1 **Wzrost jakości życia mieszkańców gminy Barciany** zostały zaproponowane następujące szczegółowe kierunki działań:

- 1.1. Zwiększenie dostępności do opieki nad dziećmi, osobami starszymi, niepełnosprawnymi i niedostosowanymi społecznie
- 1.2. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony zdrowia
- 1.3. Utrzymanie istniejącego poziomu bezpieczeństwa

Do celu 2 **Rozwinięty społeczeństwo gminy Barciany** zostały zaproponowane następujące szczegółowe kierunki działań:

- 2.1. Podnoszenie jakości kształcenia
- 2.2. Poprawa dostosowania podaży siły roboczej do potrzeb rynku pracy
- 2.3. Zwiększenie dostępu do kultury i sportu
- 2.4. Wzrost aktywności społecznej i wzmocnienia więzi lokalnych w gminie

Do celu 3 **Rozwinięta infrastruktura w gminie Barciany** zostały zaproponowane następujące szczegółowe kierunki działań:

- 3.1. Budowa, rozbudowa i poprawa stanu technicznego budynków
- 3.2. Rozwój infrastruktury turystycznej
- 3.3. Rozwój infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, ciepłowniczej, teleinformatycznej, gazowej, drogowej, elektroenergetycznej)

Do celu 4 **Wysoki potencjał przestrzenny i ekologiczny gminy Barciany** zostały zaproponowane następujące szczegółowe kierunki działań:

- 4.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami przestrzennymi
- 4.2. Wykorzystanie potencjału OZE
- 4.3. Zachowanie dobrego stanu zasobów naturalnych

Do celu 5 **Rozwój gospodarczy gminy Barciany** zostały zaproponowane następujące szczegółowe kierunki działań:

- 5.1. Rozwój istniejącego potencjału rolnictwa
- 5.2. Wzrost poziomu przedsiębiorczości i innowacyjności
- 5.3. Wzmacnianie marki gminy Barciany

Następnie do każdego ze szczegółowych kierunków działań zostały przypisane **zadania realizacyjne**. Zadania realizacyjne niezbędne do wdrożenia Strategii: to wszystkie przedsięwzięcia, programy i projekty oraz inne działania, które mogą być przypisane do realizacji pojedynczej jednostce organizacyjnej lub osobie.

W poniższych tabelach znajduje się szczegółowe omówienie szczegółowych kierunków działań, w których zostały zawarte następujące elementy:

- Zadania realizacyjne
- Powiązanie z problemami oraz mocnymi i słabymi stronami
- Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego
- Powiązanie z programami operacyjnymi na lata 2014-2020

Cel priorytetowy 1. Wzrost jakości życia mieszkańców gminy Barciany	
Szczegółowy kierunek działania 1.1: Zwiększenie dostępności do opieki nad dziećmi, osobami starszymi, niepełnosprawnymi i niedostosowanymi społecznie	
Powiązanie ze słabymi stronami/ problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewystarczające formy wsparcia osób niepełnosprawnych ▪ Część obiektów użyteczności publicznej niedostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych ▪ Duża liczba osób korzystających z pomocy społecznej
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Istnienie na terenie gminy przedszkola ▪ Dobrze działające ośrodki pomocy społecznej
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie domu dziennej i całodobowej opieki ▪ Tworzenie przy szkołach klas integracyjnych ▪ Wspieranie podmiotów świadczących usługi na rzecz osób starszych i niepełnosprawnych ▪ Wspieranie podmiotów ekonomii społecznej ▪ Doszkalanie osób zajmujących się dziećmi i młodzieżą ▪ Likwidacja barier architektonicznych w przestrzeniach publicznych ▪ Promowanie i organizacja szkoleń dla osób zajmujących się osobami starszymi i niepełnosprawnymi ▪ Stworzenie oferty dla osób niedostosowanych społecznie lub zagrożonych demoralizacją np. świetlica socjoterapeutyczna ▪ Rozwój oferty kulturalno-rekreacyjnej dla osób starszych, niepełnosprawnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym ▪ Prowadzenie przedszkoli gminnych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.2.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH 7.3.1. DOSKONALENIE ADMINISTRACJI
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych 2.11. Regionalny rynek pracy
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś II efektywne polityki publiczne dla rynku pracy

Cel priorytetowy 1. Wzrost jakości życia mieszkańców gminy Barciany	
Szczegółowy kierunek działania 1.2: Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony zdrowia	
Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niedostateczny dostęp do specjalistycznej opieki medycznej ▪ Niewystarczające formy wsparcia osób niepełnosprawnych
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działające organizacje pozarządowe ▪ Dobrze działające ośrodki pomocy społecznej
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Realizacja programów profilaktyki zdrowotnej ▪ Przeciwdziałanie alkoholizmowi, narkomanii i innym uzależnieniom

	<ul style="list-style-type: none"> Promowanie zdrowego stylu życia Wsparcie w zakresie lepszej opieki medycznej, pielęgnacyjnej i rehabilitacyjnej osób starszych i niepełnosprawnych Wspieranie rozszerzenia dostępu do specjalistycznej opieki medycznej
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.2.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych 2.3. Cyfrowy region 2.10. Regionalny rynek pracy 2.11. Włączenie społeczne
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II – E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś II – Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Cel priorytetowy 1. Wzrost jakości życia mieszkańców gminy Barciany

Szczegółowy kierunek działania 1.3: Utrzymanie istniejącego poziomu bezpieczeństwa

Powiązanie ze słabymi stronami/ problemami	<ul style="list-style-type: none"> Znaczne odległości od jednostek Państwowej Straży Pożarnej Brak stałego dostępu do policji Zły stan techniczny części dróg gminnych i powiatowych Wysoki udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> Wysoki stopień bezpieczeństwa obszaru
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Podnoszenie standardu wyposażenia jednostek straży ochotniczej Rozwijanie i doskonalenie systemu monitoringu wizyjnego w gminie
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.2.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH 7.3.1. DOSKONALENIE ADMINISTRACJI
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.7. Infrastruktura transportowa
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II. E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 2. Rozwinięte społeczeństwo gminy Barciany	
Szczegółowy kierunek działania 2.1: Podnoszenie jakości kształcenia	
Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Duża liczba dzieci przypadająca na jednej oddział w szkołach podstawowych ▪ Brak przedszkola publicznego ▪ Niedostatecznie rozwinięte kształcenie zawodowe, niedostosowanie do rynku pracy ▪ Zły stan techniczny części budynków placówek oświatowych
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dobry dostęp do komputerów podłączonych do Internetu uczniów z gminy Barciany
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Utrzymanie wysokiego poziomu bazy oświatowej ▪ Wspieranie inicjatyw w zakresie oferty kształcenia pozaszkolnego ▪ Modernizacja oraz wyposażenie w sprzęt i pomoce naukowe placówek oświatowych i świetlic wiejskich ▪ Systematyczne podnoszenie kwalifikacji nauczycieli oraz opiekunów w kierunku pozaszkolnych form kształcenia ▪ Zapewnienie powszechnej opieki przedszkolnej ▪ Wprowadzanie nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych w szkołach
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.2.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.2. Kadry dla gospodarki 2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś I. Powszechny dostęp do szybkiego internetu Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś I. Młode osoby na rynku pracy Oś II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki, edukacji
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M01 – Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Cel priorytetowy 2. Rozwinięty społeczeństwo gminy Barciany	
Szczegółowy kierunek działania 2.2.: Poprawa dostosowania podaży siły roboczej do potrzeb rynku pracy	
Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niedostatecznie rozwinięte kształcenie zawodowe, niedostosowanie do rynku pracy ▪ Niewystarczający rynek pracy, niewystarczająca liczba nowych miejsc pracy ▪ Brak dużych przedsiębiorstw ▪ Niewystarczająca oferta biur pracy ▪ Wysokie bezrobocie, brak nowych miejsc pracy ▪ Duża liczba osób korzystających z GOPS-u ▪ Brak specjalistów ▪ Niski poziom wykształcenia ▪ Wysoki % udział osób pozostających w trwale złej sytuacji materialnej ▪ Niekorzystne tendencje demograficzne, migracja ludzi młodych ▪ Wysokie ujemne saldo migracji
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Działające organizacje pozarządowe
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie prowadzenia kursów i szkoleń podnoszących kwalifikacje i rekwalifikacje zawodowe ▪ Wspieranie inicjatyw w zakresie samozatrudnienia ▪ Organizacja szkoleń dla bezrobotnych zgodnie z potrzebami rynku pracy ▪ Tworzenie programów zawodowych przy współpracy z lokalnym środowiskiem gospodarczym ▪ Działania na rzecz zmiany postaw ludzi młodych wchodzących na rynek pracy – motywowanie do aktywności zawodowej
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.2.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH 7.1.3. WZROST LICZBY MIEJSC PRACY
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.2. Kadry dla gospodarki
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki, edukacji
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M01 – Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Cel priorytetowy 2. Rozwinięte społeczeństwo gminy Barciany	
Szczegółowy kierunek działania 2.3: Zwiększenie dostępu do kultury i sportu	
Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dostępność bibliotek w gminie Barciany jest niska, zaobserwować można niską liczbę czytelników ▪ Niewielka ilość stowarzyszeń ukierunkowanych na kulturę ▪ Niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych i ich połączeń między sobą ▪ Niedostateczny dostęp do oferty kulturalnej ▪ Zintegrowane społecznie odmienne środowiska kulturowe
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Oferta Gminnego Ośrodka Kultury w Barcianach jest różnorodna, GOK organizuje bądź współorganizuje imprezy odpowiadające różnym potrzebom (biegi, warsztaty, wystawy, imprezy muzyczne) ▪ Największa liczba imprez organizowanych w gminie Barciany spośród wszystkich gmin powiatu kętrzyńskiego ▪ Wysoki poziom środków przeznaczanych na działalność kulturalną i ochronę dziedzictwa narodowego ▪ Zintegrowane społecznie odmienne środowiska kulturowe
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rewitalizacja zasobów naturalnych i dostosowanie do funkcji rekreacyjnych i integracyjnych ▪ Rozszerzenie oferty zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży ▪ Usprawnienie zarządzania obiektami infrastruktury sportowej ▪ Dokończenie budowy i rozbudowa sali widowiskowej przy GOK ▪ Promowanie zajęć artystycznych i korzystania z oferty kulturalnej i sportowej ▪ Promocja poszczególnych kultur ▪ Wsparcie doskonalenia zawodowego pracowników instytucji kultury oraz innych animatorów kultury ▪ Podejmowanie działań na rzecz zachowania i rozwoju dziedzictwa niematerialnego ▪ Wspieranie podmiotów prywatnych i organizacji pozarządowych ukierunkowanych na upowszechnianie kultury i zachowanie dziedzictwa kulturowego ▪ Wykreowanie sztandarowych wydarzeń kulturalnych ▪ Poprawa stanu infrastruktury, zaplecza instytucjonalnego, materialnego, organizacyjnego instytucji kultury ▪ Wspieranie działań na rzecz rewitalizacji obiektów zabytkowych ▪ Rozszerzenie nowoczesnej i atrakcyjnej oferty kulturalnej (w oparciu m.in. o tradycje ludowe, historie i legendy) spójnej z ofertą turystyczną
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	<p>7.2.1. ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO</p> <p>7.2.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH</p>
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.3. Cyfrowy region

	2.6. Kultura i dziedzictwo 2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.8. Oś priorytetowa VIII : Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II. E-administracja i otwarty rząd Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa
Powiązanie z Programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej	INTERREG Europa Środkowa oś 3. Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w Europie Środkowej

Cel priorytetowy 2. Rozwinięte społeczeństwo gminy Barciany

Szczegółowy kierunek działania 2.4.: Wzrost aktywności społecznej i wzmocnienia więzi lokalnych w gminie

Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zanikające tradycje ▪ Duża migracja ludności
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zintegrowane społecznie odmienne środowiska kulturowe ▪ Działające organizacje pozarządowe ▪ Wysoki poziom rozwoju społeczeństwa obywatelskiego (wysoka frekwencja wyborcza)
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Finansowe wspieranie aktywności w sołectwach ▪ Rozwijanie form dialogu społecznego – wykorzystanie nowych technologii ▪ Prowadzenie działań na rzecz wzmocnienia poczucia tożsamości i więzi lokalnych ▪ Wspieranie i kontynuowanie organizacji przedsięwzięć integrujących środowiska lokalne ▪ Wspieranie tworzenia samorządów mieszkańców działających w formie rad sołeckich ▪ Tworzenie budżetu obywatelskiego – wspieranie inicjatyw lokalnych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.2.1. ROZWÓJ KAPITAŁU SPOŁECZNEGO
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.3. Cyfrowy region 2.6. Kultura i dziedzictwo

	2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych 2.11. Włączenie społeczne
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.8. Oś priorytetowa VIII : Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II. E-administracja i otwarty rząd Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś II. Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji Oś IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa
Powiązanie z Programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej	INTERREG Europa Środkowa oś 3. Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w Europie Środkowej

Cel priorytetowy 3. Rozwinięta infrastruktura w gminie Barciany

Szczegółowy kierunek działania 3.1.: Budowa, rozbudowa i poprawa stanu technicznego budynków

Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zastój w budownictwie, w tym mieszkaniowym ▪ Zły stan techniczny części budynków placówek oświatowych ▪ Niski standard mieszkań ▪ Niewystarczająca liczba mieszkań komunalnych ▪ Część obiektów użyteczności publicznej niedostosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych ▪ Bariery architektoniczne dla osób niepełnosprawnych ▪ Brak lokali użytkowych do wynajmu ▪ Stare budynki i budowle ▪ Brak nowego budownictwa mieszkaniowego
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Dostępne, wolne obszary pod potrzeby budownictwa mieszkaniowego ▪ Duży stopień zwodociągowania gmin ▪ Wolne obiekty i obszary pod inwestycje (bez uzbrojenia)
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Prowadzenie remontów, adaptacji i modernizacji (w tym termomodernizacji) budynków ▪ Poprawa stanu technicznego i standardu mieszkań komunalnych ▪ Kontynuacja programu usuwania azbestu z budynków mieszkalnych i użytkowych ▪ Poprawa standardu w zasobie prywatnym poprzez programy dotyczące zwiększenia efektywności energetycznej, ograniczenia niskiej emisji ▪ Dostosowanie obiektów użyteczności publicznej do potrzeb osób o ograniczonej zdolności ruchowej
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju	7.2.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH 7.4.3. POPRAWA JAKOŚCI I OCHRONA ŚRODOWISKA

Województwa Warmińsko- Mazurskiego	
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.4. Efektywność energetyczna 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.1 – Oś priorytetowa I : zmniejszenie emisyjności gospodarki
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 3. Rozwinięta infrastruktura w gminie Barciany

Szczegółowy kierunek działania 3.2: Rozwój infrastruktury turystycznej i sportowo-rekreacyjnej

Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewystarczająca liczba obiektów małej gastronomii i brak miejsc hotelowych ▪ Niedostateczny dostęp do oferty kulturalnej ▪ Degradacja istniejących zabytków ▪ Brak zagospodarowania jeziora Arklickiego ▪ Brak miejsc do wypoczynku
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wysoki potencjał turystyki i istniejące możliwości rozwoju w tym zakresie ▪ Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego ▪ Wysoki poziom estetyki i czystości w gminnych miejscowościach ▪ Wysoki poziom środków przeznaczanych na działalność kulturalną i ochronę dziedzictwa narodowego
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Stworzenie nowych i rewitalizacja istniejących miejsc do rekreacji ▪ Rozbudowa i modernizacja istniejącej bazy sportowej ▪ Stworzenie zintegrowanego systemu informacji turystycznej ▪ Wspieranie tworzenia bazy noclegowej i infrastruktury okołoturystycznej ▪ Wytyczenie i przygotowanie szlaków rowerowych, pieszych oraz konnych ▪ Rozwój istniejącej identyfikacji wizualnej, oznakowanie atrakcji turystycznych ▪ Stworzenie warunków do rozwoju turystyki i rekreacji zimowej (biegi narciarskie, kuligi, lodowiska, itp.)
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko- Mazurskiego	7.2.2. WZROST DOSTĘPNOŚCI I JAKOŚCI USŁUG PUBLICZNYCH

Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.5. Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów 2.7. Infrastruktura transportowa
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś I. Powszechny dostęp do szybkiego internetu Oś II. E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich	M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 3. Rozwinięta infrastruktura w gminie Barciany

Szczegółowy kierunek działania 3.3: Rozwój infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, ciepłowniczej, teleinformatycznej, gazowej, drogowej, elektroenergetycznej)

Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Uregulowana gospodarka odpadami ▪ Duży stopień zwodociągowania gmin ▪ Systematyczna modernizacja dróg wojewódzkich ▪ Niewystarczająca liczba ścieżek rowerowych i ich połączeń między sobą ▪ Słabo rozwinięta sieć Internetu szerokopasmowego ▪ Zły stan dróg ▪ Niedostateczna infrastruktura techniczna
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Zły stan techniczny części dróg gminnych i powiatowych ▪ Wysoki udział dróg gminnych o nawierzchni gruntowej ▪ Znacząca ilość odpadów komunalnych
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Rozbudowa i przebudowa sieci wodno-kanalizacyjnej, stacji uzdatniania wody, oczyszczalni ścieków oraz oczyszczalni przydomowych ▪ Rozbudowa i przebudowa sieci ciepłowniczej ▪ Wspieranie działań na rzecz rozbudowy sieci teleinformatycznej i gazowej ▪ Remont i modernizacja dróg na terenie gminy ▪ Rozbudowa i modernizacja oświetlenia dróg i miejscowości ▪ Zwiększenie dostępności do infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, ciepłowniczej, teleinformatycznej i elektroenergetycznej. ▪ Modernizacja i budowa sieci deszczowej i instalacji burzowej
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.4.3. POPRAWA JAKOŚCI I OCHRONA ŚRODOWISKA 7.4.1. ZWIĘKSZENIE ZEWNĘTRZNEJ DOSTĘPNOŚCI KOMUNIKACYJNEJ ORAZ WEWNĘTRZNEJ SPÓJNOŚCI 7.4.2. DOSTOSOWANA DO POTRZEB SIECI NOŚNIKÓW ENERGII
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.6. Kultura i dziedzictwo 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji

Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.1 – Oś priorytetowa I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki
---	--

Cel priorytetowy 4. Wysoki poziom zachowania potencjału przestrzennego i przyrodniczego gminy	
Szczegółowy kierunek działania 4.1: Racjonalne gospodarowanie zasobami przestrzennymi	
Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewystarczające pokrycie gminy planami zagospodarowania przestrzennego (tylko 5% terenów gminy ma takie plany) ▪ Brak wolnych uzbrojonych terenów inwestycyjnych ▪ Wysoki poziom estetyki i czystości w gminnych miejscowościach ▪ Brak zagospodarowania jeziora Arlickiego ▪ Brak oferty inwestycyjnej
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wolne obiekty i obszary pod inwestycje (bez uzbrojenia) ▪ Dostępne, wolne obszary pod potrzeby budownictwa mieszkaniowego ▪ Duży stopień zwodociągowania gmin
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Tworzenie nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego ▪ Rewitalizacja i inwentaryzacja cmentarzy komunalnych ▪ Poprawa estetyki gminy ▪ Przygotowanie terenów inwestycyjnych ▪ Udostępnianie terenów na potrzeby społeczne mieszkańców ▪ Uzbrojenie nowych terenów pod budownictwo mieszkaniowe
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.4.3. POPRAWA JAKOŚCI I OCHRONA ŚRODOWISKA
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.6. Kultura i Dziedzictwo 2.8. Obszary wymagające rewitalizacji
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.2. – Oś priorytetowa II : Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu
Powiązanie z Programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej	M07 – Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Cel priorytetowy 4. Wysoki poziom zachowania potencjału przestrzennego i przyrodniczego gminy	
Szczegółowy kierunek działania 4.2: Wykorzystanie potencjału OZE	
Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> Niska świadomość ekologiczna
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Promowanie inicjatyw w zakresie zwiększenia poziomu wykorzystania odnawialnych źródeł energii w systemach grzewczych i oświetleniowych Zwiększanie efektywności energetycznej i inteligentnego zarządzania oraz wykorzystywania OZE w budynkach użyteczności publicznej
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.4.3. POPRAWA JAKOŚCI I OCHRONA ŚRODOWISKA
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.4. Efektywność energetyczna
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.1 – Oś priorytetowa I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki
Powiązanie z Programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej	INTERREG Oś 3. Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w Europie Środkowej

Cel priorytetowy 4. Wysoki poziom zachowania potencjału przestrzennego i przyrodniczego gminy	
Szczegółowy kierunek działania 4.3: Zachowanie dobrego stanu zasobów naturalnych	
Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> Niska świadomość ekologiczna Znacząca ilość odpadów komunalnych
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> Działające organizacje pozarządowe Uregulowana gospodarka odpadami
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Budowa punktu selekcji odpadów komunalnych Zakup specjalistycznego sprzętu i pojemników do segregacji odpadów komunalnych Prowadzenie działań z zakresu usuwania wyrobów zawierających azbest Prowadzenie edukacji proekologicznej Prowadzenie działań mających na celu zachęcanie mieszkańców i przedsiębiorców do przyłączania się do sieci kanalizacyjnej, ciepłowniczej, gazowej Utrzymanie różnorodności biologicznej terenów cennych przyrodniczo

	<ul style="list-style-type: none"> Utrzymanie wysokiego poziomu czystości wód Prowadzenie działań na rzecz zmniejszenia niskiej emisji Adaptacja terenu gminy do zmian klimatycznych poprzez odpowiednie utrzymanie zieleni oraz zwiększanie stopnia retencjonowania wód opadowych i roztopowych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.4.3. POPRAWA JAKOŚCI I OCHRONA ŚRODOWISKA
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.4. Efektywność energetyczna 2.5. Środowisko przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów
Powiązanie z PO Infrastruktura i Środowisko	2.2.1 – Oś priorytetowa I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki 2.2.2 – Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II. E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z PO Inteligentny Rozwój	Oś II. Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I
Powiązanie z Programami Europejskiej Współpracy Terytorialnej	INTERREG Oś 3. Gospodarka Niskoemisyjna

Cel priorytetowy 5. Rozwój gospodarczy gminy Barciany

Szczegółowy kierunek działania 5.1: Rozwój istniejącego potencjału rolnictwa

Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> Istnienie dużych obszarów gruntów rolnych
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> Rozdrobnienie produkcji rolnej
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> Promocja działań proekologicznych w rolnictwie Rozwijanie oferty produktów lokalnych Wzmocnienie i rozwój marki produktów lokalnych Wspieranie tworzenia grup producenckich Wspieranie rozwoju przetwórstwa rolno-spożywczego Wspieranie lokalnych przedsiębiorców produkujących zdrową żywność Działania mające na celu integrację działających na terenie gmin przedsiębiorstw i zachęcanie do konkurencyjnej współpracy między nimi
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa	7.1.1. WZROST KONKURENCYJNOŚCI REGIONU POPRZEZ ROZWÓJ INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI 7.1.2. WZROST INNOWACYJNOŚCI FIRM

Warmińsko-Mazurskiego	
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur 2.10. Regionalny rynek pracy
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II. E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś I. Osoby młode na rynku pracy

Cel priorytetowy 5. Rozwój gospodarczy gminy Barciany

Szczegółowy kierunek działania 5.2: Wzrost poziomu przedsiębiorczości i innowacyjności

Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niewielka liczba podmiotów zarejestrowana w rejestrze REGON ▪ Nerozwinięta współpraca i samorząd przedsiębiorców ▪ Niska atrakcyjność inwestycyjna wynikająca z peryferyjnego położenia ▪ Niewystarczający rynek pracy, niewystarczająca liczba nowych miejsc pracy ▪ Brak dużych przedsiębiorstw ▪ Niewystarczająca oferta biur pracy ▪ Mała liczba działających mikroprzedsiębiorstw ▪ Brak aktywnych instytucji otoczenia biznesu ▪ Niewystarczająca promocja gminy ▪ Brak oferty inwestycyjnej ▪ Brak wolnych uzbrojonych terenów inwestycyjnych ▪ Brak specjalistów ▪ Niski poziom wykształcenia
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wolne obiekty i obszary pod inwestycje (bez uzbrojenia)
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie uruchamiania nieuciążliwych dla środowiska zakładów produkcyjnych ▪ Podjęcie działań na rzecz rozszerzenia strefy ekonomicznej ▪ Tworzenie oferty inwestycyjnej dla potencjalnych inwestorów ▪ Wspieranie tworzenia małych i średnich przedsiębiorstw ▪ Wspieranie inicjatyw wykorzystania lokalnego potencjału turystycznego w tym agroturystyki ▪ Stworzenie centrum przedsiębiorczości i ekonomii społecznej, wspieranie innowacji społecznych ▪ Tworzenie warunków do powstawania innowacyjnych start-up'ów ▪ Wspieranie wdrażania ekoinnowacji w przedsiębiorstwach ▪ Wspieranie tworzenia grup producenckich ▪ Wspieranie rozwoju kompetencji pracowników i pracodawców ▪ Wzmacnianie ofert instytucji otoczenia biznesu spoza gminy

Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.1.1. WZROST KONKURENCYJNOŚCI REGIONU POPRZECZ ROZWÓJ INTELIGENTNYCH SPECJALIZACJI 7.1.2. WZROST INNOWACYJNOŚCI FIRM 7.1.3. WZROST LICZBY MIEJSC PRACY
Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur 2.4. Efektywność energetyczna 2.10. Regionalny rynek pracy
Powiązanie z PO Polska Wschodnia	Oś priorytetowa I. Przedsiębiorcza Polska Wschodnia
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II. E-administracja i otwarty rząd Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa
Powiązanie z PO Inteligentny Rozwój	Oś II. Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I Oś IV. Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego

Cel priorytetowy 5. Rozwój gospodarczy gminy Barciany

Szczegółowy kierunek działania 5.3: Wzmacnianie marki gminy Barciany

Powiązanie ze słabymi stronami/problemami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Niedostateczna promocja gminy Barciany wśród turystów, przedsiębiorców itp. zarówno w zakresie oferty kulturalnej i sportowej jak i inwestycyjnej ▪ Brak oferty inwestycyjnej
Powiązanie z mocnymi stronami	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Istnienie często aktualizowanej strony internetowej gminy ▪ Wysoki poziom estetyki i czystości w gminnych miejscowościach ▪ Przygraniczne położenie ▪ Atrakcyjne turystycznie walory środowiska naturalnego ▪ Wysoki poziom środków przeznaczanych na działalność kulturalną i ochronę dziedzictwa narodowego
Zadania realizacyjne	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Wspieranie rozwoju inicjatyw promujących gminę typu questing* i geocaching** ▪ Prowadzenie stałej promocji oferty inwestycyjnej ▪ Promocja imprez kulturalnych i sportowych ▪ Współdziałanie z partnerami zewnętrznymi w prowadzeniu działań promocyjnych ▪ Tworzenie warunków sprzyjających promocji produktów lokalnych
Powiązanie z celami Strategii Rozwoju Województwa Warmińsko-Mazurskiego	7.1.3. WZROST LICZBY MIEJSC PRACY 7.3.2. INTENSYFIKACJA WSPÓŁPRACY MIĘDZYREGIONALNEJ

Powiązanie z RPO Warmia i Mazury	2.6. Kultura i dziedzictwo
Powiązanie z PO Polska Cyfrowa	Oś II. E-administracja i otwarty rząd
Powiązanie z PO Wiedza Edukacja Rozwój	Oś IV. Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

* Questing - odkrywanie dziedzictwa miejsca, turystyka z zagadkami

** Geocaching - zabawa w poszukiwanie skarbów za pomocą odbiornika GPS

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

10. Źródła finansowania

W niniejszym rozdziale przeanalizowana została możliwość pozyskiwania środków zewnętrznych na realizację szczegółowych kierunków działań. Zbadano wszystkie z zaproponowanych zadań realizacyjnych – przypisanych do szczegółowych kierunków działań pod kątem zdobycia finansowania na ich przeprowadzenie z zatwierdzonych i planowanych do zatwierdzenia Programów Operacyjnych na lata 2014 – 2020. Pod uwagę brano te Priorytety Inwestycyjne, w ramach których możliwe jest dofinansowanie działań podejmowanych przez samorządy terytorialne, ich związki oraz instytucje zależne/podległe samorządom terytorialnym.

Zewnętrzne źródła finansowania zostały określone jako osie priorytetowe i przypisane do nich priorytety inwestycyjne, zakodowane za pomocą skrótów, których wyjaśnienia znajdują się poniżej:

- RPO WiM – Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury (wersja zatwierdzona przez KE)
- PO PW – Program Operacyjny Polska Wschodnia (wersja zatwierdzona przez KE)
- POIŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko (wersja zatwierdzona przez KE)
- PO PC – Program Operacyjny Polska Cyfrowa (wersja zatwierdzona przez KE)
- PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój (wersja zatwierdzona przez KE)
- POIR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój (wersja z dnia 19.12.2014, uzgodniona z KE)
- INTERREG EUROPA – Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej - INTERREG EUROPA (wersja zatwierdzona przez KE)
- INTERREG EUROPA ŚRODKOWA – Program Europejskiej Współpracy Terytorialnej - Program Współpracy Interreg EUROPA ŚRODKOWA (wersja zatwierdzona przez KE)

Inne skróty użyte w analizie:

- PI – Priorytet Inwestycyjny
- KE – Komisja Europejska

Rozwinięcie skrótów poszczególnych priorytetów inwestycyjnych znajduje się w załączniku 1.

W tabeli poniżej znajduje się przyporządkowanie poszczególnych priorytetów wynikających z Programów Operacyjnych do celów priorytetowych i szczegółowych kierunków działań Strategii Rozwoju.

Cel priorytetowy 1: Wzrost jakości życia mieszkańców gminy Barciany

Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
1.1. Zwiększenie dostępności do opieki nad dziećmi, osobami starszymi, niepełnosprawnymi i niedostosowanymi społecznie	RPO WiM 2.9 PI 9a RPO WiM 2.11 PI 9iv PO WER Oś II PI 8vi PO WER Oś II PI 9iv
1.2. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony zdrowia	RPO WiM 2.9 PI 9a RPO WiM 2.3 PI 2c RPO WiM 2.10 PI 8vi RPO WiM 2.11 PI 9iv PO PC Oś II PI 2.c PO WER Oś II PI 8vi PO WER Oś II PI 9iv
1.3. Utrzymanie istniejącego poziomu bezpieczeństwa	RPO WiM 2.7 PI 7b PO PC Oś II PI 2.c PROW M07 Pd. 7.4.

Cel priorytetowy 2: Rozwinięte społeczeństwo gminy Barciany

Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
2.1. Podnoszenie jakości kształcenia	RPO WiM 2.2.PI 10i, PI 10iii RPO WiM 2.9 PI 10a PO PC Oś I PI 2.a PO PC Oś III PI 2.c PO WER Oś I PI 8ii PO WER Oś II PI 9i PROW M01 Pd 1.1.
2.2. Poprawa dostosowania podaży siły roboczej do potrzeb rynku pracy	RPO WiM 2.2 PI 10i, Pi10iv PO PC Oś III PI 2.c PO WER Oś I PI 8vi PO WER Oś II PI 8iv PO WER Oś II PI 9i PROW M01 Pd 1.1
2.3. Zwiększenie dostępu do kultury i sportu	RPO WiM 2.3 PI 2c RPO WiM 2.6 PI 6c RPO WiM 2.9 PI 9a PO PC Oś II PI 2.c PO PC Oś III PI 2.c PO WER Oś IV POIS 2.2.8 PI 6c) INTERREG Oś 3 PI6c EUROPA ŚR Oś3 PI6c
2.4. Wzrost aktywności społecznej i wzmocnienia więzi lokalnych w gminie	RPO WiM 2.3 PI 2c RPO WiM 2.6 PI 6c RPO WiM 2.9 PI 9a RPO WiM 2.11 PI 9i RPO WiM 2.11 PI 9iv PO PC Oś II PI 2.c PO PC Oś III PI 2.c PO WER PI Oś II 9i

	PO WER Oś IV POIŚ 2.2.8 PI 6c) INTERREG Oś 3 PI6c EUROPA ŚR Oś3 PI6c
--	---

Cel priorytetowy 3: Rozwinięta infrastruktura w gminie Barciany

Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
3.1. Budowa, rozbudowa i poprawa stanu technicznego budynków	RPO WiM 2.4 PI 4g RPO WiM 2.8 PI 9b POIŚ 2.2.1 PI 4.III PROW M07 Pd. 7.4.
3.2. Rozwój infrastruktury turystycznej	RPO WiM 2.5 PI 6d RPO WiM 2.7 PI 7b PO PC Oś I PI 2.a PO PC Oś II PI 2.c PROW M07 Pd. 7.4.
3.3. Rozwój infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, ciepłowniczej, teleinformatycznej, gazowej, drogowej, elektroenergetycznej)	RPO WiM 2.6 PI 6c RPO WiM 2.8 PI 9b POIŚ 2.2.1 PI 4.III
3.4. Wysoki poziom zabezpieczeń przeciw klęskom żywiołowym i pożarom	RPO WiM 2.4 PI 4.7 RPO WiM 2.5 PI 6.2 PI 6.4 POIŚ 2.2.2 PI 6.II

Cel priorytetowy 4: Wysoki poziom zachowania potencjału przestrzennego i przyrodniczego gminy

Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
4.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami przestrzennymi	RPO WiM 2.6 PI 6c RPO WiM 2.8 PI 9b POIŚ 2.2.2 PI 6.IV PROW M07 Pd. 7.4
4.2. Wykorzystanie potencjału OZE	RPO WiM 2.4 PI 4a PI 4b POIŚ 2.2.1 PI 4.III PI.4.V PI 4.VI POIR Oś II, PI 1b INTERREG Oś 3 PI4e
4.3. Zachowanie dobrego stanu zasobów naturalnych	RPO WiM 2.4 PI 43 RPO WiM 2.5 PI 6a POIŚ 2.2.1 PI 4.III PI.4.V PI 4.VI POIŚ 2.2.2 PI 5.II PI 6.I PI 6.II PI 6.III PO PC Oś II PI 2. POIR Oś II, PI 1b INTERREG Oś 3 PI4e

Cel priorytetowy 5: Rozwój gospodarczy gminy Barciany	
Szczegółowe kierunki działań	Źródła finansowania
5.1. Rozwój istniejącego potencjału rolnictwa	RPO WiM 2.1 PI 3a, 3c RPO WiM 2.10 PI 8vi PO PC Oś II PI 2.c PO WER Oś I PI 8ii
5.2. Wzrost poziomu przedsiębiorczości i innowacyjności	RPO WiM 2.1 PI 1a RPO WiM 2.1 PI 1b RPO WiM 2.1 PI 3a RPO WiM 2.4 PI 4b RPO WiM 2.10 PI 8iii RPO WiM 2.10 PI 8v POPW 2.1 PI 3A POIR Oś II, PI 1b POIR Oś IV, PI 1a PO PC Oś II PI 2.c PO PC Oś III PI 2.c
5.3. Wzmacnianie marki gminy Barciany	RPO WiM 2.6 PI 6c PO PC Oś II PI 2.c PO WER Oś IV

11. Wdrożenie i monitoring Strategii

11.1. Założenia wdrożenia strategii

- 1) Ze względu na uspołeczniony charakter i funkcję Strategii będzie ona dokumentem kierunkowym.
- 2) Wdrożenie Strategii będzie wymagało przygotowania szczegółowych działań operacyjnych formułowanych pojedynczo lub zbiorczo w ramach zadań realizacyjnych. Ich przygotowanie oraz wykonanie będzie miało miejsce na podstawie decyzji podejmowanych przez władze gminy.
- 3) Strategia będzie realizowana przez przedstawicieli władz gminy oraz innych partnerów instytucjonalnych i społecznych. Zadania realizacyjne zapisane w strategii w dużej części dotyczą działań, które będą prowadzone przez niesamorządowe instytucje publiczne, sektor prywatny oraz pozarządowy.
- 4) Do realizacji strategii niezbędne będzie podejmowanie działań:
 - samodzielnych przez gminę i jednostki podległe,
 - samodzielnych przez instytucje publiczne inne niż gmina,
 - samodzielnych przez podmioty sektora prywatnego,
 - samodzielnych przez organizacje pozarządowe,
 - indywidualnych przez mieszkańców i ich nieformalne grupy i środowiska,
 - wspólnych z udziałem partnerów z różnych sektorów: publicznego, prywatnego i pozarządowego.
- 5) Bardzo ważnym, a jednocześnie trudnym zadaniem będzie zaangażowanie wszystkich kluczowych dla rozwoju gminy interesariuszy/partnerów. Powodzenie w tym zakresie jest uzależnione od zdolności do wzajemnej komunikacji, radzenia sobie z różnicami interesów poszczególnych partnerów i grup, wspólnego uzgadniania, a następnie realizowania wspólnych przedsięwzięć.
- 6) W okresie wdrażania Strategii władze gminy będą występowały w różnych rolach, w tym jako:
 - bezpośredni samodzielny realizator działań,
 - inicjator i animator działań,
 - uczestnik działań podejmowanych wspólnie z innymi partnerami instytucjonalnymi i społecznymi,
 - wspierający organizacyjnie, technicznie i finansowo działania podejmowane przez partnerów instytucjonalnych i społecznych.

Planowanie i wdrażanie strategii w opisany powyżej sposób daje szansę świadomego wpływania na długookresowe procesy społeczne, gospodarcze, przyrodnicze i przestrzenne.

Pozwoli to na zarządzanie rozwojem w kolejnych latach i ponad występującymi w środowisku lokalnym naturalnymi konfliktami interesów.

11.2. Planowanie rozwoju gminy

Programowanie rozwoju jest zagadnieniem bardzo złożonym z uwagi na:

- 1) Potrzebę zintegrowania w jednym dokumencie aspektów społecznych, środowiskowych, przestrzennych, infrastrukturalnych i gospodarczych.
- 2) Społeczną wagę oraz dużą rozbieżność interesów różnych grup społeczności lokalnej, które często wywołują sytuacje konfliktowe.
- 3) Różną siłę i skalę zaangażowania poszczególnych grup interesariuszy (różna siła przebicia społecznego) w sprawach będących przedmiotem prac nad strategią. Może to wywoływać sytuację, w której interesy mniejszości mogą zdominować interesy większości.

Z powyższych względów programowanie i zarządzanie rozwojem wymaga:

- 1) Czytelnego i zintegrowanego systemu planowania.
- 2) Wyszczególnionych metod i narzędzi w zakresie:
 - diagnozowania/badania aktualnej sytuacji w gminie, w tym badań społecznych i rynkowych,
 - planowania rozwoju na poziomie strategicznym i operacyjnym,
 - zarządzania rozwojem (wdrażania planów, monitorowania i ewaluacji),
 - komunikacji i konsultacji społecznych.

Stosowanie wyszczególnionych narzędzi wymaga zintegrowanego systemu informatycznego (sprzęt i oprogramowanie) oraz wysokich standardów pracy użytkowników tego systemu.

Po przyjęciu Strategii Rozwoju przez władze samorządowe nastąpi jej realizacja. Poniżej przedstawiony jest cykl zarządzania Strategią.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Schemat 2. Cykl zarządzania Strategią

Źródło: opracowanie własne

Uspołeczniony charakter prac był jednym z podstawowych założeń tworzenia Strategii Rozwoju gminy Barciany. Dlatego też mieszkańcy będą włączeni w procedurę ewaluacji poprzez zaproponowany im udział w badaniach. Badania opinii mieszkańców będą stanowiły uzupełnienie monitoringu wskaźników opracowanych na podstawie danych zastanych zaś wyniki ewaluacji będą prezentowane mieszkańcom. Dostęp do wyników monitoringu oraz sformułowanych na ich podstawie ocen realizacji Strategii będzie również elementem prowadzonej przez władze samorządów polityki partycypacji zarządzania przez mieszkańców gminy.

11.3. Zasady zarządzania strategią

Skuteczna realizacja strategii opiera się na następujących zasadach:

- 1) Kompleksowe (całościowe) podejście.
- 2) Posiadanie priorytetów.
- 3) Koncentracja środków na zadania o największych korzyściach społecznych.
- 4) Weryfikowanie planów i działań z punktu widzenia zgodności z zasadami zrównoważonego rozwoju.
- 5) Rozwijanie współpracy partnerów społecznych.
- 6) Otwarta komunikacja z mieszkańcami.
- 7) Współpraca z partnerami w otoczeniu regionalnym, krajowym i międzynarodowym.
- 8) Stały monitoring realizacji strategii.
- 9) Konsekwencja w realizacji zadań dla długookresowych celów Strategii.

Zasady zrównoważonego rozwoju:

- 1) Zachowanie szansy dla przyszłych pokoleń na realizację ich potrzeb.
- 2) Poszanowanie zasobów ze względu na ich ograniczoność.
- 3) Harmonizowanie ekologicznych, społecznych i ekonomicznych celów rozwoju.
- 4) Długookresowe podejście do analizowania, planowania i urzeczywistniania celów rozwoju.

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom szczebla strategicznego, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów.

Celem systemu monitorowania i ewaluacji jest:

- ocenianie skuteczności strategii,
- wczesne ostrzeżenie przed zagrożeniami,
- wykrywanie zbliżania się do momentów, w których następuje konieczność zmiany drogi rozwoju danej jednostki,
- dostarczenie informacji niezbędnych do ewaluacji i w konsekwencji podjęcia decyzji o aktualizacji całej strategii lub niektórych jej elementów.

11.4. Monitoring strategii

Istotnym wymogiem, stawianym dokumentom szczebla strategicznego, jest wewnętrzny system monitorowania i ewaluacji postępów we wdrażaniu oraz osiąganiu założonych celów.

Celem systemu monitorowania i ewaluacji jest:

- ocenianie skuteczności strategii,
- wczesne ostrzeżenie przed zagrożeniami,
- wykrywanie zbliżania się do momentów, w których następuje konieczność zmiany drogi rozwoju miasta,
- dostarczenie informacji niezbędnych do ewaluacji i w konsekwencji podjęcia decyzji o aktualizacji całej strategii lub niektórych jej elementów.

Zakres monitorowania i ewaluacji obejmuje:

- realizację strategii (np. czy terminy rozpoczęcia i zakończenia przedsięwzięć są zgodne z harmonogramem),
- uzyskiwane wskaźniki pomiaru realizacji szczegółowych kierunków działań oceniające stopień ich osiągnięcia,
- czynniki rozwojowe wewnętrzne i w otoczeniu, które w istotny sposób wpłynęły na strategię, z punktu widzenia rozpoznania ich zmian w stopniu uzasadniającym aktualizację strategii, a przynajmniej dokonanie analizy stopnia jej aktualności. Szczególną rolę odgrywają czynniki, których analiza pozwoli zdiagnozować ewentualne zagrożenia dla realizacji strategii.

Monitoring będzie polegał na prowadzeniu w sposób ciągły obserwacji procesu realizacji Strategii, w tym rezultatów jakie ona przynosi i będzie ważnym elementem zarządzania rozwojem gminy. Sprawnie funkcjonujący system monitoringu będzie podstawowym warunkiem pozyskania rzetelnych danych umożliwiających dokonanie oceny strategii, w której cele priorytetowe będą osiągnane poprzez szczegółowe kierunki działań z przypisanymi do nich zadaniami realizacyjnymi.

Cele priorytetowe - wskaźnikiem realizacji będzie stopień zrealizowania kierunków działań, ewentualnie uzupełniony o wybrane dane.

Szczegółowe kierunki działań będą posiadały określone wskaźniki produktu lub rezultatu, wyliczane w procesie monitoringu. Kluczowym zadaniem monitoringu jest porównanie osiągniętych wartości wskaźników do ich wartości planowanych (oczekiwanych) w odniesieniu do kierunków działań wskazanych w strategii.

Uzupełnieniem oceny opartej na wskaźnikach mogą być cykliczne badania opinii mieszkańców. Badania mogą być uzupełnione konsultacjami społecznymi.

System wskaźników będzie spójny i podporządkowany jako całość monitorowaniu szczegółowych kierunków działań, a w konsekwencji celów priorytetowych. Aby umożliwić sprawne prowadzenie ewaluacji wskaźniki będą spełniały następujące kryteria:

- mierzalność – wskaźniki powinny być możliwe do zmierzenia na odpowiednio wysokim poziomie dokładności,
- rzetelność – pomiar wskaźników powinien być dokonywany w sposób obiektywny, za każdym razem na tych samych zasadach,
- trafność – wskaźniki powinny odzwierciedlać rzeczywisty poziom realizacji celów, a więc być dobrane, tak aby odzwierciedlać rzeczywiste wyniki działań,
- dostępność – wskaźniki powinny być dostępne dla osób lub instytucji dokonujących ewaluacji, ich pozyskanie powinno być proste i nie wymagać nadmiernych nakładów finansowych ani czasowych.

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Schemat 3. Procedura monitorowania

Źródło: opracowanie własne

11.5. Wskaźniki realizacji celów priorytetowych

Wszystkim szczegółowym kierunkom działań zostały przypisane wskaźniki dla systemu monitorowania Strategii Rozwoju. Wskaźniki te będą mogły być również wykorzystane przy opracowywaniu wniosków o dofinansowanie projektów ze środków zewnętrznych.

Cel priorytetowy 1: Wzrost jakości życia mieszkańców gminy Barciany

Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	Źródło
1.1. Zwiększenie dostępności do opieki nad dziećmi, osobami starszymi, niepełnosprawnymi i niedostosowanymi społecznie	<ul style="list-style-type: none"> Liczba miejsc dla osób starszych w placówkach opieki (w sztukach) Miejsca w przedszkolach (w sztukach) Miejsca w żłobkach i klubach dziecięcych (w sztukach) Liczba obiektów użyteczności publicznych dostosowanych do potrzeb osób niepełnosprawnych (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej BDL GUS Urząd Gminy
1.2. Wzrost poziomu zaspokojenia potrzeb w zakresie ochrony zdrowia	<ul style="list-style-type: none"> Apteki (w sztukach) Liczba programów informacyjnych i edukacyjnych w zakresie profilaktyki i ochrony zdrowia (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> BDL GUS Urząd Gminy
1.3. Utrzymanie istniejącego poziomu bezpieczeństwa	<ul style="list-style-type: none"> Liczba kamer monitoringu miejskiego (w sztukach) Liczba programów profilaktycznych, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa (w sztukach) Kwota przeznaczona na doposażenie służb porządkowych (zł) 	<ul style="list-style-type: none"> BDL GUS Urząd Gminy

Cel priorytetowy 2: Rozwinięte społeczeństwo gminy Barciany

Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	Źródło
2.1. Podnoszenie jakości kształcenia	<ul style="list-style-type: none"> Wyniki egzaminu szóstoklasisty (w %) Wyniki egzaminu gimnazjalnego (w %) Wyniku egzaminu maturalnego (w %) Średnia liczba uczniów przypadająca na 1 komputer w szkołach podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych (w sztukach) Liczba nauczycieli mianowanych i dyplomowanych do łącznej liczby nauczycieli (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży Placówki oświatowe
2.2. Poprawa dostosowania podaży siły roboczej do potrzeb rynku pracy	<ul style="list-style-type: none"> Stopa bezrobocia (procentowy udział liczby bezrobotnych w liczbie ludności aktywnej zawodowo) 	<ul style="list-style-type: none"> BDL GUS Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób bezrobotnych korzystających z aktywnych form pomocy oferowanych przez Powiatowym Urząd Pracy (w sztukach) ▪ Średni czas poszukiwania zatrudnienia (w miesiącach od momentu zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy) ▪ Liczba kampanii i akcji informacyjnych na rzecz promowania kształcenia zawodowego i ustawicznego w ciągu roku (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Łomży ▪ Placówki oświatowe ▪ Urząd Gminy
2.3. Zwiększenie dostępu do kultury i sportu	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba osób, która wzięła udział w imprezach organizowanych w gminie (w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców) ▪ Liczba wydarzeń kulturalnych organizowanych w gminie (w przeliczeniu na 1000 mieszkańców) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BDL GUS
2.4. Wzrost aktywności społecznej i wzmocnienia więzi lokalnych w gminie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ % środków z budżetu przeznaczony na realizację budżetu obywatelskiego (w %) ▪ Frekwencja w wyborach samorządowych (w %) ▪ Liczba projektów realizowanych z jednostkami zagranicznymi (w sztukach) ▪ Liczba Organizacji Pozarządowych (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy ▪ Państwowa Komisja Wyborcza

Cel priorytetowy 3: Rozwinięta infrastruktura w gminie Barciany		
Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	Źródło
3.1. Budowa, rozbudowa i poprawa stanu technicznego budynków	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Średnia powierzchnia oddawanych mieszkań (m2) ▪ Liczba nowych mieszkań i budynków mieszkalnych oddanych do użytkowania w ciągu roku (w sztukach) ▪ Liczba dostępnych lokali socjalnych (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy ▪ BDL GUS
3.2. Rozwój infrastruktury turystycznej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba miejsc w obiektach noclegowych (w sztukach) ▪ Długość tras rowerowych (km) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy ▪ BDL GUS
3.3. Rozwój infrastruktury technicznej (wodno-kanalizacyjnej, ciepłowniczej, teleinformatycznej, gazowej, drogowej, elektroenergetycznej)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ % ludności korzystającej z sieci wodociągowej ▪ % ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BDL GUS

	<ul style="list-style-type: none"> ▪ % ludności korzystającej z sieci gazowej ▪ Długość sieci kanalizacyjnej (km) ▪ Długość sieci wodociągowej (km) 	
3.4. Wysoki poziom zabezpieczeń przeciw klęskom żywiołowym i pożarom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Inwestycje w zakresie zabezpieczeń przeciw klęskom żywiołowym i pożarom (w zł) ▪ Liczba programów, informacyjnych i edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa (w sztukach) ▪ Kwota przeznaczona na wyposażenie służb porządkowych (zł) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy ▪ Służby Porządkowe

Cel priorytetowy 4: Wysoki poziom zachowania potencjału przestrzennego i przyrodniczego gminy		
Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	Źródła
4.1. Racjonalne gospodarowanie zasobami przestrzennymi	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Udział terenów objętych obowiązującym planem miejscowym (%) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy
4.2. Wykorzystanie potencjału OZE	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba budynków użyteczności publicznej wykorzystujących odnawialne źródła energii (w sztukach) ▪ % ulic objętych energooszczędnym oświetleniem (w %) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy
4.3. Zachowanie dobrego stanu zasobów naturalnych	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Liczba budynków użyteczności publicznej wykorzystujących odnawialne źródła energii (w sztukach) ▪ % segregowanych odpadów komunalnych ▪ Liczba programów informacyjnych i edukacyjnych w zakresie ekologii i ochrony przyrody (w sztukach) 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Urząd Gminy ▪ BDL GUS

Cel priorytetowy 5: Rozwój gospodarczy gminy Barciany		
Szczegółowe kierunki działań	Wskaźniki	Źródła
5.1. Rozwój istniejącego potencjału rolnictwa	<ul style="list-style-type: none">▪ Podmioty gospodarcze w sektorze rolniczym (w sztukach)▪ Liczba gospodarstw agroturystycznych (w sztukach)	<ul style="list-style-type: none">▪ Urząd Gminy▪ BDL GUS
5.2. Wzrost poziomu przedsiębiorczości i innowacyjności	<ul style="list-style-type: none">▪ Podmioty wpisane do rejestru REGON na 1000. ludności▪ Jednostki nowo zarejestrowane w rejestrze REGON na 1000 ludności	<ul style="list-style-type: none">▪ BDL GUS
5.3. Wzmacnianie marki gminy Barciany	<ul style="list-style-type: none">▪ Liczba przedsięwzięć promocyjnych zorganizowanych we współpracy z innymi JST (w sztukach)▪ Wartość środków przeznaczonych na działania promocyjne (zł)	<ul style="list-style-type: none">▪ Urząd Gminy

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Spis tabel

Tabela 1. Liczba ludności w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	15
Tabela 2. Struktura wieku i płci w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 roku [%]	17
Tabela 3. Struktura wieku według grup ekonomicznych w 2013 roku w gminie Barciany i jednostkach porównywanych	18
Tabela 4. Liczba urodzeń, zgonów oraz przyrost naturalny w gminie Barciany na 1 000 ludności, w latach 2009-2013	19
Tabela 5. Urodzenia żywe i zgony w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych, w latach 2009-2013	19
Tabela 6. Liczba małżeństw zawartych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych, w latach 2009-2013, na tle kraju i jednostek porównywanych.....	20
Tabela 7. Średnioroczne migracje na pobyt stały na 1 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych, w latach 2009-2013	20
Tabela 8. Liczba mieszkań oddanych na 1 000 ludności oraz na 1 000 małżeństw wraz z dynamiką wzrostu wskaźników w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	21
Tabela 9. Wyposażenie mieszkań w miastach w instalacje w latach 2009-2013 w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w %	23
Tabela 10. Liczba mieszkań komunalnych ogółem i mieszkań wymagających remontu w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 roku.....	24
Tabela 11. Zapotrzebowanie na mieszkania komunalne	25
Tabela 12. Wyposażenie budynków komunalnych w % w gminie Barciany i jednostkach porównywanych (dane za 2014 rok)	26
Tabela 13. Liczba miejsc i dzieci w przedszkolach w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 roku	26
Tabela 14. Liczba szkół podstawowych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 roku	29
Tabela 15. Liczba szkół gimnazjalnych, uczniów, oddziałów i nauczycieli w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 roku	29
Tabela 16. Liczba przychodni na 10 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	32
Tabela 17. Porady ogólnodostępne (porady lekarza podstawowej opieki zdrowotnej i lekarza rodzinnego) na 1 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych, w latach 2009-2013	33
Tabela 18. Zgony niemowląt na 1 000 urodzeń żywych w latach 2009-2013 w KOF i jednostkach porównywanych	33
Tabela 19. Liczba lekarzy na 10 000 mieszkańców na terenie KOF w latach 2009-2013	34
Tabela 20. Liczba pielęgniarek i położnych na 10 000 mieszkańców na terenie KOF w latach 2009-2013	34
Tabela 21. Liczba łóżek szpitalnych ogólnych na 10 000 mieszkańców na terenie KOF w latach 2009-2013	35

Tabela 22. Szacunkowy % ludności pozostającej w trwale złej sytuacji materialnej w gminie Barciany i jednostkach porównywanych.....	36
Tabela 23. Wnioski o pomoc i pomoc przyznana w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 roku	36
Tabela 24. Wnioski o pomoc i pomoc przyznana biorąc pod uwagę powody pomocy w gminie Barciany (stan na 1.12.2014 r.)	37
Tabela 25. Frekwencja w wyborach samorządowych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 r. [%]	38
Tabela 26. Liczba fundacji, stowarzyszeń i organizacji społecznych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych na 1 000 mieszkańców	39
Tabela 27. Pracujący na 1000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	41
Tabela 28. Odsetki pracujących według grup sekcji PKD– KOF i jednostki referencyjne	42
Tabela 29. Zmiana odsetków pracujących według grup sekcji PKD na terenie KOF (punkty procentowe) w latach 2009-2013	44
Tabela 30. Liczba osób bezrobotnych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	46
Tabela 31. Procent kobiet w ogóle bezrobotnych – gmina Barciany i jednostki referencyjne (%).....	47
Tabela 32. Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy wśród bezrobotnych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 roku (liczba i % ogółu bezrobotnych).....	48
Tabela 33. Wybrane kategorie bezrobotnych w szczególnej sytuacji na rynku pracy wśród bezrobotnych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2014 roku (liczba i % ogółu bezrobotnych).....	49
Tabela 34. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie w podziale na gminy.	50
Tabela 35. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie bezrobotnym z gminy Barciany – część I.	51
Tabela 36. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie bezrobotnym z gminy Barciany – część II.....	51
Tabela 37. Dane dotyczące bibliotek w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 r.....	53
Tabela 38. Główne wydarzenia odbywające się cyklicznie na terenie gminy Barciany	55
Tabela 39. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	57
Tabela 40. Wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego w przeliczeniu na 1 mieszkańca w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	57
Tabela 41. Drogi wojewódzkie, powiatowe i gminne w gminach KOF oraz % dróg o nawierzchni utwardzonej wg typu własności na koniec 2014 r.	59
Tabela 42. Stan techniczny dróg w gminie Barciany, w %, stan na 31.12.2013 r.....	61
Tabela 43. Woda dostarczana gospodarstwom domowym w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013, w dam ³	62
Tabela 44. Zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca w m ³ w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	63

Tabela 45. Liczba połączeń prowadzących do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013 w sztukach	65
Tabela 46. Objętość ścieków odprowadzanych w dam^3 w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	65
Tabela 47. Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	66
Tabela 48. Odbiorcy gazu w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013 (gospodarstwa domowe)	67
Tabela 49. Odbiorcy gazu w latach 2009-2013 (gospodarstwa domowe) ogrzewający mieszkania gazem	68
Tabela 50. Zużycie gazu w tys. m^3 w latach 2009-2013	69
Tabela 51. Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m^3 w latach 2009-2013	69
Tabela 52. Odpady komunalne w tonach w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	70
Tabela 53. Odpady komunalne w kg w przeliczeniu na jednego mieszkańca w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	70
Tabela 54. Podmioty gospodarcze w przeliczeniu na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	72
Tabela 55. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości zatrudnienia na 10 000 mieszkańców w wieku produkcyjnym w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	73
Tabela 56. Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych w gminie Barciany według klas wielkości zatrudnienia w latach 2009-2013	75
Tabela 57. Liczba i powierzchnia gospodarstw rolnych na terenie KOF w 2010 roku	78
Tabela 58. Powierzchnia gospodarstw rolnych w podziale na klasy wielkości	79
Tabela 59. Obiekty wpisane do rejestru zabytków, stan na 31.12.2013 r.	79
Tabela 60. Liczba istniejących obiektów noclegowych oraz hoteli, moteli, pensjonatów i innych obiektów hotelowych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	81
Tabela 61. Liczba miejsc noclegowych w przeliczeniu na 1 000 ludności w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	81
Tabela 62. Udzielone noclegi na 1000 ludności w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	82
Tabela 63. Korzystający z noclegów na 1 000 ludności na terenie gminy Barciany i w jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	82
Tabela 64. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013 [%]	82
Tabela 65. Udział obszarów prawnie chronionych w powierzchni ogółem w latach 2009-2013	83
Tabela 66. Powierzchnia poszczególnych form ochrony przyrody występujących na terenie KOF w latach 2009-2013 w hektarach oraz liczba pomników przyrody w sztukach	84
Tabela 67. Formy ochrony przyrody, stan na 31.12.2014	84
Tabela 68. Respondenci według płci	87
Tabela 69. Respondenci według wieku	87
Tabela 70. Respondenci według wykształcenia	87

Tabela 71. Respondenci według statusu społeczno-ekonomicznego	88
Tabela 72. Respondenci według miejsca urodzenia	88
Tabela 73. Respondenci według czasu zamieszkania na terenie gminy	88
Tabela 74. Ocena gminy jako miejsca do zamieszkania w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą.....	89
Tabela 75. Ocena aspektów życia w gminie (w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą).....	89
Tabela 76. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań	90
Tabela 77. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego Gminy na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza bardzo zaś 4 bardzo wysoki poziom)	90
Tabela 78. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjacielom lub krewnym Gminy jako dobrego miejsca do zamieszkania (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne”, zaś 10 „pewne”).....	91
Tabela 79. Czynniki, które mogłyby skłonić Respondentów do zmiany miejsca zamieszkania	91
Tabela 80. Wskazania najważniejszych kierunków rozwoju Gminy w przyszłości.....	92
Tabela 81. Respondenci według płci	93
Tabela 82. Respondenci według wieku	93
Tabela 83. Respondenci według wykształcenia.....	93
Tabela 84. Prowadzone przez respondentów przedsiębiorstwa według lokalizacji	93
Tabela 85. Prowadzone przez respondentów przedsiębiorstwa według Sekcji PKD.....	94
Tabela 86. Prowadzone przez Respondentów przedsiębiorstwa według roku powstania	94
Tabela 87. Ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą.....	95
Tabela 88. Średnia ocena gminy jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą.....	95
Tabela 89. Ocena aspektów prowadzenia działalności gospodarczej (w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą)	95
Tabela 90. Średnia ocen aspektów prowadzenia działalności gospodarczej w podziale na gminy (w skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza ocenę najniższą, a 4 najwyższą).....	96
Tabela 91. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań	96
Tabela 92. Aspekty życia w gminie wymagają podjęcia przez władze priorytetowych działań w podziale na gminy.....	97
Tabela 93. Ocena poziomu rozwoju gospodarczego gminy gdzie respondenci prowadzą działalność gospodarczą, na tle innych gmin w Polsce (na skali od 0 do 4, gdzie 0 oznacza niski, zaś 4 bardzo wysoki poziom)	98
Tabela 94. Ocena ile prawdopodobne jest polecenie przyjacielom lub krewnym swojej Gminy jako dobrego miejsca do prowadzenia działalności gospodarczej (na skali od 0 do 10, gdzie 0 oznacza „zupełnie nieprawdopodobne”, zaś 10 „pewne”)	98
Tabela 95. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy	99
Tabela 96. Branże, które mają największe szanse na rozwój na terenie KOF w podziale na gminy	99

Spis wykresów

Wykres 1. Procentowy udział liczby mieszkańców gminy Barciany do łącznej liczby mieszkańców KOF w 2013 roku	16
Wykres 2. Liczba mieszkań komunalnych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w przeliczeniu na 1 000 mieszkańców w 2014 roku.....	25
Wykres 3. Liczba uczniów szkół podstawowych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013	28
Wykres 4. Pracujący na 1 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013.....	41
Wykres 5. Odsetki pracujących według grup sekcji PKD na terenie KOF w latach 2009-2013	44
Wykres 6. Liczba osób bezrobotnych w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013.....	46
Wykres 7. Procent kobiet w ogóle bezrobotnych – gmina Barciany i jednostki referencyjne (%).....	47
Wykres 8. Aktywne formy pomocy bezrobotnym świadczone przez Powiatowy Urząd Pracy w Kętrzynie w podziale na gminy.	50
Wykres 9. Imprezy na 10 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 roku	55
Wykres 10. Uczestnicy imprez w gminie Barciany i jednostkach porównywanych na 10 000 mieszkańców w 2013 roku	56
Wykres 11. Długość czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013, w km.....	62
Wykres 12. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w latach 2009-2013 w km.....	64
Wykres 13. Udział użytkowników sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie mieszkańców gminy Barciany w latach 2009-2013, w %.....	67
Wykres 14. Zmieszane odpady komunalne zebrane w ciągu roku w gminie Barciany w latach 2009-2014.....	71
Wykres 15. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości zatrudnienia na 10 000 mieszkańców w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w 2013 roku	74
Wykres 16. Dynamika zmian liczby podmiotów gospodarczych w gminie Barciany według rodzajów działalności w latach 2009-2013	75
Wykres 17. Podmioty wpisane do rejestru REGON w gminie Barciany i jednostkach porównywanych w roku 2004 i 2013 na 10 000 mieszkańców	76
Wykres 18. Nakłady inwestycyjne na jednego mieszkańca w złotych w latach 2008-2012 ...	77
Wykres 19. Wartość brutto środków trwałych na jednego mieszkańca w złotych w latach 2004-2012	78

Spis map

Mapa 1. Położenie gminy Barciany na tle Kętrzyńskiego Obszaru Funkcjonalnego	12
Mapa 2. Podział na krainy fizyczno-geograficzny polski prof. Kondrackiego na tle granic powiatu kętrzyńskiego	13
Mapa 3. Układ drogowy gminy Barciany	60
Mapa 4. Obszary chronione, stan na 31.12.2014	85

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Załącznik 1. Pełne nazwy priorytetów inwestycyjnych wskazanych przy źródłach finansowania

RPO WiM – Regionalny Program Operacyjny Warmia i Mazury

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 1a „Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i zwiększanie zdolności do osiągnięcia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności tych, które leżą w interesie Europy”.

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 1b „Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu”

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 3a „Promowanie przedsiębiorczości, w szczególności poprzez ułatwianie gospodarczego wykorzystywania nowych pomysłów oraz sprzyjanie tworzeniu nowych firm, w tym również poprzez inkubatory przedsiębiorczości”.

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 3b „Opracowanie i wdrażanie nowych modeli biznesowych dla MŚP, w szczególności w celu umiędzynarodowienia”.

2.1. Inteligentna gospodarka Warmii i Mazur Pi 3c „Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług”.

2.2. Kadry dla gospodarki Pi 10i „Ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego, z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia”.

2.2. Kadry dla gospodarki Pi 10iii „Wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji”.

2.2. Kadry dla gospodarki Pi 10 iv „Lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia

i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami”.

2.3. Cyfrowy region Pi 2c „Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia”.

2.4. Efektywność energetyczna Pi 4a „Wspieranie wytwarzania i dystrybucji energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych”

2.4. Efektywność energetyczna Pi 4b „Promowanie efektywności energetycznej i korzystania z odnawialnych źródeł energii w przedsiębiorstwach”.

2.4. Efektywność energetyczna Pi 4c „Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych i w sektorze mieszkaniowym”.

2.4. Efektywność energetyczna Pi 4e „Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej, multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu”.

2.4. Efektywność energetyczna Pi 4g „Promowanie wykorzystania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe”.

2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 5b „Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami”.

2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 6a „Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenie wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie”.

2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 6b „Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenie wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie”.

2.5. Środowisko Przyrodnicze i racjonalne wykorzystanie zasobów Pi 6d „Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” oraz zieloną infrastrukturę”.

2.6. Kultura i dziedzictwo Pi 6c „Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego”.

2.7. Infrastruktura transportowa Pi 7b „Zwiększanie mobilności regionalnej poprzez łączenie węzłów drugorzędnych i trzeciorzędnych z infrastrukturą TEN-T, w tym z węzłami multimodalnymi”.

2.8. Obszary wymagające rewitalizacji Pi 9b „Wspieranie rewitalizacji fizycznej, gospodarczej i społecznej ubogich społeczności na obszarach miejskich i wiejskich”.

2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych Pi 9a „Inwestycje w infrastrukturę zdrowotną i społeczną, które przyczyniają się do rozwoju krajowego, regionalnego i lokalnego, zmniejszania nierówności w zakresie stanu zdrowia oraz przejścia z usług instytucjonalnych do usług na poziomie społeczności lokalnych”.

2.9. Dostęp do wysokiej jakości usług publicznych Pi 10a „Inwestycje w edukację, umiejętności i uczenie się przez całe życie poprzez rozwój infrastruktury edukacyjnej i szkoleniowej”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8i „Dostęp do zatrudnienia dla osób poszukujących pracy i osób biernych zawodowo, w tym długotrwale bezrobotnych oraz oddalonych od rynku pracy, także poprzez lokalne inicjatywy na rzecz zatrudnienia oraz wspieranie mobilności pracowników”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8iii „Praca na własny rachunek, przedsiębiorczość i tworzenie przedsiębiorstw, w tym innowacyjnych mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8iv „Równość mężczyzn i kobiet we wszystkich dziedzinach, w tym dostęp do zatrudnienia, rozwój kariery, godzenie życia zawodowego i prywatnego oraz promowanie równości wynagrodzeń za taką samą pracę”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8v „Przystosowanie pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców do zmian”.

2.10. Regionalny rynek pracy Pi 8vi „Aktywne i zdrowe starzenie się”.

2.11. Włączenie społeczne Pi 9i „Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie”.

2.11. Włączenie społeczne Pi 9iv „Ułatwienie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym”.

2.11. Włączenie społeczne Pi 9v „Wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwia dostępu do zatrudnienia”.

PO PW – Program Operacyjny Polska Wschodnia

OŚ PRIORYTETOWA I Przedsiębiorcza Polska Wschodnia.

PI 3A – Większa liczba innowacyjnych przedsiębiorstw typu startup w Polsce Wschodniej.

PI 3B – Zwiększona aktywność MŚP z Polski Wschodniej na rynkach międzynarodowych.

POIŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko

POIŚ 2.2.1 – OŚ PRIORYTETOWA I: Zmniejszenie emisyjności gospodarki.

PI 4.III Wspieranie efektywności energetycznej, inteligentnego zarządzania energią i wykorzystania odnawialnych źródeł energii w infrastrukturze publicznej, w tym w budynkach publicznych, i w sektorze mieszkaniowym.

PI 4.V – PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.V. Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

PI 4.VI - PRIORYTET INWESTYCYJNY 4.VI. Promowanie wykorzystywania wysokosprawnej kogeneracji ciepła i energii elektrycznej w oparciu o zapotrzebowanie na ciepło użytkowe.

POIŚ 2.2.2 – OŚ PRIORYTETOWA II: Ochrona środowiska, w tym adaptacja do zmian klimatu.

PI 5.II Wspieranie inwestycji ukierunkowanych na konkretne rodzaje zagrożeń przy jednoczesnym zwiększeniu odporności na klęski i katastrofy i rozwijaniu systemów zarządzania klęskami i katastrofami.

PI 6.I Inwestowanie w sektor gospodarki odpadami celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych określonych przez państwa członkowskie.

PI 6.II Inwestowanie w sektor gospodarki wodnej celem wypełnienia zobowiązań określonych w dorobku prawnym Unii w zakresie środowiska oraz zaspokojenia wykraczających poza te zobowiązania potrzeb inwestycyjnych, określonych przez państwa członkowskie.

PI 6.III Ochrona i przywrócenie różnorodności biologicznej, ochrona i rekultywacja gleby oraz wspieranie usług ekosystemowych, także poprzez program „Natura 2000” i zieloną infrastrukturę.

PI 6.IV Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu.

POIŚ 2.2.4 – 2.2.4. OŚ PRIORYTETOWA IV: Infrastruktura drogowa dla miast.

PI 7.A Wspieranie multimodalnego jednolitego europejskiego obszaru transportu poprzez inwestycje w TEN-T.

POIŚ 2.2.8 – 2.2.8. OŚ PRIORYTETOWA VIII: Ochrona dziedzictwa kulturowego i rozwój zasobów kultury.

PI 6C Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

PO PC – Program Operacyjny Polska Cyfrowa

Oś I. Powszechny dostęp do szybkiego internetu

PI 2.a Poszerzanie zakresu dostępności do łączy szerokopasmowych oraz wprowadzanie szybkich sieci internetowych oraz wspieranie wprowadzania nowych technologii i sieci dla gospodarki cyfrowej.

Oś II. E-administracja i otwarty rząd

PI 2.c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia.

Oś III. Cyfrowe kompetencje społeczeństwa

PI 2.c Wzmocnienie zastosowań TIK dla e-administracji, e-uczenia się, e-włączenia społecznego, e-kultury i e-zdrowia.

PO WER – Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój

Oś I Osoby młode na rynku pracy

Priorytet inwestycyjny 8ii (8.6) Trwała integracja na rynku pracy ludzi młodych, w szczególności tych, którzy nie pracują, nie kształcą się ani nie szkolą, w tym ludzi młodych zagrożonych wykluczeniem społecznym i ludzi młodych wywodzących się ze środowisk marginalizowanych, także poprzez wdrażanie gwarancji dla młodzieży (pup).

Oś II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji

Priorytet inwestycyjny 9i (9.4) Aktywne włączenie, w tym z myślą o promowaniu równych szans oraz aktywnego uczestnictwa i zwiększaniu szans na zatrudnienie

Priorytet inwestycyjny 8vii (8.11) Modernizacja instytucji działających na rynku pracy, takich jak publiczne i prywatne służby zatrudnienia, oraz lepsze dostosowanie do potrzeb rynku pracy, w tym poprzez przedsięwzięcia służące zwiększaniu ponadnarodowej mobilności pracowników, oraz systemy mobilności oraz lepszej współpracy instytucji i właściwych zainteresowanych podmiotów.

Priorytet inwestycyjny 9iv (9.7) Ułatwianie dostępu do przystępnych cenowo, trwałych oraz wysokiej jakości usług, w tym opieki zdrowotnej i usług socjalnych świadczonych w interesie ogólnym.

Priorytet inwestycyjny 9v wspieranie przedsiębiorczości społecznej i integracji zawodowej w przedsiębiorstwach społecznych oraz ekonomii społecznej i solidarnej w celu ułatwiania dostępu do zatrudnienia.

Priorytet inwestycyjny 10i ograniczenie i zapobieganie przedwczesnemu kończeniu nauki szkolnej oraz zapewnianie równego dostępu do dobrej jakości wczesnej edukacji elementarnej oraz kształcenia podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego. Z uwzględnieniem formalnych, nieformalnych i pozaformalnych ścieżek kształcenia umożliwiających ponowne podjęcie kształcenia i szkolenia.

Priorytet inwestycyjny 10iii wyrównywanie dostępu do uczenia się przez całe życie o charakterze formalnym, nieformalnym i pozaformalnym wszystkich grup wiekowych, poszerzanie wiedzy, podnoszenie umiejętności i kompetencji siły roboczej oraz promowanie elastycznych ścieżek kształcenia, w tym poprzez doradztwo zawodowe i potwierdzanie nabytych kompetencji.

Priorytet inwestycyjny 10iv lepsze dostosowanie systemów kształcenia i szkolenia do potrzeb rynku pracy, ułatwianie przechodzenia z etapu kształcenia do etapu zatrudnienia oraz wzmacnianie systemów kształcenia i szkolenia zawodowego i ich jakości, w tym poprzez mechanizmy prognozowania umiejętności, dostosowania programów nauczania oraz tworzenia i rozwoju systemów uczenia się poprzez praktyczną naukę zawodu realizowaną w ścisłej współpracy z pracodawcami.

Oś IV Innowacje społeczne i współpraca ponadnarodowa

Oś V wsparcie dla obszaru zdrowia

Priorytet inwestycyjny 8vi (8.10) Aktywne i zdrowe starzenie się.

PO IR – Program Operacyjny Inteligentny Rozwój

Oś priorytetowa I Wsparcie prowadzenia prac B+R przez przedsiębiorstwa

Oś priorytetowa II Wsparcie otoczenia i potencjału przedsiębiorstw do prowadzenia działalności B+R+I

1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje oraz rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i instytucjami szkolnictwa wyższego, w szczególności w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, aplikacji z dziedziny usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną

specjalizację oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu.

Oś priorytetowa III wsparcie innowacji w przedsiębiorstwach

3c Wspieranie tworzenia i poszerzania zaawansowanych zdolności w zakresie rozwoju produktów i usług.

Oś priorytetowa IV Zwiększenie potencjału naukowo-badawczego

1a Udoskonalanie infrastruktury badań i innowacji i podnoszenie zdolności do tworzenia doskonałości w zakresie badań i innowacji oraz wspieranie ośrodków kompetencji, w szczególności leżących w interesie Europy.

INTERREG EUROPA

Oś 2 Konkurencyjność małych i średnich przedsiębiorstw

PI3d Wspieranie zdolności MŚP do wzrostu na rynkach regionalnych, krajowych i międzynarodowych oraz do angażowania się w procesy innowacji.

Oś 3 Gospodarka niskoemisyjna

PI4e Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich rodzajów terytoriów, w szczególności dla obszarów miejskich, w tym wspieranie zrównoważonej multimodalnej mobilności miejskiej i działań adaptacyjnych mających oddziaływanie łagodzące na zmiany klimatu.

Oś 4 Środowisko i efektywne gospodarowanie zasobami

PI6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego.

INTERREG EUROPA ŚRODKOWA

Oś1 Współpraca w zakresie innowacji na rzecz zwiększenia konkurencyjności EUROPY ŚRODKOWEJ

PI1b Promowanie inwestycji przedsiębiorstw w badania i innowacje, rozwijanie powiązań i synergii między przedsiębiorstwami, ośrodkami badawczo-rozwojowymi i sektorem szkolnictwa wyższego, w szczególności promowanie inwestycji w zakresie rozwoju produktów i usług, transferu technologii, innowacji społecznych, ekoinnowacji, zastosowań w dziedzinie usług publicznych, tworzenia sieci, pobudzania popytu, klastrów i otwartych innowacji poprzez inteligentną specjalizację, oraz wspieranie badań technologicznych i stosowanych, linii pilotażowych, działań w zakresie wczesnej walidacji produktów, zaawansowanych zdolności produkcyjnych i pierwszej produkcji, w szczególności w dziedzinie kluczowych technologii wspomagających, oraz rozpowszechnianie technologii o ogólnym przeznaczeniu

153

Projekt pn.: „Strategiczne planowanie szansą rozwoju kętrzyńskiego obszaru funkcjonalnego” współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2007-2013 przyznanych w ramach „Konkursu dotacji na działania wspierające jednostki samorządu terytorialnego w zakresie planowania współpracy w ramach miejskich obszarów funkcjonalnych”

Związek Gmin „Barcja”

Gmina Reszel

Gmina Korsze

Oś3 Współpraca w zakresie zasobów naturalnych i kulturowych na rzecz trwałego wzrostu gospodarczego w EUROPIE ŚRODKOWEJ

PI6c Zachowanie, ochrona, promowanie i rozwój dziedzictwa naturalnego i kulturowego

Priorytet inwestycyjny 6e

Podejmowanie przedsięwzięć mających na celu poprawę stanu jakości środowiska miejskiego, rewitalizację miast, rekultywację i dekontaminację terenów przemysłowych (w tym terenów powojkowych), zmniejszenie zanieczyszczenia powietrza i propagowanie działań służących zmniejszeniu hałasu

PROW

MO1 - Transfer wiedzy i działalność informacyjna

Pd 1.1 - Wsparcie dla działań w zakresie kształcenia zawodowego i nabywania umiejętności

Pd 1.2 – Wsparcie dla projektów demonstracyjnych i działań informacyjnych

M07 - Podstawowe usługi i odnowa wsi na obszarach wiejskich

Pd 7.2 - Wsparcie inwestycji związanych z tworzeniem, ulepszaniem lub rozbudową wszystkich rodzajów małej infrastruktury, w tym inwestycji w energię odnawialną i w oszczędzanie energii

Pd 7.4 - Wsparcie inwestycji w tworzenie, ulepszanie i rozwijanie podstawowych usług lokalnych dla ludności wiejskiej, w tym rekreacji i kultury, i powiązanej infrastruktury

Pd 7.6 – Wsparcie badań i inwestycji związanych z utrzymaniem, odbudową i poprawą stanu dziedzictwa kulturowego i przyrodniczego wsi, krajobrazu wiejskiego i miejsc o wysokiej wartości przyrodniczej, w tym dotyczące powiązanych aspektów społeczno-gospodarczych oraz środków w zakresie świadomości środowiskowej

